

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

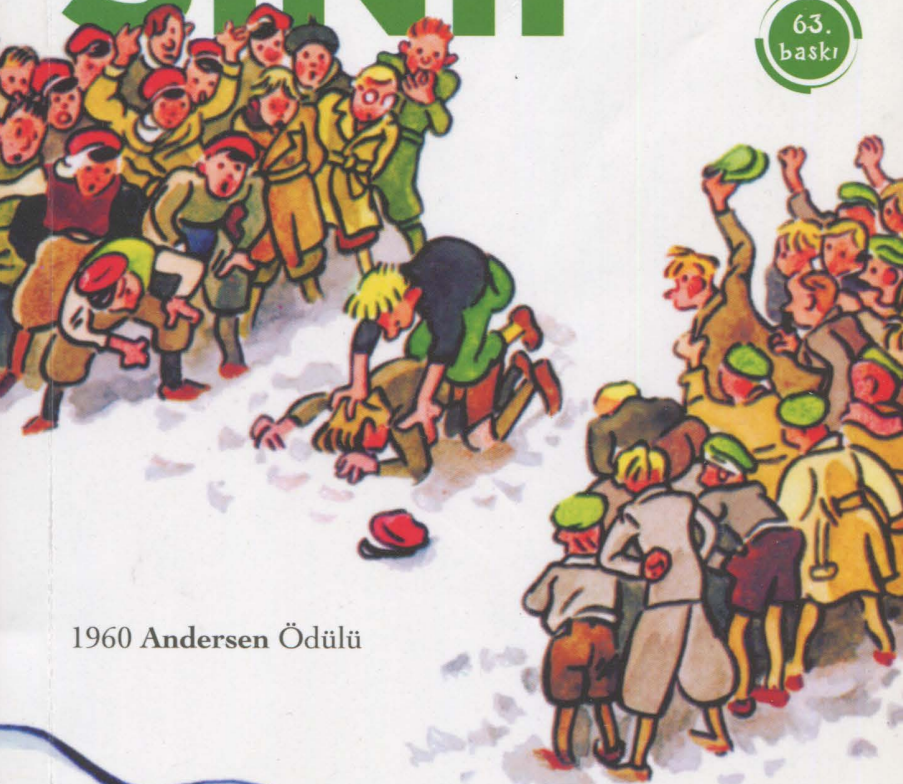
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ERICH KÄSTNER

UÇAN SINIF

63.
baskı

1960 Andersen Ödülü

Çeviren: Şebnem Sunar
Resimleyen: Walter Trier

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

CAN
ÇOCUK

Das Fliegende Klassenzimmer, Erich Kästner

© Atrium Verlag, AG Zürich, 1935

© Can Sanat Yayınları A.Ş., 1989

Bu eserin Türkçe yayın hakları Akcalı Telif Hakları

Ajansı aracılığıyla satın alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında

yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

ISBN 978-975-510-093-7

1. Basım: 1989

63. Basım: 20.000 adet, Nisan 2020

Çeviren: Şebnem Sunar

Rasımlayan: Walter Trier

Yayın Koordinatörü: İpek Şoran

Son Okuma: Seda Ateş

Kitap Tasarımı: Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak Tasarım: Lom Creative (www.lom.com.tr)

Tasarım Uygulama: Güldal Yurtoğlu

Can Sanat Yayınları Yapım ve Dağıtım Tic. ve San. A.Ş.

Yayıncı Sertifika No: 43514

Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 89 Faks: 252 72 33

cancocuk.com cancocuk@cancocuk.com

Baskı ve Cilt: Özkaracan Matbaacılık ve Ciltcilik San. Tic. Ltd.

Sertifika No: 45469; Adres: Evren Mah. Gülbahar Cad. No: 62 Bağcılar, İstanbul

Uçan Sınıf

ERICH KÄSTNER

Çeviren: Şebnem Sunar

Resimleyen: Walter Trier

ERICH KÄSTNER

23 Şubat 1899'da Dresden'de doğdu. Birinci Dünya Savaşı'na katıldı. Savaştan sonra liseyi bitirdi ve üniversitede Alman dili, tarih, felsefe ve tiyatro tarihi okudu. Gazetelerde redaktör ve tiyatro eleştirmeni olarak çalıştı. 1933'te iktidardaki Nasyonal Sosyalistler bütün kitaplarını yaktılar. Gestapo tarafından iki kez tutuklandı ve 1943 yılında yazı yazması yasaklandı. Savaştan sonra tiyatro ve film alanlarında çalıştı. 1966 yılında edebiyat çalışmalarına son verdi. 1974 yılında Münih'te öldü. Yaşamı boyunca yapıtları pek çok ödüle layık görüldü. Çocuklar için yazmış olduğu

kitaplar bütün dünyada çeşitli dillere çevrildi. Kästner, Alman çocuk edebiyatında yeni bir çığır açmış, çocuk kitaplarını gerçekçi temeller üzerine oturtmuştur.

YAZARIN YAYINEVİMİZDEN ÇIKAN DİĞER KİTAPLARI:

35 Mayıs • Açıkğöz Budalalar • Ben Küçük Bir Çocukken • Çizmeli Kedi • Don Kişot • Gulliver'in Gezileri • Hayvanlar Toplantısı • İkizler Neyin Peşinde • Kuafördeki Domuz ve Başka Öyküler • Küçük Adam • Küçük Adam ve Küçük Hanım • Küçük Haftiyeler (Emil ve Akrobatlar) • Küçük Haftiyeler (Emil ve Dedektifler) • Noktacık ile Anton • Palavracı Baron • Soytarının Tuhaf Hikâyeleri

Önsözün Birinci Bölümü

Bayan Kästner ile oğlu arasındaki bir atışmadan, Zug Dağı'nın doruğuna bakmaktan, Gottfried adındaki bir kelebekten, siyah-beyaz bir kediden, hiç erimeyen bir parça kardan, uyumlu bir paydos saatinden, ayrıca buzağuların büyüyünce bazen öküz olduğu yolundaki yerinde uyarıdan söz ediyor.

Bu seferki adamakıllı bir Noel öyküsü olacak. Aslında bu öyküyü iki yıl önce yazmak istemiştim ve daha sonra da tabii ki geçen yıl. Ama olur ya işte, araya hep bir şeyler girdi. Ta ki geçenlerde annem, “Bu yıl da yazmazsan, Noel’de sana bir şey yok!” deyinceye kadar.

Böylece her şey kararlaştırılmış oldu. Alelacele bavulumu hazırladım, tenis raketlerimi, mayomu, yeşil kurşunkalemimi ve bir tomar kâğıdı bavula koydum ve dilimiz dışarıda, kan ter içinde, tren istasyonunun bekleme salonunda dururken, “Peki şimdi nereye?” diye sordum. Çünkü kolayca anlaşılabileceği üzere, bu yaz sıcağında bir Noel öyküsü kaleme almak hiç de kolay değil. İnsan poposunun üstüne oturup şöyle yazamaz ya: “Dondurucu bir soğuk vardı. Lapa lapa kar yağıyor ve pencereden baktığında Bay Doktor Eisenmayer’in kulak memeleri donuyordu.” Demek istediğim, ağustos ayında aile plajında yatıp tavuk gibi kızarıırken ve her an için güneş çarpmasına uğrayabilecekken, insan böyle şeyler yazamaz. Öyle değil mi?

Kadınlar pratiktir. Annem hemen bu işin icabına baktı. Biletlerin satıldığı gişeye gidip memura dostça selam verdi ve, “Affedersiniz, ağustos ayında nerede kar vardır?” diye sordu.

Adam önce, “Kuzey Kutbu’nda,” diyecek oldu, ama sonra annemi tanıyarak dilinin ucuna gelen yersiz sözleri yutup kibarca şöyle dedi: “Zug Dağı’nın doruğunda, Bayan Kästner.”

Böylece hemen o anda Yukarı Bavyera’ya bir bilet almam gerekti. Annem daha, “Noel öykünü bitirmeden eve döneyim deme! Sıcaktan patlayacak olursan, Zug Dağı’nın doruğundaki soğuk karlara bakarsın artık. Anlaşıldı mı?” derken, tren hareket etti.

“Çamaşırlarını eve yollamayı unutma!” diye bağırdı annem arkamdan.

Onu birazcık kızdırmak için, “Sen de çiçeklere su ver!” diye seslendim. Sonra birbirimizi gözden kaybedinceye kadar mendil sallayıp durduk.

Şimdi on dört gündür Zug Dağı’nın eteklerinde, koyu yeşil renkli büyük bir gölün kıyısında kalıyorum ve yüzmediğim, antrenman yapmadığım, tenis oynamadığım ya da gölde kürek çekmediğim zamanlarda uçsuz bucaksız bir çayırın ortasında, küçük bir bankta oturuyorum ve bacakları boyuna sallanıp duran önümdeki masada Noel öykümü yazıyorum.

Etrafım rengârenk çiçeklerle kaplı. Çayırüzelleri rüzgârın önünde saygıyla eğiliyor. Kelebekler gezmeye çıkmış, uçuyor. Hatta içlerinden biri, tavus benekli büyük bir kelebek beni ara sıra ziyarete bile geliyor. Ona Gottfried adını taktım, üstelik birbirimizden hoşlanıyoruz da. Bir gün bile geçmiyor ki, kanatlarını çırparak gelip de kâğıtlarımın üzerine konmasın. “Nasil gidiyor, Gottfried?” diye soruyorum ona hemen. “Hayat hâlâ güzel mi?” Yanıt olarak kanatlarını yavaşça indirip kaldırıyor ve sonra da mutlu mesut kendi yoluna giderek uçmaya devam ediyor.

Karşıdaki koyu renkli çam ormanının kenarına kocaman bir odun yığını istiflenmiş. Üzerinde siyah-beyaz bir kedi oturuyor ve gözlerini dikmiş, bana bakıyor. Ona büyü yapıldığı ve canı isterse konuşabileceği hakkında yoğun şüphelerim var. Yalnızca canı konuşmak istemiyor. Ne zaman bir sigara yaksam, sırtını kabartıyor.

Öğleden sonraları tüyüyor; çünkü o zaman sıcaktan pişiyor. Ben de pişiyorum; ama orada kalmaya da devam

ediyorum. Yine de: Böyle oturup dururken ve sıcaktan pişerken, bir yandan da sözgelimi bir kartopu savaşını anlatmak, hiç de öyle az buz şey değil.

Sonra bankta arkama yaslanıp yüksek kayalıklarında hiç erimeyen buz gibi karların pırıldadığı Zug Dağı'nın doruğuna bakıyorum; işte şimdi yazmaya devam edebilirim! Kuşkusuz, bazı günler göl tarafından bulutların yaklaştığı, gökyüzünü boydan boyageçerek Zug Dağı'nın doruğuna yöneldiği ve ta ki artık hiçbir şey görünmez oluncaya kadar doruğun önünde toplandığı da oluyor.

Elbette o zaman kartopu savaşlarını ve tam da kışa özgü öbür olayları anlatma faslı çoktan geçmiş oluyor. Ama fark etmez. Böyle günlerde ben de iç mekânlarda geçen sahneleri anlatıyorum. İnsan başının çaresine bakmayı bilmeli!

Akşamları beni düzenli olarak Eduard alıyor. Eduard, minik boynuzlarıyla güzeller güzeli kahverengi bir buzağı. Boynunda bir çingirak asılı olduğundan, insan onun geldiğini uzaktan bile anlıyor. Boynundaki çingirak önce çok uzaklarda bir yerde çalıyor; çünkü buzağı yukarılardaki bir dağ otağında otluyor. Sonra çingirakın sesi giderek yaklaşıyor. Sonunda da Eduard görünüyor. Ağzında, sanki özellikle benim için toplamış gibi, birkaç sarı çayır papatyası, yüksek, koyu yeşil renkli çam ağaçlarının arasında beliriyor ve çayırdan geçip ağır ağır benim oturduğum banka yaklaşıyor.

"N'oldu, Eduard, paydos mu ettin?" diye sordum ona. İri gözleriyle bana bakıp başını sallarken, boynundaki çingirakı öttü. Bir yandan da otlamaya devam ediyordu;

Akşamları, beni düzenli olarak Eduard alıyor.

ne de olsa düğünççekleri ve gelincikler enfesti. Ben de birkaç satır daha yazdım. Yükseklerde bir kartal havada daireler çiziyor ve döne döne gökyüzüne çıkıyordu.

Sonunda yeşil kurşunkalemimi kaldırıp Eduard'ın sıcak, kaygan postuna vurdum. O da artık yerimden kal-kayım diye küçük boynuzlarıyla beni itti. Sonra birlikte o güzel, rengârenk çayırdan geçerek evin yolunu tuttuk.

Otelin önünde vedalaştık. Çünkü Eduard otelde değil, köşedeki bir çiftçinin yanında kalıyordu.

Geçenlerde çiftçiye sordum. Eduard'ın büyüyünce kesinlikle kocaman bir öküz olacağını söyledi.

Önsözün İkinci Bölümü

Yeşil bir kurşunkalemin kaybolmasından, çocukların göz yaşlarının ne kadar iri olduğu hakkındaki bir görüşten, küçük Jonathan Trotz'un okyanus yolculuğu ile büyükanne ve büyükbabasının onu neden karşılamaya gelmediklerinden, nasırlara övgüden, ayrıca cesaret ile zekâyı aynı kefeye koymak gerektiğine ilişkin acil bir talepten söz ediyor.

Dün akşam yemeğimi yedikten sonra konuklar için ayrılan salonda tembel tembel otururken, niyetim yazmaya devam etmekte aslında. Alp Dağları'nın alacaka-

ranlıkta kızaran görüntüsü sönmeye yüz tutmuştu. Zug Dağı'nın doruğu ve kayalıklar, yaklaşmakta olan gecenin karanlığına gömülüyordu. Gölün öbür kıyısında ise dolunay, kapkara ormanın üzerinden gülümseyerek bakıyordu.

O sırada yeşil kurşunkalemimi kaybettiğimi fark ettim. Eve dönerken, çantamdan düşmüş olmalıydı. Belki de güzeller güzeli buzağı Eduard onu bir otun sapı sanıp yutuvermişti. Ne olursa olsun, şimdi konuklar için ayrılan salonda öylece oturmuş, hiçbir şey yazamıyordum. Çünkü bütün otelde, üstelik de son derece şık bir otel olmasına karşın, ödünç alabileceğim tek bir yeşil kurşunkalem bile yoktu. Harika, değil mi?

Sonunda, yazarının bana armağan ettiği bir çocuk kitabını elime alıp okumaya başladım. Ama hemen elimden bıraktım. Ancak bu kadar kızabilirdim! Niye olduğunu size söyleyeyim. Bu bey, kitabını okuyan çocuklara, sanki çocuklar hep şen şakraklarmış da mutluluktan ne yapacaklarını bilemezlermiş gibi olduklarını yutturma niyetindeydi! İkiyüzlü beyimiz, çocukluk denen şey sanki pasta hamurundan yapılmış enfes bir şeymiş gibi davranıyordu.

Yetişkin bir insan nasıl olur da günün birinde, çocukların bazen ne kadar üzüntülü ve mutsuz olabileceklerini hiç hatırlamayacak kadar kendi gençliğini unutabilir? (Yeri gelmişken, sizden bütün kalbimle rica ederim: Kendi çocukluğunuzu asla unutmayın! Bana söz veriyor musunuz? Söz mü?)

İnsanın kırılan bir oyuncak bebek için ya da son-

radan hepimizin başına gelebileceği gibi, bir dostunu kaybettiği için ağlaması, aslında hiç fark etmez. İnsanın neye üzüldüğü hayatta hiç önemli değildir; önemli olan, yalnızca insanın ne kadar üzüldüğüdür. Çocukların döktüğü gözyaşları, tanrı katında, daha küçük değildir ve tartıya vurulacak olsa, çoğu zaman büyüklerin döktüğü gözyaşlarından daha ağır çeker. Sakın yanlış anlamayın, beyler! Gereksiz yere yumuşayıp alttan aldığımız falan yok. Demek istediğim, insanın canı yandığında, dürüst olması gerektiği. Hem de iliklerine kadar.

Size bir sonraki bölümde anlatmaya başlayacağım Noel öyküsünde, adı Jonathan Trotz olan, ama arkadaşlarının Johnny dediği bir delikanlı var. Kitabın asıl kahramanı, dokuzuncu sınıftaki bu çocuk değil. Fakat yaşamöyküsü buraya çok iyi gidecek. Johnny, New York'ta doğmuştu. Babası Alman'dı. Annesi ise bir Amerikalı. Anne ve babası beraberken kediyle köpek gibiydiler. Sonunda annesi kaçmıştı zaten. Johnny dört yaşındayken, babası onu Almanya'ya giden buharlı bir gemiye bindirmek üzere New York Limanı'na götürmüştü. Küçük Johnny'ye bir bilet almış, kahverengi cüzdanına on dolar sıkıştırıp boynuna da üzerinde Johnny'nin adının yazılı olduğu bir kâğıt asmıştı. Sonra kaptanın yanına çıkmışlardı. Babası şöyle demişti: "Lütfen benim çocuğumu da Almanya'ya götürün! Büyükanne ve büyükbabası Hamburg'da onu karşılayıp gemiden alacaklar."

"Peki, bayım," diye yanıt vermişti kaptan. Böylece Johnny'nin babası da ortadan kaybolmuştu.

Bunun üzerine Johnny tek başına okyanusu geçti.

Yolcular ona son derece yakın davranıyor, çikolata veriyor, boynunda asılı duran kâğıdı okuyup, “Aman da aman, küçük bir ocuk olarak bu büyük denizi geçebildiğin için ne kadar da şanslısın,” diyorlardı.

Bir haftalık yolculuktan sonra Hamburg’a varmışlardı. Kaptan, güvertenin merdivenlerinde Johnny’nin büyükanne ve büyükbabasını beklemeye koyulmuştu. Yolcuların hepsi gemiden inerken, Johnny’nin yanağını son bir kez daha okşuyordu. Duygulanan bir Latince profesörü, “Her şey gönlünce olsun, evlat,” dedi. Karaya çıkan tayfalar, “Kuyruğu dik tut, Johnny!” diye bağırıyorlar. Ardından da bir sonraki Amerika yolculuğunda yine pırıl pırıl görünmesi için buharlı gemiyi baştan aşağı boyayacak adamlar güverteye çıktılar.

Kaptan rıhtımda durmuştu, küçük çocuğun elinden tutmuş, ara sıra kolundaki saate bakarak bekliyordu. Fakat gelmeyen birileri varsa, onlar da Johnny’ nin büyükanne ve büyükbabasıydı. Zaten gelemezlerdi de. Çünkü uzun yıllar önce ölmüşlerdi! Babası çocuğundan düpedüz kurtulmak istemiş ve ne olacağı üzerine çok da kafa yormadan onu Almanya’ya yollamıştı.

O zamanlar Jonathan Trotz başına gelen şeyin ne olduğunu anlayacak yaşta değildi. Ama büyüyünce, yatağında gözünü kırpmadan yatıp ağladığı pek çok gece oldu. Kaldı ki dört yaşındayken başına gelen bu acı olayı, inanın bana, cesur bir delikanlı olmasına karşın, ömrü boyunca atlatamayacaktı.

Olaylar aşağı yukarı şöyle gelişti: Kaptanın evli bir kız kardeşi vardı; küçük çocuğu onun yanına bıraktı,

Almanya'ya geldikçe, onu ziyaret etti ve çocuk on yaşına geldiğinde, onu Kirchberg yakınlarında yatılı bir okul olan Johann Sigismund Lisesi'ne verdi. (Zaten Noel öykümüzün geçtiği yer de işte bu yatılı okul.)

Jonathan Trotz hâlâ tatillerde bazen kaptanın kız kardeşine gider. İnsanlar ona karşı çok iyidirler. Ama çoğunlukla tatillerde okulda kalır. Çok kitap okur. Ayrıca gizli gizli öykü de yazar.

Günün birinde belki de bir yazar olur. Ama bunu şimdiden bilemeyiz. Günün yarısını okulun büyük bahçesinde geçirir ve baştankara kuşlarıyla konuşur. Kuşlar eline konar ve o konuştuğu, küçük gözleriyle, merakla ona bakarlar. Kimi zaman onlara kahverengi küçük bir cüzdan ile içindeki on dolarlık banknotu gösterdiği de olur.

Size Johnny'nin yaşamöyküsünü anlatmamın tek nedeni, dün akşam konuklar için ayrılan salonda otururken kitabını okuduğum ikiyüzlü beyin, çocukların her zaman şen şakrak olduklarını ve sevinçten ne yapacaklarını bilemediklerini iddia etmesiydi. Adam böyle düşünüyor işte!

Oysa hayatın ağırlığı, para kazanmakla başlamaz. Bununla başlayıp bununla da bitmez. Herkesin bildiği bu şeyleri, kendinizle böbürlenmeniz diye vurgulamıyorum, asla! Sizi korkutmak için de söylemiyorum. Hayır, hayır. Olabildiğince mutlu olun! Ayrıca küçük karınlarınıza gülmekten ağırlar girinceye kadar da gülün!

Yalnızca: Kendinizi kandırmayın ve başkalarının da sizi kandırmasına izin vermeyin. Bir şeyler ters gittiğin-

de, korkmayın. Belanın üstüne gitmeyi öğrenin. Şanssızlığa uğradığınızda, pes etmeyin. Kuyruğu dik tutun! Nasır bağlayın!

Boksörlerin dediği gibi, yumruk yerken sağlam durmalısınız. Yumruk yemeyi ve sindirmeyi öğrenmelisiniz. Yoksa hayatın size attığı daha ilk tokatta nakavt olursunuz. Çünkü hayatın eli ağırdır, beyler! İnsan böyle bir tokat yediğinde, buna hazırlıklı değilse, küçük bir karasineğin öksürmesi bile yeter, burnunun üstüne iki seksen uzanır.

Demek ki: Kuyruk dik tutulacak! Nasır bağlanacak! Anlaşıldı mı? Bu işin püf noktasını bilen, yarı yarıya kazanmış demektir. Ne de olsa böyle biri, tokat yedikten sonra teşekkür etse bile, şu iki özelliği harekete geçirebilecek kadar da antrenmanlıdır: cesaret ve zekâ. İşte önemli olan da budur. Ayrıca şimdi söyleyeceklerimi de bir kenara yazın: Cesaret olmadan zekâ, hiçbir işe yaramaz; zekâ olmadan cesaret ise aptallıktır! Dünya tarihi, aptal insanların cesur ya da zeki insanların korkak olduğu dönemlerle doludur. Doğru olan, bu değildir.

Ne zaman ki cesurlar zeki, zekiler de cesur olur, işte o zaman sık sık hataya düşerek öyle olduğunu sandığımız bir şey de gerçek olur, insanlık gerçekten ilerler.

Ayrıca bu neredeyse felsefi satırları yazarken, önümde bacakları sallanan masa, rengârenk, uçsuz bucaksız bir çayırın ortasındaki o bankta oturuyorum yine. Sabahleyin ilk iş olarak kendime sömürgelerden gelen malların satıldığı bir dükkândan yeşil bir kurşunkalem aldım. Şimdi yine akşamüzeri oldu bile. Zug Dağı'nın

doruğunda yeni yağın karlar parılıyor. Karşıdaki odun yığınının üzerinde siyah-beyaz kedi oturmuş, gözlerini kırpmadan etrafa bakıyor. Ona büyü yapıldığına emimim! Dostum Eduard'ın boynunda asılı çingırağın sesi de kendisiyle birlikte dağdan aşağı iniyor. Birazdan beni almaya gelecek ve küçük boynuzlarıyla itecek. Tavus benekli kelebek Gottfried bugün uğramadı. Umarım, başına bir şey gelmemiştir.

Evet, sonunda yarın Noel öyküsünü anlatmaya başlayacağım. Öyküde cesurlardan ve korkak tavşanlardan, akıllılardan ve mankafalardan söz edilecek. Ne de olsa, bir yatılı okulda her cins çocuk bulunur.

Şimdi aklıma geldi: Bir yatılı okulun nasıl bir şey olduğunu hepiniz biliyor musunuz? Yatılı okul, içinde oturuken okuldur. Şöyle de denebilir: öğrenci kışlası. Çocuklar orada yaşarlar. Yemeklerini büyük bir yemekhanedeki uzun masalarda yerler; sofrayı kendileri kurmak zorundadırlar. Büyük yatakhanelerde uyurlar; hademe sabahları erkenden gelerek korkunç bir gürültüyle çan çalar. Son sınıf öğrencilerinden birkaçı, yatakhane sorumlusudur. Öbür öğrencilerin yataktan yıldırım hızıyla fırlayıp fırlamadıklarına birer av köpeği gibi dikkat kesilirler. Bazı çocuklar yataklarını doğru düzgün toplamayı öğrenemezler ve bu yüzden, öbür çocuklar cumartesi ve pazarları izinli çıkarken, onlar etüt odasında cezaya kalır. (Yine de yatak toplamayı öğrenemezler bir türlü.)

Öğrencilerin anne ve babaları uzak kentlerde ya da çocukların devam edebileceği bir üst okulun bulunma-

dığı kasabalarda oturur. Çocuklar da yalnızca tatillerde evci çıkar. Bazı çocuklar, tatil sona erdiğinde de evde kalmayı ister. Yine bazıları, aileleri izin verirse, tatillerde bile okulda kalır.

Bir de gündüzlüler vardır. Bunlar, lisenin bulunduğu kentte oturan ve okulda değil, kendi evlerinde yaşayan öğrencilerdir.

Ama artık koyu yeşil renkli çam ağaçlarının arasında güzeller güzeli buzağı, dostum Eduard belirdi. İşte şimdi de boynuzlarıyla bana bir selam çakıyor ve çayırdan geçip ağır ağır benim oturduğum banka yaklaşıyor. Artık paydos etmem gerek.

Şimdi yanımda durmuş, sevimli sevimli bana bakıyor. Çalışmamı böldüğü için özür diliyor sanki! Yarın sabah erkenden kalkıp sonunda Noel öyküsünü anlatmaya başlayacağım.

Annem dün bana mektup yazıp ne kadar ilerlediğimi sormuş.

Birinci Bölüm

Düz duvara tırmanmaktan, dans dersindeki birkaç delikanlıdan, sınıf birincisinin ne kadar öfkelenebildiğinden, uzun, ak bir takma sakaldan, “Uçan Sınıf”ın maceraları hakkında bir rapordan; kafiyeli bir tiyatro provasından, ayrıca beklenmedik bir moladan söz ediyor.

İki yüz iskemle itildi ve lisenin iki yüz öğrencisi gü-rültüyle ayağa kalkıp yemekhanenin büyük kapısına hü-cum etti. Kirchberg'deki yatılı okulun öğle yemeği sona ermişti.

“Rezalet bu, rezalet!” diyordu dokuzuncu sınıftan

Matthias Selbmann yanındaki arkadaşına. “Açım ben! Bir kesekâğıdı dolusu kurabiye kırıntısı için acele yirmi kuruş bulmam gerek. Mangırın var mı?”

Ufak tefek sarışın bir çocuk olan Uli von Simmern cüzdanını karıştırıp karnı sürekli aç gezen arkadaşına yirmi kuruş uzatırken, “Al, Matz!” diye fısıldadı. “Ama enseleneyim deme sakın. Bugün bahçe nöbeti Güzel Theo’da. Kapıdan çıktığını görürse, yandın demektir.”

“O ahmak son sınıf öğrencilerini sen bana bırak, ödle,” dedi Matz, Uli’ye tepeden bakarak ve parayı cebine indirdi.

“Spor salonuna gelmeyi sakın unutma! Provamız var yine!”

“Çelik Birlik!” dedi Matz başını sallayarak ve Nord Caddesi’ndeki Scherf Pastanesi’nden son sürat kurabiye kırıntısı alıp gelmek üzere ortadan kayboldu.

Dışarıda kar yağıyordu. Noel yaklaşıyordu. İnsan havayı koklayınca bile anlayabiliyordu bunu. Öğrencilerin çoğu bahçede koşuşturup birbirlerine kartopu atıyor ya da dalgın dalgın yürüyen birini gördüklerinde, var güçleriyle ağaçları sallıyorlardı, dallara yığılan kar da olanca ağırlığıyla yoldan geçenin üzerine dökülüyordu elbette. Yüzlerce kahkaha bahçede çın çın ötüyordu. Son sınıflardan birkaç öğrenci, paltolarının yakalarını kaldırmış, bir yandan sigara içerken, bir yandan da ağırbaşlı bir edayla Olimpos’a tırmanıyorlardı. (Yalnızca son sınıf öğrencilerinin çıkabildiği uzak ve gizemli bir tepeye onlarca yıldır Olimpos deniyordu ve bir söylentiye

göre, bu tepede her yıl Paskalya'dan önce hayalet kabul törenlerinin yapıldığı Germenlere ait kurban taşları bulunuyordu. Brrrr!)

Öbür öğrenciler okul binasında kalmış, bir şeyler okumak, mektup yazmak, şekerleme yapmak ya da ders çalışmak için etüt odasına çekilmişlerdi. Piyoano odasından gümbür gümbür müzik sesleri yankılanıyordu.

Bir hafta önce hademe tarafından buz pateni alanına dönüştürülen bahçedeki spor sahasında paten kayan öğrenciler vardı. Sonra birdenbire bir kavga koptu. Buz hokeyi takımı antrenman yapmak istiyordu. Ama paten kayanların alandan çıkmaya niyeti yoktu. Kar kürekleri ve süpürgelerle silahlanmış altıncı ve yedinci sınıflardan birkaç öğrencinin buzı temizlemesi gerekiyordu; parmakları donmuştu ve öfkeyle yüzlerini gözlerini oynatıyorlardı.

Okul binasının önünde çocuklar heyecanlı bir kalabalık oluşturmuş, yukarıya bakıyorlardı. Çünkü onuncu sınıflardan Gâbler, üçüncü katta, binanın dış duvarı boyunca dar pencere pervazlarına tutunarak bir odadan öbür odaya geçmeye çalışıyordu. Bir sinek gibi duvara yapışmış, kendini yavaşça, adım adım yan tarafa doğru kaydırıyordu.

Onu izleyen çocuklar nefeslerini tutmuş, bekliyordu.

Sonunda Gâbler hedefine ulaşip ardına kadar açılmış olan pencereden kendini bir çırpıda içeri attı.

“Bravol!” diye bağırdı onu izleyen çocuklar, bir yandan da coşkuyla alkışlıyorlardı.

“N’oluyor burada?” diye sordu olayı kaçırın bir son sınıf öğrencisi.

“Önemli bir şey yok,” diye yanıtladı Sebastian Frank. “Bizim ötücü kuştan pencereye çıkmasını rica etmiştik sadece. Harry kuşun şaşı olduğuna inanmıyordu da.” Çocuklar güldü.

“Sen benimle dalga mı geçiyorsun?” diye sordu son sınıf öğrencisi.

“Ne münasebet,” diye karşılık verdi Sebastian mütevazı bir tavırla. “Sizin gibi büyük biriyle nasıl dalga çekebilirim? Hem dalga dediğin denizde olur.”

Son sınıf öğrencisi, kanat takmışçasına bir an önce oradan ayrılmayı yeğledi.

O sırada koşarak Uli geldi: “Sebastian, provaya gelmen gerekiyor!”

“Emir büyük yerden,” dedi Sebastian alaycı bir tavırla ve ağır ağır yola koyuldu.

Spor salonunun önünde üç çocuk onları bekliyordu. İlginç başlığıyla Noel’de oynanacak oyunun yazarı Johnny Trotz, sahne dekorlarını yapan sınıf birincisi Martin Thaler ve karnı her zaman aç olan, özellikle de her öğünden sonra yedikçe yiyisi gelen ve günün birinde boksör olmak isteyen Matthias Selbmann. Ağzındakileri çiğneyen Matthias, Sebastian’la birlikte gelen ufak tefek Uli’ye kurabiye kırıntısı uzattı. “Al!” diye homurdandı, “Biraz ye de büyü.”

“Bu kadar aptal olmasaydın,” dedi Sebastian Matz’a, “sana şöyle derdim: Bu kadar zeki bir insan nasıl olur da bu kadar çok tıkınabilir?”

Matthias omuzlarını silkerek ağzındakileri çiğneme-ye devam etti.

Sebastian ayak parmaklarının üzerinde yükselip spor salonunun penceresinden içeri baktı ve, “Yarı taneler yine tango yapıyorlar,” dedi başını sallayarak.

“Haydi!” diye bağırdı Martin ve beş çocuk spor salonundan içeri girdi.

Ama karşılarındaki sahneden pek hoşlanmadıkları belliydi. Son sınıftan on öğrenci, çiftler halinde parkele-
rin üzerinde dans ediyordu. Dans dersine çalışıyorlardı. Uzun boylu Thierbach, aşçı kadının şapkasını ödünç almış olmalıydı. Şapkayı başına geçirmiş, genç bir hanım gibi dans eşinin kollarında kibar kibar kırtıp duruyordu.

Martin piyanonun yanına gitti. Piyanonun başında Güzel Theodor vardı ve bir insan tuşlara ne kadar yanlış basabilirse, o da işte o kadar yanlış basıyordu.

“Züppeler,” diye homurdandı Matthias küçümser bir edayla. Uli onun arkasına saklanmıştı.

“Sizden dansı kesmenizi rica etmek zorundayım,” dedi Martin kibarca. “Johnny Trotz’un oyununun provalarına kaldığımız yerden devam edeceğiz.”

Dans edenler durdu. Güzel Theodor piyano çalmayı kesti ve burnu büyük bir tavırla, “Rica ederim, spor salonundaki işimiz bitene kadar bekleyiverin,” dedi. Sonra çalmaya devam etti. Bunun üzerine son sınıf öğrencileri de yine dans etmeye başladılar.

Dokuzuncu sınıfın birincisi Martin Thaler’in yüzü öfkeden kıpkırmızı kesildi. “Kesin, lütfen!” diye bağırdı. “Doktor Böhk, her gün öğleyin iki ile üç arasında spor

Son sınıftan on öğrenci, çiftler halinde
parkelerin üzerinde dans ediyordu.

salonunda prova yapmamıza izin verdi. Bunu siz de biliyorsunuz.”

Güzel Theodor piyano taburesinin üzerinde döndü. “Sen okulun en kıdemlileriyle nasıl konuşuyorsun öyle, ha?”

Uli sıvışmak istiyordu. Tehlikeli durumlarla hiç işi olmazdı. Ama Matthias ceketinin kolundan tutmuştu ve gözlerini son sınıf öğrencilerine dikmiş, mırıldanıyordu: “Rezalet bu, rezalet! Şu dili uzun herifin ön tarafına patlatayım mı bir tane?”

“Sakin ol!” dedi Johnny. “Martin bu işi halleder.”

Son sınıf öğrencileri ufak tefek Thaler’in çevresinde toplanmış, yiyecekmiş gibi ona bakıyorlardı. Güzel Theodor ise piyanodayeniden tango çalmaya başlamıştı. O sırada Martin çevresindekileri kenara itip piyanoya yaklaştı ve kapağını hızla kapatıverdi! Son sınıf öğrencileri şaşkınlıktan küçük dillerini yutmuş gibi, öylece kalakalmışlardı. Matthias ile Johnny, Martin’e yardım etmek için hızla onun yanına gittiler. Ama Martin bu işi tek başına halletmeye kararlıydı. “Siz de tıpkı bizim gibi mevcut kurallara uymak zorundasınız!” diye bağırdı öfkeyle. “Şans eseri bizden birkaç yaş daha büyüksünüz diye, canınızın her istediğini yapamazsınız! Gidin, beni Doktor Bökh’e şikâyet edin! Ama önce spor salonunu derhal terk etmenizi istiyorum!”

Piyanonun kapağı Güzel Theodor’un parmağının üstüne düşmüştü. Bir resim kadar güzel olan yüzü öfkeden çarpıldı. “Dur bakalım, küçük,” dedi tehditkâr bir ses tonuyla. Sonra salonu terk etti.

Sebastian kapıyı açıp dışarı çıkan son sınıf öğrencilerinin önünde kibarca eğildi. “Bu beyler,” dedi bütün son sınıf öğrencileri dışarı çıktığında, aşağılayıcı bir tavırla, “dans derslerinde boyalı genç hanımlarla dönüp duruyorlar diye, kendilerini dünyanın merkezi sanıyorlar. Oysa önce Arthur Schopenhauer’in kadınlar hakkında yazdıklarını okumalılar.”

“Bence kızlar çok sevimli,” dedi Johnny Trotz.

“Benim de bir teyzem var, boks yapabiliyor,” dedi Matthias gururla.

“Hadi, hadi,” diye bağırdı Martin. “Jonathan! Prova başlasın artık.”

“Tamam,” dedi Johnny. “Pekâlâ, bugün son sahneyi bir kez daha çalışacağız. Daha tam olarak oturmadı. Matz, sen daha rolünü ezberleyemedin.”

“Eğer benim peder burada tiyatro yaptığımı bilse, beni derhal okuldan alır,” dedi Matthias. “Bunu sadece sizin hatıranız için yapıyorum. Yoksa Petrus’u benden başka kim oynayabilir ki?”

Ardından cebinden uzun, ak bir takma sakal çıkarıp yüzüne yapıştırdı.

Noel kutlamaları için spor salonunda sergilenecek olan ve daha önce de belirtildiği gibi Johnny’nin yazdığı oyunun adı, “Uçan Sınıf”tı. Oyun, beş perdeden oluşuyor ve deyiş yerindeyse ileriye yönelik bir kehanete dayanıyordu. Belki de gelecekte uygulanacak olan bir öğretim yöntemini betimliyordu.

İlk perdede Sebastian Frank’ın takma bir bıyık vardı-

mı ile başarıyla canlandırdığı bir lise öğretmeni, coğrafya dersini yerinde işlemek üzere bütün sınıfla birlikte uçakla yola çıkıyordu. İlk perdede söylenen dizelerden birinin adı, “Ders yerinde keşfe dönüşür”dü. Ama bunu okuduğunda öğretmenleri gülmekten kırıp geçirecek olan Johnny değil, korkunç zeki bir tip olan Sebastian’dı. Sahne dekorlarını, çizimi çok iyi olan sınıf birincisi Martin yapmıştı. Beyaz bir kartona çizdiği uçağı bir bariyerin üzerine yapıştırmıştı. Uçağın üç pervanesi, üç motoru ve yukarıya doğru kaldırılarak açılan bir kapısı vardı. Bu kapıdan uçağı biniliyordu. (Yani aslında bariyere çıkılıyordu.)

Uli Simmern, “uçan öğrenciler”den birinin kız kardeşini oynuyordu. Kuzini Ursel’e Bavyeralı köylü kızların giydiği kıyafetlerden aldırılmıştı. Peruğı da berber Krüger’den kiralayacaklardı. Uzun örgülü bir peruk. Önceki cumartesi günü izinli çıktıklarında, berbere gidip peruğı Uli’nin kafasına geçirmişlerdi. Uli tanınmayacak kadar değişmişti. Kıza o kadar benzemişti yani! Kiralama ücreti beş liraydı. Ama berber Krüger, hepsi ileride gelip onda tıraş olursa, peruğı yarı fiyatına kiralayacağını söylemişti. Onlar da berbere söz vermişti.

İşte böyle. İlk perdede sınıf uçağı binip gidiyordu. İkinci perdede uçak Vezüv Yanardağı’ndaki kraterlerin kenarına iniyordu. Martin alevler püskürten dağı büyük bir kartonun üzerine insanı korkutacak kadar iyi çizmişti. Vezüv’ün yere düşmeden dik durabilmesi için yapılması gereken tek şey, kartonu bir barfiksın önünde kaydırmaktı; böylece lise öğretmeni rolündeki Sebas-

tian, volkanlar üzerine kafiyeli dersini anlatabilir ve öğrenciler de lavların altında kalan Roma kentleri Herculeum ve Pompeii hakkındaki sorularını sorabilirdi. Sonunda öğretmen, Martin'in çizip boyadığı kraterden fişkıran lavlarla purosunu yakıyor ve sonra da yola devam ediyorlardı.

Üçüncü perdede sınıf, Gize'deki piramitlerin yakınlıklarına iniyor, yine Martin'in çizip boyadığı bir sonraki karton duvarın önünde gezintiye çıkıyor ve bu devasa kral mezarlarının yapımı hakkında Sebastian'ın verdiği bilgileri dinliyordu. Sonra piramitlerin birinden, mumya sarısına boyanmış, II. Ramses kılığındaki Johnny çıkıyordu. Karton çok küçük olduğundan, Johnny'nin piramitlerden çıkarken elbette eğilmesi gerekiyordu. Ramses önce Nil Nehri'nin bereketli sularına ve genel olarak suyun kutsallığına övgüler düzüyor, sonra da dünyanın nasıl battığını soruyordu; bunu ona yıldızlara bakıp geleceği gören kâhini haber vermişti. Dünyanın hâlâ yerinde durduğunu öğrendiğinde, çok sinirleniyor ve kâhini görevinden süresiz uzaklaştıracığı yolunda tehditler savuruyordu. Bir kız çocuğunu oynayan Uli'nin Mısır firavununa gülüp kâhinin çoktan öldüğünü söylemesi gerekiyordu. II. Ramses bunun üzerine esrarengiz bir hareket yapıyor ve büyülenen Uli, yavaş yavaş kapanmakta olan piramide doğru Ramses'i takip ediyordu. Öbürleri de önce üzülüyor, ama sonra oradan ayrılıyordu.

Dördüncü perdede "Uçan Sınıf" Kuzey Kutbu'na iniyordu. Kutuptan geçen dünyanın ekseninin kardan dışarı fırladığını saptıyor ve kutup noktalarında dünyanın

yamyassı olduğunu kendi gözleriyle görüyorlardı. Bura-
dan *Kirchberg* gazetesine bir uydu fotoğrafı gönderiyor,
ayı postuna bürünmüş Matthias tarafından canlandırıl-
an bir kutupayısının buzlar ve karlar arasında hissettiği
yalnızlık duygusuna yaktığı acıklı ağtı dinledikten sonra
el sallayarak ona veda edip yine yola koyuluyorlardı.

Öğretmenlerinin yaptığı bir yanlışlık sonucu uçağın
irtifa dümeni bozulduğu için, beşinci ve son perdede
göğe çıkıyorlardı. Üstelik de bir çam ağacının altında
oturmuş, *Kirchberg* gazetesi okuyan ve Noel'i kutlayan
Petrus'un yanına. Petrus onlara müdürleri Prof. Dr.
Grünkern'i ne kadar iyi tanıdığını anlatıyordu. Ve nasıl
olduğunu. Yukarıda görülebilecek pek fazla şey yoktu.
Çünkü gökyüzü görünmezdi. Ayrıca fotoğraf çekmeleri
de yasaktı.

Sebastian, Petrus'a II. Ramses'in kaçırdığı küçük
kızı geri getirip getiremeyeceğini soruyordu. Petrus
başını sallayıp bir büyü formülü söylüyor ve Uli birden-
bire Martin'in çizip boyadığı bir buluttan aşağı inive-
riyordu! Bütün sınıf sevinçten havaya uçuyor ve hep
birlikte "Sessiz Gece, Kutsal Gece" adlı Noel şarkısını
söylüyordu.

Bu sahne bütün izleyicilerin, yani öğretmenlerin ve
öğrencilerin de şarkıya katılacağı bir Noel kutlamasına
dönecekti. Böylece piyes kesinlikle çok iyi bitecekti.

İşte o gün bu son perdenin provasını yapıyorlardı.
Petrus, yani Matthias yine Martin'in çizip boyadığı bir
Noel ağacının önündeki sandalyede oturuyordu, öbür-
leri ise -Uli hariç; çünkü Uli piramitlerde kalmıştı- say-

gıyla onun çevresine dizilmişlerdi. Matthias taktığı ak sakalı sıvazlayıp olabildiğince gür bir sesle şöyle dedi:

“Gökyüzü sizin gibiler içindir.

Ama erişilebilir değildir.

Araçlarınızla yukarı çıkarsınız.

Mercekten bakarsınız.

Ama inanın bana: Bunları yapmanız bile

Gökyüzü görünmeyecektir size.

Siz göremeyesiniz diye

Duvarlarla örülmüştür önü.

Yalnızca beni görürsünüz

Yoksa kör olursunuz.

Martin: İnsanı derinden üzen bir şey bu.

Sebastian: Bunun için yas tutmayacağız,
Nasılsak öyle kalacağız.

Petrus: Gökyüzünü olduğu gibi görenler, ölülerdir
yalnızca.

Johnny: Fotoğrafınızı çekebilir miyim?

Petrus: Burada fotoğraf çekmek kesinlikle yasaktır.
Uğraşmayız biz böyle şeylerle.
Gidin, araştırılacak başka şeyler bulun kendinize.
Meçhul...”

Matthias bu son sözcüğü söylerken, dili sürçtü. Bu sözcüğü söylemek ona zor geliyordu, bu yüzden de yazılı metni unuttu. Sessizce özür dilercesine, şairlerin kralı Johnny'ye baktı. Johnny ona yaklaşarak ne söylemesi gerektiğini usulca hatırlattı.

“Doğru ya. Haklısın,” dedi Matz. “Ama bir bilsen, nasıl açım. Açlık başıma vurdu.” Ama sonra kendini topladı, bir-iki öksürüp devam etti:

“Gidin, araştırılacak başka
şeyler bulun kendinize.
Meçhulü anlayamazsınız.
Sizi tanırız. Bir şey size yasak olduğunda
Dönersiniz çılgına.
Sanki her şeyi biliyormuş gibi yaparsınız.
Oysa sadece onda birini bilmek için bile
Kırk fırın ekmek yemeniz gerekse de.

Johnny: Aziz Petrus kesinlikle abartıyor.
Bu kadar da hırslı değiliz biz.
Üstelik bazılarımız için
Bu ne kadar da zor.

Martin: Ve aptallar, Petrus, mutludurlar.

Sebastian: Sizin her şeyi bildiğinizi gördük.
Biliyor musunuz acaba
Küçük bir çocuğu kaybettiğimizi de?
Ramses'i izlerken kayboldu

Piramitlerin labirentlerinde.

Yolunu kaybetmiş şimdi de.

Petrus: Zavallı çocuk!
Kaybolanı geri getirecek
Bir formül söyleyeceğim size.
Yeter ki bölmeyin beni!
Belki de
Başarılı olur bu deneme
Geçmiş bitmiş.
Yolda adımlar.
Yazısı ise talihsizmiş.
Gel, yaklaş ki...”

Bu sırada spor salonunun kapısı hızla açıldı! Matthias’ın okuduğu dizeler ağzına tıkılıp kaldı. Öbürleri dehşetle arkalarını dönerken, Uli de Martin’in çizip boyadığı, kendisinin de çıkmak üzere arkasında beklediği buluttan başını merakla kaldırmış, bakıyordu.

Kapıda bir çocuk duruyordu. Yüzü ve elleri kan içindeydi. Üzerindeki giysi yırtılmıştı. Kasketini başından çıkarıp öfkeyle yere vurarak, “Ne olduğunu bir bilseniz!” dedi.

“Nereden bilelim, Fridolin?” diye sordu Matthias dostça.

“Gündüzlülerden biri dersten sonra okula dönüyor ve üstelik bir de senin gibi böyle pataklanmış görünüyor-sa,” dedi Sebastian, “o zaman...”

Ama Fridolin, Sebastian’ın sözünü keserek, “Saçma-

lamayı bırak şimdi!” diye bağırdı. “Rakip okulun öğrencileri, eve giderken bana ve Kreuzkamm’a saldırdılar. Kreuzkamm’ı tutsak aldılar. Ayrıca Kreuzkamm’ın babasına götürdüğümüz güzel yazı defterlerini de aldılar!” (Kreuzkamm’ın babası, Johann Sigismund Lisesi’nin Almanca öğretmeniydi.)

“Rezalet bu, rezalet! Güzel yazı defterlerini de mi aldılar?” diye sordu Matthias. “Tanrı’ya şükür!”

Martin, arkadaşı Johnny’ye bakıp, “Yeterince kalabalık mıyız?” diye sordu.

Johnny başını salladı.

“Hadi o zaman!” diye bağırdı sınıf birincisi. “Çitlerin üzerinden hobi bahçesine atlayalım! Ama elinizi çabuk tutun biraz! Sigara İçmez’in orada toplanalım!”

Hızla salondan çıktılar. Uli, Matthias’ın yanında koşuyordu. “Eğer Güzel Theodor bizi enselerse, bittik demektir,” dedi soluk soluğa.

“O zaman burada kal,” dedi Matthias.

“Delirdin mi sen?” dedi ufaklık.

Altı çocuk, bahçenin sınırına ulaşmıştı, çitlerin üzerinden atlayıp öbür tarafa geçtiler.

Matthias’ın yüzünde hâlâ ak takma sakal vardı.

İkinci Bölüm

Sigara İçmez hakkında verilen daha ayrıntılı bilgiden, üç imla hatasından, Uli'nin korkmaktan duyduğu korkudan, tren vagonunda toplanan savaş konseyinden, Fridolin'in gözlemci olarak gönderilişinden, Kreuzkamm'a niçin saldırıldığından, ayrıca beş arkadaşın uzun süre aynı tempoda koşmalarından söz ediyor.

Sigara İçmez'in gerçek adını bilmiyorlardı. Ona bu adı takmalarının nedeni, adamın tütün içmemesi değildi; aksine adam bir hayli tütün içiyordu. Onu sık sık ziyaret ederlerdi. Onu gizlice görmeye giderler, ayrıca

çok severlerdi. Hatta onu neredeyse sınıf öğretmenleri Doktor Johann Bökh kadar çok seviyorlardı. Bu da az şey değildi doğrusu.

Ona Sigara İçmez adını takmalarının nedeni, hobi bahçesinde yaz kış oturduğu eski bir tren vagonunun bulunmasıydı. Vagon sigara içilmeyen ikinci mevki kompartımanlardan oluşuyordu. Bu vagonu bir yıl önce bu bahçeye taşındığında, Alman Demiryolları'ndan yüz seksen liraya almış, içini biraz değiştirip vagonda yaşamaya başlamıştı. Üzerinde "Sigara İçilmez" yazan küçük beyaz levhaları ise sökmemiş, olduğu gibi bırakmıştı.

Yazın ve sonbaharda bahçesinde çok güzel çiçekler açardı. Vagonun çevresine çiçek ekme, çiçekleri sulama ve yabani otları ayıklama işini bitirdikten sonra, yemyeşil çimlere uzanıp kitap okurdu; çok kitabı vardı. Elbette kışın zamanının çoğunu vagonda geçirirdi. Tuhaf evini, mavi-siyah borusu tavandan dışarı çıkan ve kimi zaman korkunç kara dumanlar çıkaran yuvarlak, döküm bir sobayla ısıtırdı.

Noel için hazırladıkları armağanları ona Johnny verecekti. (Johnny bu Noel tatilini de okulda geçirecekti; çünkü kaptan New York'a gitmişti.) Aralarında para toplayıp birkaç armağan almışlardı bile: yün çorap, tütün, sigara ve siyah bir kazak. Kazağın Sigara İçmez'e tam gelmesini ümit ediyorlardı. Her ihtimale karşı bir de değiştirme kartı almışlardı.

Ailesi yoksul olduğu için pek parası olmayan ve parasız yatılı olarak okuyan Martin, Sigara İçmez için bir resim yapmıştı. Resme "Yalnız Adam" adını vermişti.

Resimde bir hobi bahçesinde rengârenk çiçekler arasın-
da oturan bir adam görölüyordu. itlerin üzerinde, dost-
a ama yine de hüzünle bakıp el sallayan üç oğlan vardı.
Adamın omuzlarına ve ellerine küçük, sokulgan baştan-
kara ve kızılgerdan kuşları konuyor, başının üzerinde
parlak renkli kelebekler halka olmuş, dans ediyorlardı.

Bu çok güzel bir resimdi. Martin en azından dört saa-
tini bu resmi yapmaya harcamıştı.

Johnny, Noel akşamında Sigara İçmez’e işte bunlarla
sürpriz yapacaktı. O akşam onun yapayalnız olacağını
biliyorlardı ve bunun için çok üzüliyorlardı.

Sigara İçmez, akşamları hep en iyi giysilerini giyip
kente inerdi. Onlara piyano dersi verdiğini söylemişti.
Bir şey demeseler de, ona inanmamışlardı. Gündüz-
lü bir öğrenci olan ve kentin her köşesini bilen Rudi
Kreuzkamm, Sigara İçmez’in akşamları “Son Damlası-
na Kadar” adındaki bir banliyö meyhanesinde gece geç
vakitlere dek piyano aldığını, karşılığında da bir lira
elli kuruş aldığını, ayrıca bir tas sıcak yemek yediğini
ileri sürmüştü. Gerçi bunu kanıtlayabilmiş değildi, ama
söyledikleri doğru da olabilirdi. Hem öyle olsa bile, on-
lara göre hava hoştu. Kesin bir şey varsa, o da, Sigara
İçmez’in ince ruhlu ve akıllı bir adam olduğu, ayrıca ha-
yattan çok darbe yediğiydi. Hayattaki tek amacı, sigara
dumanıyla dolu meyhanelerde liste başı parçalar almak
olan bir adama benzemiyordu hiç.

Herkesten gizli, ondan akıl alırlardı. Özellikle de sı-
nıf öğretmenlerine danışmak istemediklerinde. Doktor
Bökh’ün takma adı Justus’tu ve bu da Almanca’da “adil

Çiçekleri sulama işini bitirdikten sonra,
yemyeşil çimenlere uzanıp kitap okurdu.

olan” anlamına geliyordu. Çünkü Doktor Bök adil bi-riydi. Zaten ona bu nedenle bu kadar saygı duyuyorlardı.

Ama bazen haklıyı ve haksızı birbirinden ayırma-nın zor olduğu durumlarda da akla ihtiyaç duydukları olurdu. İşte o zaman Justus’a başvurmaktansa, hızla çitlerin üzerinden atlayıp Sigara İçmez’e danışmayı yeğ-liyorlardı.

Martin, Johnny, Sebastian ve yaralanan gündüzlü öğ-renci Fridolin karlarla kaplı bahçenin kapısından içeri girip tren vagonunda kayboldular.

Matthias ile Uli bahçe kapısında bekliyordu. “Galiba yine dövüşmemiz gerekecek,” dedi Matthias keyifle.

Uli de, “Öncelikle güzel yazı defterlerimizi geri alma-ya bakmamız gerek,” dedi.

“Sakın!” diye karşılık verdi Matthias. “Sanırım, imla sınavında bu kez epeyce zırvaladım. Söylesene, ‘eyaled’, ‘d’ ile mi yazılır, yoksa ‘t’ ile mi?”

“‘T’ ile,” diye yanıtladı. Uli.

“Gördün mü!” dedi Matthias. “Yanlış yazmışım işte. Peki ya ‘ersag’? ‘s’ ile mi yazılıyor, yoksa ‘z’ ile mi?”

“‘Z’ ile.”

“Sonunda ‘g’ mi var peki?”

“Hayır, ‘k’ var.”

“Rezalet bu, rezalet!” dedi Matthias. “İki sözcükte üç hata. Yeni bir rekor kıracağım anlaşılan. Bence, Rudi’yi bıraksınlar, defterleri de kendilerine saklasınlar.”

Bir süre konuşmadılar. Uli üşüdüğü için, bir sağ aya-ğ1, bir sol ayağı üzerinde zıplayıp duruyordu. Sonunda,

“Yine de senin yerinde olmak isterdim, Matz,” dedi. “Gerçi yazı dersinde de matematikte de senin kadar hata yapmıyorum, ama olsun. Sendeki cesaret bende olacaksa, senin kötü notlarına seve seve razı olurum.”

“Abuk sabuk konuşup durma,” dedi Matthias. “Benim aptallığıma çare yok. Peder bana istediği kadar özel ders aldırırın, kafam basmıyor bir türlü. ‘Eyaled’ ya da ‘ersag’ nasıl yazılır, umurumda da değil zaten. Nasıl olsa, ileride dünya boks şampiyonu olacağım, o zaman da imla kurallarıyla hiç işim olmayacak. Ama senin korkak bir tavşan olmana gelince; istersen, değişebilirsin pekâlâ.”

“Söylemesi kolay tabii,” dedi Uli ümitsizce, bir yandan da soğuktan uyuşan parmaklarını ovuşturuyordu. “Korkaklığımı üzerimden atabilmek için neler yaptığımı bir bilsen, ‘yok devenin nalı’ dersin. Her defasında kaçmamaya, kendime hiçbir şans tanımamaya karar veriyorum, ama boşuna! Tehlikeyle karşı karşıya kaldım mı, hemen topukluyorum. Başkalarının sana güvenmediğini hissetmek kadar iğrenç bir şey olamaz.”

“O zaman sen de başkalarının sana saygı duymasını sağlayacak bir şeyler yap,” dedi Matthias. “Şöyle en süperinden. Öyle ki, vay canına, şu Uli de yaman herifmiş doğrusu, hepimiz yanılmışız, desinler. Öyle değil mi ama?”

Uli “evet” dercesine başını öne eğip çizmesinin burnuyla çitlere bir tekme savurdu. “Soğuktan donuyorum,” dedi.

“Bunda şaşırılacak bir şey yok,” dedi Matthias sertçe. “Az yiyorsun da ondan! Ayıp denen bir şey var. İnsan

tahammül edemiyor. Sen şimdi evini de özlüyorsundur herhalde, değil mi?”

“Evet, biraz,” dedi Uli usulcacık. “Ama yalnızca akşamları, o da bazen yatakhaneye çıktığımızda, karşıdaki piyade kışlasında yat borusu çaldığında.” Utanmıştı.

“İşte yine acıktım!” diye bağırdı Matthias kendi kendine kızarak. “Sabahki imla sınavında da acıkmıştım. Az kalsın, ihtiyar Profesör Kreuzkamm’a bana tereyağlı ekmek vermesini söyleyecektim. Ama bunun yerine o aptal sözcükleri ‘d’ ile mi, yoksa ‘s’ ile mi yazmam gerektiğini düşünmek zorunda kaldım!”

Uli gülerek, “Çıkar artık suratından şu ak sakalı, Matz,” dedi.

“Aman Tanrım, sakalla mı dolaşıyorum ben hâlâ?” diye sordu Matthias. Sonra sakalı cebine tıktırarak, “Şimdi bana benzedim,” dedi. Ardından yere eğilip bir yığın kartopu yaptı ve var gücüyle Sigara İçmez’in bacaasına fırlatmaya başladı. Hedefi iki kez vurmayı başarmıştı.

Öbür dört oğlan vagonun içinde, tüyleri aşınmış pelüş minderlere oturmuş, huzursuzlukla kıpırdanıyordu. Dostları Sigara İçmez o kadar da yaşlı değildi. Olsa olsa otuz beşindeydi. Üzerinde rengi atmış bir eşofman vardı; vagonun sürgülü kapısına yaslanmış, İngiliz malı küçük bir pipoyla tütün içiyor ve kulak kesilmiş, Rudi’yle uğradıkları saldırı hakkında Fridolin’in kendisine verdiği ayrıntılı raporu gülümseyerek dinliyordu. Sonunda Fridolin sözlerini bitirdi.

Sebastian, “En iyisi, Fridolin, Kreuzkammlara gidip çaktırmadan Rudi eve dönmüş mü, yazı defterlerini almış mı diye baksın.”

Fridolin ayağa fırlayıp Sigara İçmez’e baktı. Sigara İçmez, başıyla onay verdi.

Martin, “Rudi hâlâ eve dönmemişse, hizmetçi kıza sıkı sıkı tembih et de, profesörün haberi olmasın,” dedi.

“Sonra da,” dedi Sebastian, “Egerland’ın evinin önüne gel. Seni orada bekleyeceğiz. Eğer çete Rudi’yi ve defterleri hâlâ geri vermemişse, Egerland’ın tepesine binersin. Ne de olsa, saldırıyı o yönetti. Onun yakasına yapışalım. Belki de onu rehin alır, öbürleriyle pazarlık ettikten sonra Rudi’yle değiştiririz.”

“Tamam o zaman,” dedi Fridolin. “Egerland’ın nerede oturduğunu biliyorsunuz, değil mi? Försterei Caddesi, Numara 17. Sonra görüşürüz. Gelin ama, tamam mı?”

“Çelik Birlik!” diye bağırdılar öbür çocuklar. Fridolin, bir mendille bağladığı, düşmanlar tarafından tırmalanan elini uzatarak Sigara İçmez’le tokalaştı ve dışarı fırladı. Öteki çocuklar da yerlerinden kalktılar.

“Bana şu kadarını söyleyin,” dedi Sigara İçmez o duru ve insanı yatıştıran sesiyle, “Egerland ve öbürleri öğretmeninizin oğlunu rehin alma ve bilimsel çalışmalarınıza el koyma fikrine nereden kapılmış olabilir?”

Çocuklar bir an için suspus oldular. Sonra Martin, “Bunu şairimiz anlatsın. Haydi, Johnny,” dedi.

Johnny sözü aldı. “Bu saldırının nedeni çok eskilere dayanıyor,” diye anlatmaya başladı. “Neredeyse tarihöncesinden bu yana bizlerle sürtüşüyorlar. Bu on yıl önce

de böyleydi, bugün de böyle. Öğrenciler arasında değil, okullar arasındaki bir kavga bu. Aslında öğrenciler kendilerinden çok önce başlayan bir kavganın tarihini yazıyorlar. Geçen ay izinli çıktığımız bir gün, oyun oynadığımız çayırılıkta onların bayrağını kaçırmıştık. Üzerinde korkunç bir kurukafa resmi olan bir korsan bayrağıydı bu. Geri istediler, biz de vermedik. Sonra da Justus'a telefon edip bizi şikâyet ettiler. Justus kıyametleri kopardı. Ama biz orali olmadık. Sonra da Justus bayrağı üç gün içinde onlara geri vermezsek, ona iki hafta boyunca selam veremeyeceğimizi söyleyerek bizi tehdit etti."

"İlginç bir tehdit," dedi Sigara İçmez ve düşünceli düşünceli gülümsedi. "İşe yaradı mı peki?"

"Hem de nasıl" dedi Johnny. "Rakip okulun öğrencileri hemen ertesi gün bayraklarına kavuştular. Bayrak okulun avlusunda duruyordu öylece, gökten düşmüştü sanki."

Sebastian, Johnny'nin sözünü kesti. "Ama ortada küçük bir sorun var. Bayrak birazcık yırtıldı."

"Biraz çok yırtıldı," diye düzeltti Martin.

"Şimdi de güzel yazı defterlerimize el koyarak bizden intikam almak istiyorlar," dedi Sebastian her zamanki gibi zekice bir çıkarımla.

"O zaman şu tarihöncesine dayanan kavganızı çözmenin bir yolunu bulun," dedi Sigara İçmez. "Belki Försteri Caddesi'ndeki savaş alanına gelip gazilerin yaralarını sararım. Fakat şimdi üstümü değiştirmem gerekiyor. Şu sizin Justus; ondan çok hoşlandım."

“Evet,” dedi Martin coşkuyla. “Doktor B kh kafa he-
riftir.”

Sigara   mez hafifçe irkildi. “Sizin şu Justus’un ger-
 ek adı ne?”

“Doktor Johann B kh,” dedi Johnny. “Onu tanıyor
musunuz yoksa?”

“Yok canım,” dedi Sigara   mez. “Eskiden adı onunki-
ne benzeyen birini tanırdım. Hadi bakalım, şimdi doğru
savaş alanına, sizi b c r savaşçılar! Bir yerlerinizi kı-
rayım demeyin sakın. Ne kendinizin ne de başkasının.
şimdi sobaya bir kömür daha atıp  st m  değiştirmeye
gidiyorum.”

“Görüşürüz,” diye bağırdı    oğlan hep bir ağızdan ve
sonra da dışarı koştular.

Dışarı  ıktıklarında Sebastian, “Bahse girerim, Jus-
tus’u tanıyor,” dedi.

“Bizi ilgilendirmez,” dedi Martin. “Eğer onu görmek
isterse, nerede bulacağını biliyor nasıl olsa.”

Matthias ve Uli’nin yanına geldiklerinde, “Sonunda
gelebildiniz,” diye homurdandı Matthias. “Uli soğuktan
donda.”

“Uzun süre aynı tempoda koşunca ısınır, merak et-
me,” dedi Martin. “Haydi!” Hep birlikte kente doğru ko-
şaradım yola koyuldular.

Üçüncü Bölüm

Fridolin'in geri dönüşünden, Avrupa'nın en acayip sınıf birincisinden, Bayan Egerland'ın en son neye kızdığından, yayan giden atlı bir ulaktan, kabul edilemez koşullardan, işe yarar bir savaş planından, ayrıca Sigara İçmez'in daha da çok işe yarayacak bir önerisinden söz ediyor.

Kar hâlâ yağıyordu. Koşan çocukların soluklarından, sanki sigara içiyorlarmışçasına dumanlar çıkıyordu. Sekizinci sınıftan birkaç gündüzlü öğrenci, Barbarossa Meydanı'ndaki sinemanın önünde dikilmiş, filme girmek için gişenin açılmasını bekliyordu.

“Koşmaya devam edin!” diye bağırdı Martin arkadaşlarına. “Ben size yetişirim.” Sonra sekizinci sınıf öğrencilerine yaklaştı. “Bizim için bir iyilik yapın,” dedi. “Sinemayı boş verin! Rakip okulun öğrencileri Kreuzkamm’ı tutsak aldılar, bizim de onu kurtarmamız gerekiyor.”

“Hemen mi gelelim?” diye sordu sekizinci sınıftan Schmitz. Kısacık boylu ve yusuvarlak bir tipti, ona Fıçı-cık adını takmışlardı.

“Hayır,” dedi Martin. “Her şeyin sırası var. Siz lütfen on beş dakika içinde Vorwerk Caddesi’ne gelin, Försterei Caddesi’yle kesiştiği köşeye. Yanınıza birkaç adam daha alın. Ama hep birlikte değil, dağınık vaziyette ilerleyin. Kasketlerinizi de saklayın. Yoksa rakip okulun öğrencileri niyetimizi anlarlar.”

“Peki, Martin,” dedi Fıçı-cık.

“Pekâlâ, size güveniyorum.”

“Çelik Birlik!” diye bağıştılar sekizinci sınıf öğrencileri. Ardından Martin yeniden soluk soluğa koşmaya koyuldu. Öbürlerine yetişip onların önüne geçti ve dikkat çekmemek için ara yollardan geçerek onları Försterei Caddesi’ne götürdü. Caddenin Vorwerk Caddesi’yle kesiştiği köşede durdular.

Az sonra koşarak Fridolin de geldi.

“Ne haber?” diye sordular hep bir ağızdan.

“Rudi eve dönmemiş,” dedi soluk soluğa. “Şansımıza, hizmetçi kız da görüldüğü kadar aptal çıkmadı. Profesör gelip de Rudi’yi soracak olursa, bana öğle yemeğine gittiğini söyleyecek.”

“Durum ciddileşiyor,” dedi Martin keyifle. “Madem

öyle, o zaman ben de bir koşu Numara 17'ye gidip Egerland'ı atomlarına ayırıp geleyim."

"Hiçbir yere gitmiyorsun," dedi Martin. "Bu işi kötekle çözemeyiz. Kaldı ki Egerland'ın kafasını koparırsan, Kreuzkamm ile defterleri hangi deliğe tıktıklarını hiç öğrenemeyiz. Bekle biraz. Sana daha ihtiyacımız olacak."

"Bu görev benim," dedi Sebastian Frank; haklıydı da. "Elçi olarak oraya gideceğim. Belki bu işi pazarlıkla halledebiliriz."

"Sen öyle san," dedi Matthias küçümser bir tavırla gülerek.

"En azından Rudi'yi nereye sakladıklarını öğrenmeye çalışacağım," dedi Sebastian. "Bu da az buz şey sayılmaz." Yürümeye başladı. Martin ona biraz eşlik etti.

Matthias bir sokak lambasına yaslandı, cebinden sekize katlanmış bir kâğıt parçası çıkardı. Dudaklarını kıpırdatıyordu, bir şeyler hesaplıyor gibiydi.

Uli yine üşümeye başlamıştı.

"Ne hesaplıyorsun sen öyle?" diye sordu Matthias'a.

"Borçlarımı," dedi üzüntülü bir sesle. "Benim peder artık iflas edecek." Sonra kâğıdı yeniden katlayıp cebine koyarak, "Fridolin, bana biraz para çıksana," dedi. "En geç öbür gün geri veririm. Peder mektubunda yol parasından başka bir de yirmi lira gönderdiğini yazmış. Şimdi bir şeyler yemezsem, kavgada dövüşemem sonra."

"Bu senin yaptığına düpedüz şantaj denir," diyen Fridolin on kuruş verdi.

Matthias ok gibi fırlayıp en yakın pastaneye daldı.

Elinde bir kesekâğıdıyla döndüğünde, ağzı da boş durmuyor, aldığı çörekleri keyifle çiğniyordu. Elindeki kesekâğıdını arkadaşlarına uzattı. Ama onlar istemediler. Fridolin dikkat kesilmiş, caddenin köşesine bakıyordu. Johnny Trotz ise sömürgelerden gelen malların satıldığı dükkânın vitrinine bakıyordu, gören de vitrinde İnkaların hazineleri duruyor sanırdı. Onun bu özelliğini biliyorlardı. Johnny baktığı her şeye, sanki daha önce hiç görmemişçesine bakardı. Herhalde bu nedenle o kadar az konuşuyordu. Sürekli olarak bakmak ve dinlemekle meşguldü.

O sırada Martin köşeyi döndü, onlara başıyla işaret edip Vorwerk Caddesi'nin köşesindeki eve girdi. Matthias'ın iştahla bir şeyler atıştırması Uli'yi neşelendirmişti, "Yaman herif şu Martin, değil mi? Son sınıfları nasıl da attı spor salonundan!"

"Martin Avrupa'nın tartışmasız en acayip sınıf birincisi," dedi Matthias, bir yandan da ağızındakileri çiğnemeye devam ederken. "Hem çok çalışkan hem de inek değil. Okula başladığı ilk günden beri sınıf birincisi; yine de her kavgada bizimle beraber. Hem parasız yatılı hem de burs alıyor, ama kimseye de boyun eğmiyor. Karşısındaki ister öğretmen olsun ister son sınıf öğrencisi ya da kral, eğer haklıysa, onu tutabilene aşkolsun!"

"Sanırım, kendine Justus'u örnek aldı," dedi Uli, büyük bir sır verirmişçesine. "Tıpkı Justus gibi o da adil olmayı seviyor. Belki de ileride onun gibi bir adam olur."

Sebastian, Egerlandların Försterei Caddesi Numara

17, Kat 3'teki evinin zilini çaldı. Kapıyı açan kadın, asık suratla Sebastian'a baktı. "Ben oğlunuzun sınıf arkadaşım," dedi Sebastian. "Kendisiyle görüşebilir miyim?"

"Bugün de gelip gidenin ardı arkası kesilmiyor bir türlü," diye çıkıştı kadın. "N'oluyor bugün size böyle? Biri gelir, kızağını bodruma koymak için bodrumun anahtarını alır. Öteki gelir, acilen çamaşır ipine ihtiyacı olduğunu söyler. Öbürleri de evin içinde halılarımı kirletir."

Sebastian çizmelerini paspasa silerek, "Oğlunuz şimdi yalnız mı, Bayan Egerland?" diye sordu.

Kadın isteksiz bir tavırla başını sallayıp Sebastian'ı içeri aldı. "Odası şurada." Bir yandan da eliyle koridorun sonundaki kapıyı gösteriyordu.

"Ee, unutmadan," dedi Sebastian, "bodrumun anahtarını geri alabildiniz mi?"

"Sen de mi kızağını koyacaksın yoksa?" diye sızlandı kadın.

Sebastian başını iki yana salladı. "Çok da gerekli değil, sevgili Bayan Egerland," dedi ve kapıyı vurmadan düşman kumandanın odasına daldı.

Rakip okuldan Egerland şaşkınlıkla yerinden fırladı. "Bu da ne demek oluyor?" diye haykırdı. "Düşmanın burada işi ne?"

"Aslını ararsan, atlı bir ulağım ben," dedi Sebastian. "Elçi olarak geliyorum, bunu göz önünde bulunduralım, lütfen."

Egerland alnını kırıştırdı. "O zaman hiç olmazsa koluna beyaz bir mendil bağlasaydın. Adamlarım seni yakalarsa, üstün başın kirlenir sonra."

Sebastian mendilini çıkarıp sırtarak, “O kadar da beyaz sayılmaz ama,” dedi ve sol elinin ve dişlerinin yardımıyla mendili sağ koluna bağladı.

“Evet, ne istiyorsun?” diye sordu Egerland.

“Bizim liseden Kreuzkamm’ın serbest bırakılmasını ve güzel yazı defterlerinin iade edilmesini.”

“Peki karşılığında ne öneriyorsunuz?”

“Hiçbir şey,” dedi Sebastian soğukkanlılıkla. “Adamlarımız buraya doğru ilerliyor ve eğer tutukluyu kendi iradenizle serbest bırakmazsanız, gelip zorla alacaklar.”

Egerland güldü. “Önce onun nerede olduğunu bulmanız gerekir. Ancak ondan sonra kurtarabilirsiniz. Bunların ikisi de zaman isteyen şeyler, dostum.”

“Bu samimiyete derhal bir son verelim,” diye karşılık verdi Sebastian sertçe. “Birincisi, ben senin dostun falan değilim, anlaşıldı mı? İkincisi, Rudi Kreuzkamm’ı tutsak etmekle elinize hiçbir şey geçmeyeceğini belirtmek zorundayım. Ne yani, onu bütün gün boyunca tutacak mısınız? Bunun sizin için hoş olmayan sonuçları olabilir. Neyse, biz kendi meselemize dönelim. Koşullarınız nedir?”

“Yalnızca tek bir koşulu yerine getirmek zorundasınız,” dedi Egerland. “Derhal bize bir mektup yazıp bayrağımızı yırttığınız için özür dileyecek, ayrıca tutukluyu ve defterleri geri vermemizi rica edeceksiniz.”

“Yoksa?”

“Yoksa güzel yazı defterlerinizi yakacağız, Kreuzkamm da tutuklu kalacak. Sana şu kadarını söyleyeyim: Mektubu yazmayacak olursanız, Kreuzkamm bizim ya-

nımızda yaşlanıp gidecek. Ayrıca bizden tokat da yiyor. Her on dakikada bir altı tokat.”

Sebastian, “Koşullarınız kabul edilebilir gibi değil,” dedi. “Senden Kreuzkamm’ı ve defterleri kayıtsız şartsız teslim etmeni son kez talep ediyorum.”

“Öyle bir niyetimiz yok,” diye yanıtladı Egerland kararlı bir ses tonuyla.

“O zaman benim görevim burada sona eriyor,” dedi Sebastian. “Tutukluyu kurtarmak üzere on dakikaya kadar harekete geçiyoruz.”

Egerland masanın üzerinde duran siyah mendili aldı, pencereyi açtı ve mendili dışarı asıp avluya doğru gürledi: “Ahoy!” Ardından pencereyi kapadı, alaycı bir tavırla gülerek, “Buyrun alın arkadaşınızı!” dedi.

Düşmanca tavırlarla birbirlerinin önünde eğildiler ve Sebastian çabucak evden ayrıldı. Arkadaşlarının yanına geldiğinde, Fıçıık’ın komutasındaki sekizinci sınıf öğrencileri de oradaydı. Vorwerk Caddesi’nde yaklaşık yirmi çocuk vardı şimdi, ayak parmakları buz kesmiş, heyecanla elçilerini bekliyorlardı.

“Şu yırtılan bayrak yüzünden özür mektubu yazmak zorundaymışız,” diye rapor verdi Sebastian. “Ayrıca tutuklunun ve defterlerin geri verilmesini de yazılı olarak rica edecektik.”

“Buna kargalar bile güler!” dedi Matthias. “Hadi çocuklar! Şunları kılıçtan geçirelim!”

“Martin nereye kayboldu?” diye sordu Uli kaygıyla.

“Asıl Kreuzkamm nerede?” diye sordu Johnny Trotz.

“Galiba onu Egerland’ın bodrumuna hapsedip bağla-

mışlar,” dedi Sebastian. “Egerland’ın annesi bu anlama gelecek bir şeyler söyledi. Ondan bodrumun anahtarını istemişler. Ve bir de çamaşır ipi.”

“Haydi o zaman eğlenmeye!” diye bağırdı Fıçıık. Zaten öbürlerinin de sabrı kalmamıştı artık.

O sırada koşarak Martin geldi. “Çabuk olun! Avluda toplanmaya başladılar bile!”

Sebastian sınıf birincisine rapor verdi.

“Bunca zaman neredeydin?” diye sordu Uli.

Martin, Vorwerk Caddesi’nin köşesindeki evi işaret etti. “Oradan Egerland’ın avlusu görünüyor,” dedi. “Egerland pencerenin dışına siyah bir mendil asıp ‘Ahoy!’ diye bağırdı, bunun üzerine çetenin üyeleri de çevredeki evlerden çıkıp yaklaştırmaya başladı.”

Martin etrafına bakıp kaç kişi olduklarını saydı. “Yeterince kalabalığız,” dedi rahatlatarak.

“Kreuzkamm’ı nereye sakladıklarını da biliyor musun bari?” diye sordu Sebastian kıskançlıkla.

“Evet. Egerland’ın bodrumuna. Birkaç kişi de başında nöbet tutuyor. Hemen saldırıya geçmeliyiz. Yoksa avluda toplananların sayısı gittikçe artacak. Avluya hücum edip bodrumu işgal etmeliyiz. Yarımız Johnny’nin komutasında cadde tarafından avluya girsin. Öbür yarımız da benim komutamda, az önce bulunduğum köşedeki evin olduğu yerden, duvardan atlayarak yandan saldırıya geçecek. Ama Johnny’nin birliğinden birkaç dakika sonra.”

“Durun bakalım!” diye söze karıştı arkalarından bir ses. Dehşet içinde arkalarına döndüler.

Sigara   mez gülümseyerek kar  sılarında duruyordu. “İyi günler!” diye bağrıştılar hep bir ağızdan ve gülümsemesine kar  sılık verdiler.

“Bu plan işlemez,” diye açıklamada bulundu Sigara   mez. “Egerland otuz   ocuk topladı bile. Az önce gördüm. Ayrıca sizin savaşınız yüzünden   yle bir yaygara kopa-cak ki, devriye gezen polisler i  e karışacak.”

“O zaman her iki okulun da olaydan haberi olacak,” dedi     yen Uli, “ve rezalet çıkacak. Hem de Noel’den hemen önce!”

Matthias ufaklığa sert sert baktı.

“Doğru ama,” dedi Uli sıkılğan bir tavırla. “Korktu-ğum için böyle söylemiyorum, Matz.”

“Peki siz ne öneriyorsunuz?” diye sordu Martin.

“Kar  sıdaki inşaat alanını görüyor musunuz? Rakip okulun   ğrencilerinin sizinle orada buluşmalarını isteyin. Sonra da düello düzenleyin. Niçin herkes birden dayak yesin ki? Sizlerden ve onlardan birer temsilci seçersiniz. Onlar da teke tek d  v    r, olur biter. Eğer sizin temsilciniz kazanırsa, tutukluyu kayıtsız şartsız serbest bırakmak zorunda kalırlar.”

“Peki ya onlar kazanırsa?” diye sordu Sebastian alay-cı bir tavırla.

“Rezalet olur bu, rezalet!” dedi Matthias. “Delirdin mi sen? Ben iyisi mi bir     ek daha yiyeyim bari.” Kesek  ğı-dını kavradığı gibi içindekileri atıştırmaya başladı. “Ra-kip okuldakiler Wawerka’yı   ne süreceklerdir. Parmağı-mın ucuyla icabına bakarım ben onun.”

“Tamam!” diye bağırdı Martin. “Böyle yapıyoruz o za-

man! Sebastian, fırla ve onları inşaat alanına getir. Biz de oraya gidiyoruz.”

“Siz bu arada kartopu hazırlayın, ne olur ne olmaz!” diye bağırdı Sebastian. “Bakarsınız, işler ters gider.”

Sonra hızla koşarak köşeyi döndü.

Dördüncü Bölüm

Teknik bir nakavt ile biten düellodan, rakip okulun öğrencilerinin verdikleri sözden dönmelerinden, Egerland'ın içine düştüğü ruhsal çatışmadan, Martin'in gizli savaş planından, bodrumda atılan tokatlardan, bir öbek külden, zafer kazanma izninin çıkmasından, ayrıca Egerland'ın geri adım atmasından söz ediyor.

İnşaat alanının bir ucunda lisenin, diğer ucunda rakip okulun öğrencileri duruyordu. Birbirlerini öfkeli bakışlarla süzüyorlardı. Formalite gereği, her iki tarafın komutanları alanın orta yerinde bir araya geldi.

Aracı Sebastian, Egerland'a eşlik ediyordu. "Karşı taraf önerimizi kabul etti," dedi Martin'e. "Yani düello yapılacaktır. Temsilci olarak Heinrich Wawerka'yı seçtiler."

"Bizi de Matthias Selbmann temsil edecek," diye açıkladı Martin. "Taraflardan biri dövüş alanından kaçacak olursa ya da kendini savunamaz duruma gelirse, turnuva da sona erer."

Egerland başını çevirip Wawerka'ya baktı. İriyarı, tıknaz bir çocuk olan Wawerka, tehditkâr bir ifadeyle başını salladı. Egerland, "Dövüş koşullarını kabul ediyorum," dedi.

"Bizim temsilcimiz kazanacak olursa," diye açıkladı Sebastian, "tutukluyu ve defterleri kayıtsız şartsız teslim edersiniz. Wawerka kazanacak olursa, hem tutukluyu hem de defterleri alıkoyabilirsiniz."

"O zaman siz de özür mektubu yazacaksınız demektir," dedi Egerland alaycı bir sesle.

"Ne olursa olsun, yeni baştan pazarlık yapılacaktır," dedi Martin. "En kötü ihtimalle mektubu yazarız. Ama önce düello yapılsın."

"Komutanlar adamlarının yanına dönsün!" diye bağırdı Sebastian.

Düşman orduların arasındaki alan şimdi boştu. Sol taraftan Wawerka, kendi okulunun saflarından ayrıldı. Sağ taraftan da Matthias yaklaştı.

"Ahoy!" diye bağırdı rakip okulun öğrencileri.

"Çelik Birlik!" diye gürledi Johann Sigismund Lisesi öğrencileri.

İki savaştı şimdi karşılıklı durmuş, birbirlerine bakı-

yorlardı. Hiç kimseden çıt çıkmıyordu. Herkes kavganın başlamasını bekliyordu. Ama her iki taraf da başlamaya niyetli görünmüyordu.

O anda Wawerka yıldırım hızıyla öne doğru eğilip saldırarak rakibinin ayaklarını yerden kesti. Matthias sırtüstü yere düşüp boylu boyunca karın içine uzandı. Wawerka onun üstüne atılıp aralıksız vurmaya başladı.

Rakip okulun öğrencileri coşkuyla bağırıyordu. Johann Sigismund Lisesi öğrencileri dehşete kapılmıştı; soğuktan ve heyecandan zangır zangır titreyen Uli ise alçak sesle kendi kendine sürekli, “Matz, dikkat et, lütfen! Çok dikkat et, Matz! Önüne bak, Matz!” deyip duruyordu.

Matthias birden Wawerka’nın sağ kolunu yakalamayı becererek yavaş ama acımasızca burmaya başladı. Wawerka deliler gibi küfrediyordu; ama hiçbir işe yaramadı. Dayanamayıp yana devrildi. Matthias şimdi Wawerka’nın kafasını yakalamış, rakibinin yüzünü hırsıyla karın içine bastırıyordu. Wawerka çırpınıp duruyordu. Soluk alamaz haldeydi.

Matthias birden herkesi şaşırtarak Wawerka’yı serbest bıraktı, üç adım geri çekilerek bir sonraki saldırıyı beklemeye başladı. Sol gözü şişmişti. Wawerka oflaya pufloya ayağa kalktı, ağzına dolan yarım kilo karı tükürüp öfkeyle Matthias’a saldırdı. Ama Matthias birden eğilip koşmaya başladı ve rakip okulun öğrencisinin üzerine balıklama atlayarak onu sırtından aşırdı. Wawerka yine karları boyladı! Johann Sigismund Lisesi öğrencileri gülerек ellerini ovuşturuyorlardı. Matthias arkadaşlarına dönerek seslendi: “Daha başlamadım bile.”

Bu arada ayağa kalkan Wawerka da yumruklarını sık-mış, bekliyordu. Matthias yaklaştı, vurmak için kolunu kaldırıp yumruğu geçirdi. Wawerka da yumrukla karşılık verdi. Matz da boş durmadı, bir yumruk daha salladı. Böylece bir süre, birinin ya da ötekinin lehine gözle görülebilir bir üstünlük sağlanmaksızın yumruklaşıp durdular. Ama Matz birden öne eğildi. Gövdesini korumak isteyen Wawerka, yumruklarını indirmek zorunda kaldı. İşte o anda Matthias hızla doğrulup Wawerka'nın açıkta kalan çenesine yumruğu indirdi.

Wawerka sendeledi, sarhoşlar gibi olduğu yerde daireler çiziyordu, kollarını kaldıracak gücü kalmamıştı. İyice sersemlemişti.

“Haydi, Matz!” diye bağırdı Sebastian. “Bitir işini artık.”

“Hayır,” diye seslendi Matthias. “Önce kendine gel-sin.”

Wawerka güçlükle eğildi, yerden bir avuç kar alıp montunun yakasından içeri tıktı. Bu onu kendine getir-mişti. Yeniden yumruklarını kaldırıp Matthias'a doğru koşmaya başladı. Ama Matthias kenara çekildi. Wawerka da Matthias'ın yanından geçip gitti. Rakip okulun öğrencileri, “Ahoy!” diye gürledi. Wawerka durdu, arenadaki bir boğa gibi arkasına dönerek, “Ne duruyorsun, gelsene,” diye homurdandı.

“Bir dakika,” dedi Matthias. Sonra yaklaştı ve yumruğunu Wawerka'nın burnuna dayadı. Öfkeden köpüren Wawerka karşılık verdi. Böylece yüzü yine açıkta kalmıştı; bundan yararlanan Matthias, Wawerka'nın kula-

ğının arka tarafına öyle bir yumruk indirdi ki, Wawerka yere yığıldı. Yeniden ayağa kalkarak yalpalaya yalpalaya Matthias'ın üzerine yürüdü; ama bu kez de Matthias'tan birkaç okkalı şamar yedi. Aslında gerekli de değildi. Wawerka'nın işi bitmişti çünkü. Matthias, dayanma gücü kalmayan oğlanı omuzlarından tutup çevirdi ve kışına esaslı bir tekme vurdu. Heinrich Wawerka, kurulmuş bir oyuncak bebek gibi sendeleye sendeleye dövüş alanından çıkıp rakip okulun suspus olmuş öğrencilerinin ortasına daldı. Tutmasalar, sendelemeye devam edecekti.

Matthias büyük bir coşkuyla karşılandı. Herkes onun elini sıkıyordu. Uli'nin yüzü sevinçten parlıyordu. “Senin için çok korktum,” dedi. “Gözün çok acıyor mu?”

“Yok canım,” diye mırıldandı zafer kazanan Matthias rahatlayarak. “Kalan çöreğimi sakladın mı?” Ufaklık ona kesekâğıdını uzattı, Matthias da yeniden geniş getirmeye başladı.

“Hadi, artık gidip Kreuzkamm'ı teslim alalım!” diye bağırdı Fıçıık.

Ama beklenmedik bir şey oldu. Egerland mahcup bir yüz ifadesiyle yanlarına gelerek, “Çok üzgünüm. Adamlarım tutukluyu teslim etmek istemiyor,” dedi.

“Mümkün değil!” dedi Martin. “Bunu önceden konuşmuştuk! Sözüünüzden dönemezsiniz böyle!”

“Ben de tamamen seninle aynı fikirdeyim,” diye karşılık verdi Egerland bakışlarını yere indirerek. “Ama adamlarım bana itaat etmek istemiyorlar. Yapabileceğim hiçbir şey yok.”

Martin yine öfkeden kıpkırmızı kesildi. “İnanılır gibi değil!” diye bağırdı kendini kaybederek. “Bu heriflerin görgüsü yok mu hiç?”

“Rezalet bu, rezalet! Böyle olacağını bilseydim eğer,” dedi Matthias ağzındakileri çiğnemeye devam ederek, “Wawerka’yı kuş başı gibi parçalara ayırırdım. Uli, kuş başı bitişik mi yazılır, ayrı mı?”

“Bitişik,” diye yanıt verdi Uli.

“Oysa Wawerka’yı parçalarına ayırsaydım, kuşbaşı da ayrı yazılabilirdi,” dedi Matthias.

“Bu hikâye benim için de korkunç derecede tatsız,” dedi Egerland. “Sizinle aynı kanıdayım, ama kendi adamlarımla birlik olmalıyım! Öyle değil mi?”

“Elbette,” dedi Sebastian. “Hiç şansın yok. Görev çatışmasının tipik bir örneğisin sen. Herkesin başına gelir.”

Sigara İçmez yavaş yavaş inşaat alanına yaklaştı, Matthias’a başıyla selam verip ne olduğunu sordu.

Sebastian ne olup bittiğini anlattı.

“Vay canına!” dedi Sigara İçmez. “Bugünkü gençler arasında böyle serseriler de var demek? Size düello yapmanızı önerdiğim için üzgünüm Martin. Böyle bir şey elbette sadece namuslu insanlar arasında yapılabilir.”

“Tümüyle haklısınız, bayım,” dedi Egerland. “Yapabileceğim tek şey, kendimi size rehin olarak sunmak. Martin Thaler, sizin tutuklunuzum.”

“Bravo, delikanlı,” dedi Sigara İçmez. “Ama bunun hiçbir anlamı yok. Daha kaç kişi tutsak edilecek bugün?”

“Peki o zaman,” dedi Martin. Yüzü ciddi ve solgundu.

“Sen dürüst bir adamsın. Adamlarının yanına dön ve onlara iki dakika içinde saldırıya geçeceğimizi söyle. Ayrıca bu sizinle bizim aramızdaki son savaş olacak. Bundan böyle sözünden dönenlerle savaşmayacağız. Böylelerini ancak küçümseriz biz.”

Egerland tek kelime etmeden eğilerek yanlarından ayrıldı.

Martin hızla çocukları çevresinde toplayıp alçak sesle, “Şimdi söyleyeceklerimi dikkatle dinleyin!” dedi. “İki dakika içinde kartopu savaşını başlatacaksınız. Savaş Sebastian yönetecek. Çünkü Matthias, Johnny Trotz ve ben küçük bir gezintiye çıkacağız. Biz dönmeden savaş bitirmeyin sakın! Sizin göreviniz, rakip okulun öğrencilerini burada tutmak! Hatta gerekirse biraz geri de çekebilirsiniz. Böylece sizi kovalarlar.”

“Bu kadarı benim için yeterli,” dedi Fıçıık ve eğilip kartopu hazırlamaya başladı.

“Harika bir plan,” dedi Sebastian onaylayarak. “Bana bütünüyle güvenebilirsin. Buradaki her şeyi istediğin gibi ayarlayacağım.”

Matthias’la birlikte olmayı yeğleyen Uli, Martin’e yaklaşarak, “Ben de sizinle birlikte gelebilir miyim?” diye sordu.

“Hayır,” diye karşılık verdi Martin.

“Ama Uli!” diye bağırdı Sebastian. “Burada kalıp geri çekilirken bize yardım etmek zorundasın. Bu kadarını da yaparsın artık!” dedi.

Uli’nin gözlerine yaşlar doldu.

Matthias, Sebastian’a bir tane patlatmak istiyor-

muşçasına kolunu kaldırdı. “Bir dahaki sefere,” diye homurdandı sonra. “Şimdi kişisel davranmak istemiyorum.”

Karşı taraftan kartopları yağmaya başlamıştı bile. Sebastian emirler yağdırıyordu. İnşaat alanındaki savaş başlamıştı.

Sigara İçmez, Uli’ye, “Cesaret, ufaklık!” dedi. Öbürlerine de başıyla işaret çaktı. “Bol şanslar, çocuklar! Martin olduktan sonra, bana ihtiyacınız yok.”

“Çelik Birlik!” diye gürlediler. Ardından Sigara İçmez, havada uçuşan kartoplarının arasından dostça bir ifadeyle, düşünceli düşünceli evine gitti. Tren vagonuna yani.

Sebastian bir gruptan öbürüne koşuyordu. Johann Sigismund Lisesi’nin öğrencileri, rakip okulun öğrencilerinin sözlerinden dönmesi üzerine çılgına dönmüşlerdi; kendilerine kalacak olsa, onları yere sererlerdi. Fıçıık özellikle sabırsızdı: “Hadi, artık ver şu emrini de, saldıralım,” diyecekti ki, düşman taraftan gelen bir kartopu, ağzının orta yerinde patlayıverdi. Fıçıık yüzünü buruşturdu. Sekizinci sınıf öğrencileri güldüler.

“Gerçi savaşı niçin şimdi kazanmamamız gerektiğini anlayamadın,” dedi Sebastian. “Ama yine de itaat etmek zorundasın.” Sonra çevresine bakıp gözleriyle Uli’yi aradı. Uli soğuktan donan ellerini, ceplerine sokmuştu. Sebastian’ın baktığını fark edince, ellerini hızla ceplerinden çıkarıp bombardımana katıldı.

Bu arada Martin, Johnny ve Matthias, Vorwerk Cad-

desi boyunca koşup köşedeki eve girmiş, koşarak avluyu geçip duvarın üzerinden atlamış, Egerland'ın oturduğu evin avlu girişinin önünde duruyorlardı.

“Bodrumun kapısı şurada,” diye fısıldadı Martin. Matthias mandalı dikkatle kaldırıp kapıyı açtı ve üçü birden kayganlaşmış basamaklardan aşağıya indiler. Merdivenin orta yerine geldiklerinde, ortalık zifiri karanlık olmuştu. İçerisi çürümüş patates kokuyordu.

Şimdi basık tavanlı, dar koridorlarda el yordamıyla ilerliyorlardı. Birkaç kez koridorların köşelerinden döndüler. Sonra birden Johnny, Martin'i kolundan çekti. Durdular ve yan taraftaki koridordan hafif bir ışığın süzüldüğünü fark ettiler. Yavaşça yaklaşıırken, tanımadıkları bir çocuğun konuştuğunu duydular.

“Kurt,” dedi tanımadıkları sesin sahibi, “on dakika doldu.”

“O zaman biz de yine işe koyulalım,” dedi tanımadıkları ikinci bir ses. “Ellerim acıyor artık.” Ardından birbirini izleyen altı tokat sesi duyuldu. Sonra da ortalık yeniden mezar sessizliğine gömüldü.

“En çok da bu kadar utanmaz oluşunuza şaşıyorum,” dedi birden üçüncü bir ses.

“Kreuzkamm bu,” diye fısıldadı Johnny. Neler olup bittiğini yakından görmek için yaklaşılmaya devam ettiler. Aralık bırakılmış tahta bir kapının ardında, rakip okuldan iki öğrenci duruyor, ayakları sallanan eski bir mutfak sandalyesinde ise Kreuzkamm oturuyordu. Çamaşır ipiyle bağlanmıştı, kıpırdamıyordu ve yanakları da kıpkırmızıydı. Bir masanın üzerinde kütük cinsi

üç mum yanıyordu. En arka köşeye, tahta parçalarının, briketlerin ve kömürlerin arasına ise bir çam ağacı yaslanmıştı. Bu ağacı Egerland'ın babası iki gün önce satın almıştı.

“Arkadaşlarım beni kurtardığında, size kim olduğumu göstereceğim,” dedi Kreuzkamm öfkeyle.

“O zamana kadar küflenebilirsin,” dedi rakip okulun öğrencilerinden biri.

“En geç bir saat içinde beni buradan almaya gelecekler,” dedi Kreuzkamm ümit dolu bir sesle.

“Öyleyse büyücek bir porsiyon daha şamar yiyeceksin,” dedi öbürü. “Her on dakikada bir altı şamardan saatte otuz altı şamar eder.”

“Uygulamalı matematik!” diye bağırdı ilki ve öyle bir kahkaha attı ki, bodrumun tavanı sarsıldı. “Belki de seninkiler daha önce gelir, ne dersin, ha?”

“Umarım,” dedi Kreuzkamm.

“Öyleyse biz de ne olur ne olmaz diye suratının ortasına yarım düzine şamar daha oturtalım. Avans niyetine, canım. Kurt, biraz işe yaral!”

Kurt denen çocuk, Kreuzkamm'ın dibine kadar yaklaştı, sol elini kaldırıp ona bir tokat attı. Sonra sağ elini kaldırıp bir tokat daha atarak, “İki etti,” dedi. Yeniden sol elini kaldırmıştı ki, Matthias yanında bitiverdi ve böylece üçüncü tokadı Kurt'un kendisi yedi.

Kurt büyük bir gürültüyle Egerlandların Noel ağacının üzerine uçtu, iğne yapraklı çam ağacının içine oturmuş, inleyerek yüzünün sol tarafını tutuyordu. Martin'in çift çapraza aldığı öbür çocuk da iyice ser-

semlemişti. Johnny ise yüzü gözü şişmiş Kreuzkamm'ın iplerini çözmekle meşguldü.

“Çabuk!” diye bağırdı Martin. “İki dakika içinde in-
saat alanına dönmemiz gerek!”

Rudi Kreuzkamm gerinme ve esneme hareketleri yaptı. Bütün kemikleri sızlıyordu. Yanakları öyle şişmişti ki, sanki ağzının içinde koca bir patates vardı. “Saat bir buçuktan beri bu sandalyede oturuyorum,” deyip sandalyeye bir tekme attı. “Saat dörde geliyor. Her on dakikada bir altı tokat yedim!”

“Bunun şakayla ilgisi yok gerçekten de,” diye ona katıldı Matthias ve çamaşır ipini aldı.

Rakip okulun iki öğrencisini birbirleriyle sırt sırta gelecek şekilde özenle bağladılar. “Evet,” dedi Martin. “Şimdi şu kabadayılara tokatlarını iade edelim! İki bu-
cuk saat, yüz elli dakika eder. Kaç tokat eder bu, Kurt?”

“Doksan tokat,” diye yanıtladı Kurt ağlayarak. “Adam başı kırk beş tokat.”

“Ne yazık ki o kadar zamanımız yok,” dedi Matthias. “Her birinize birer tokat atacağım. Ama Rudi'ye atılan doksan tokada bedel olacak.” Aynı anda öbür çocuk da feryat figân ağlamaya başladı.

“Rudi, güzel yazı defterlerimiz nerede peki?” diye sordu Martin.

Kreuzkamm eliyle köşeyi işaret etti.

“Göremiyorum,” dedi Martin.

“Daha iyi bakman gerekiyor!” diye yanıtladı Kreuzkamm.

Kreuzkamm'ın eliyle işaret ettiği köşede bir öbek

kül vardı. Küllerin arasında kömüre dönmüş bir kâğıt parçası ile mavi bir defter kapağına ait küçük bir parça seçilebiliyordu.

“Yüce Tanrım!” diye bağırdı Matthias. “Bunlar bizim güzel yazı defterlerimiz mi?”

Kreuzkamm başıyla onayladı. “Gözlerimin önünde yaktılar.”

“Baban bu işe çok sevinecek,” dedi Martin. Ardından mendilini çıkarıp küllerin arasına soktu, sonra da mendili özenle bağlayıp kül olmuş güzel yazı defterlerini pantolonunun cebine koydu.

“Çok eğlenceli olacak,” dedi Johnny.

Matthias keyifle ellerini ovuşturdu. “Küller için bir kavanoz alacağım,” diye açıkladı. “Sonra da güzel yazı defterlerimizi Sigara İçmez’in bahçesine gömeceğiz. Taziye için gelinmemesi rica olunur.”

Martin biraz düşündükten sonra, “Rudi, sen bir koşu eve git! Baban defterleri soracak olursa, okulda olduğunu, sabah ilk derste kendisine benim vereceğimi söylersin. Tamam mı? Başka bir şey anlatma. Hadi, gidip inşaat alanındakileri bir güzel pataklayalım, sonra da okula geri döneriz. Herhalde Güzel Theodor bizi bekliyordur. Haydi!”

Bodrumdan çıktılar. Sadece Matthias geride kalmıştı. Merdivenleri çıkarken, peş peşe iki tokat sesi duydular. Ardından iki çocuğun köpekler gibi uluduğu duyuldu.

Avluda Matthias arkadaşlarına yetişti. “Bu kadarı onlara yeter,” dedi. “Bir daha bize bulaşmazlar.”

Kreuzkamm kapıda onlarla vedalaştı. “Çok teşekkür

ederim,” deyip tokalaşmak için elini uzattı. “Bol şanslar!”

“elik Birlik!” diye bağırıp hızla köşeyi döndüler. Kreuzkamm dikkatle yanaklarına dokundu, başını iki yana sallayıp hızla evin yolunu tuttu.

İnşaat alanının önüne geldiklerinde, Martin durdu. “Johnny,” dedi, “bir koşu bizim çocukların yanına gidip Sebastian’a, ‘Artık kazanabilirsiniz!’ diye seslen. Anlaşıldı mı? Derhal saldırıya geçin. Gőėüs gőėüse çarpışmaya girdiklerinde, Matthias ile ben o ayaktakımını arkadan vuracağız. Fırla!”

Johnny sanki ölüm kalım meselesiymiş gibi koşmaya başladı.

Matz ile Martin inşaat alanını çevreleyen tel örgüdeki aralıktan baktılar. Sebastian ile öbürleri köşeye kısıtılmıştı. Dört bir yandan kartopu yağıyordu. Rakip okulun öğrencileri “Ahoy!” diye bağırıyor ve kendilerini daha şimdiden zafer kazanmış gibi hissediyorlardı.

“Uli’yi görebiliyor musun?” diye sordu Matthias.

“Hayır, onu göremiyorum,” dedi Martin. “Hazır ol, Matzl itten atlıyoruz!” çitleri açıp saniyesi saniyesine yetiştiler. Sebastian işini iyi yapıyordu. Johann Sigismund Lisesi öğrencileri beklenmedik şekilde ilerlediler. Bu saldırı karşısında rakip okulun öğrencileri geri çekilmeye başladı.

Matthias ile Martin alanı koşarak geçip geri çekilen rakiplerinin arkasından vurmaya başladılar. Bazıları dehşete kapılmış, kendilerini boylu boyunca karın içine bırakmıştı.

Dört bir yanda, “Çelik Birlik!” nidaları çınliyordu. Matz’ın ortaya çıkmasıyla düşmanlar tabanları yağlamıştı. Dağınık vaziyette kaçanlar olduğu kadar gruplar halinde kaçanlar da vardı.

İçlerinde kaçmayan tek kişi, Egerland’dı. Yüzü kanıyordu; kararlı bir ifade takınmıştı ve adamları tarafından terk edilmiş, talihsiz bir kral gibi görünüyordu. Fıçıcık onun üzerine yürümeye başladı.

Ama Martin düşman kumandanın önüne geçip, “Ona serbestçe geri çekilme hakkı tanıyoruz,” diye bağırdı. “Sonuna kadar dürüst ve cesur kalan bir tek o çünkü.”

Egerland arkasını döndü, perişan ve yapayalnız, savaş alanından ayrıldı.

Fridolin arkadaşlarının yanına gelerek, “Kreuzkamm kurtuldu mu?” dedi.

Martin başını salladı.

“Peki ya güzel yazı defterleri?” diye sordu Fıçıcık merakla.

“Cebimde,” dedi Martin ve defterlerden arta kalanı şaşkın kalabalığın meraklı bakışlarına sundu.

“İş bilenin, kılıç kuşananın,” dedi Sebastian.

“Uli nerede?” diye sordu Matthias.

Fıçıcık başparmağıyla arka tarafı işaret etti. Matthias, inşaat alanının en uç köşesine kadar koştu. Uli gözlerini kara dikmiş, oradaki kalaslardan birinin üzerinde oturuyordu.

“N’oldu, ufaklık?” diye sordu Matthias.

“Bir şey yok,” diye yanıt verdi Uli usulca. “Yine tabanları yağladım. Tam da Wawerka üzerime üzerime gelir-

ken. Oysa ona ne güzel çelme takacaktım. Ama suratını görünce, her şey değişti.”

“Evet, iğrenç bir suratı var,” dedi Matthias. “Üzerime üzerime geldiğinde, benim de içim fena oldu.”

“Beni avutmak için böyle söylüyorsun, Matz,” dedi Uli. “Ama bu böyle devam edemez. Bir şeyler yapmak zorundayım.”

“Gel hadi,” dedi Matthias. “Bizimkiler yola koyuldular bile.”

Birbirinden bu denli farklı olan iki arkadaş, öbürlerine yetişti. Hep birlikte uzun süre aynı tempoda koşarak okula döndüler. Güzel Theodor’la karşılaşmaya.

Rakip okulun perişan ordusu, Försterei Caddesi Numara 17’nin avlusunda toplanmıştı. Egerland’ı bekliyorlardı.

Egerland ciddi bir ifadeyle yaklaşarak, “Tutukluyu serbest bırakın!” dedi.

“Öyle bir niyetimiz yok,” dedi Wawerka.

“Ne istiyorsanız onu yapın,” dedi Egerland, “ve kendinize de yeni bir kumandan arayın.” Sonra bir tekinin bile yüzüne bakmadan eve girdi.

Öbürleri sevinç çığlıkları atarak bodruma hücum ettiler. Hırslarını tutukludan çıkarmak istiyorlardı.

Oysa bir yerine iki tutsakla karşılaştılar! Suratları asıldı, utanmışlardı; tabii artık ne kadar utanabilirlerse.

Beşinci Bölüm

Güzel Theodor'la yeniden karşılaşmadan, okul yönetmeliği üzerine yapılan bir görüşmeden, umulmadık bir övgüden, uygun bir cezadan, sınıf öğretmenin anlattığı uzunca bir öyküden, ayrıca çocukların bunun üzerine söylediklerinden söz ediyor.

Vakit bir hayli ilerlemiş, saat beşi geçmişti. Kar durmuştu. Ama gökyüzünü kükürt sarısı bulutlar kaplamıştı. Kentin üzerine kış akşamı çökmüştü; yılın en güzel akşamı olan Noel'den önceki son akşamlardan biriydi. İnsan, birkaç gün içinde Noel ağaçlarında yana-

cak olan mumların karanlık caddeleri aydınlatacağını düşünmeksizin, evlerin pencerelerine bakamıyordu. Ayrıca insan, evde, anne ve babasının yanında, kendi Noel ağacının altında olacağını da düşünmeden edemiyordu.

Işıklandırılmış dükkânlar, çam dalları ve cam süslerle donatılmıştı. Yetişkinler, ellerinde paketler, bir dükkândan öbürüne koşup duruyor, son derece ciddi bir ifadeyle dolaşıyorlardı.

Havada Noel'e özgü baharatlı çörek kokusu vardı, sanki kaldırımlar bununla döşenmişti.

Beş arkadaş soluk soluğa yokuş yukarı koşuyorlardı. "Noel hediyem bir yumruk torbası," dedi Matthias. "Justus onu spor salonuna asmama mutlaka izin verir. Olay olacak bu, olay!"

"Gözün küçülmüş," dedi Uli.

"Bir şey olmaz. İşimizin bir parçası bu."

Okula yaklaşmışlardı. Binayı görebiliyorlardı. Okul binası, kentin tepesinde yer alıyor ve ışıklı katlarıyla geceleri yol alan devasa bir okyanus gemisini andırıyordu. En yukarıdaki sol kulede iki kuytu pencere parlıyordu. Sınıf öğretmenleri Doktor Johann Bökh burada kalıyordu.

"Matematik dersi için yapmamız gereken ödev var mıydı?" diye sordu Johnny Trotz.

"Var," dedi Martin. "Yüzde hesapları. Ama bunlar çocuk oyuncağı. Akşam yemeğinden sonra yaparım."

"Ben de sabah senden alır, yazarım," dedi Sebastian. "Zamana yazık. Üstelik tam da soyaçekim üzerine bir yapıt okuyorum. Yüzde hesaplarından çok daha ilginç."

Çocuklar yokuşu çıkmışlardı, soluk soluğaydılar. Ayaklarının altındaki kar gıcırdayıyordu.

Biri okul kapısının önünde bir aşağı, bir yukarı gidip geliyor ve sigara içiyordu. Güzel Theodor'du bu. "Demek geldiniz, sevgili çocuklar," dedi pis pis sırıtarak. "Gizlice sinemaya gidersiniz, ha? Umarım, film güzeldi. Alacağınız cezaya değsin bari."

"Harika bir filmdi," diye bir yalan uydurdu Sebastian ayaküstü. "Başrol oyuncusu size son derece benziyordu. Ama sizin kadar yakışıklı değildi."

Matthias güldü. Ama Martin, "Rica ederim, saçmalamayarak bırak, Sepp!" dedi.

"Demek sen de buradasın!" diye bağırdı Güzel Theodor, Martin'i şimdi görüyormuş gibi davranıyordu. "Senin gibi yontulmamışlara burs verenleri herhalde hiç anlayamayacağım."

"Cesaretinizi yitirmeyin," dedi Johnny. "Henüz gençsiniz."

Güzel Theodor her an ağzından ateş saçacakmış gibi görünüyordu. Ama, "Öyle olsun, bakalım," dedi. "Doktor Bökh uzun süredir sizi bekliyor, çok özlemiş."

Kulenin bulunduğu kanattaki döner merdivenlerden çıktılar. Son sınıf öğrencisi bir polis gibi peşlerindeydi, yeniden kaçıp gitmelerinden korkuyor gibiydi.

Bir dakika sonra hepsi birden Justus'un çalışma odasındaydı. "İşte kaçaklar, Doktor Bökh," dedi Güzel Theodor. Sesi bal gibi tatlıydı.

Çalışma masasının başında oturan Bökh, beş çocuğa

dikkatle baktı. Yüzünden ne düşündüğü anlaşılmıyordu. Beşi de tehlikeli tipler gibi görünüyordu. Matthias'ın bir gözü şişmişti. Sebastian'ın pantolonunun diz kısmı yırtılmıştı. Uli'nin yüzü ve elleri soğuktan mosmor ksilmişti. Martin'in saçları başa dağılmıştı. Johnny'nin ise üst dudakları patlamıştı. Ona isabet eden kartoplarından birinin içinde taş vardı. Beşinin de çizmelerinden kar suları damlıyordu ve ayaklarının dibinde küçük su birikintileri oluşmuştu.

Doktor Bökh ayağa kalkıp suçluların yanına geldi. "Okul yönetmeliğinin bu konuyla ilgili maddesi nedir, Uli?"

"Yatılı okul öğrencilerinin iznli oldukları zamanlar dışında okul binasını terk etmeleri yasaktır," diye yanıt verdi Uli korkarak.

"Bu madde ile ilgili olarak kuraldışı durumlar var mıdır?" diye sordu Doktor Bökh. "Matthias!"

"Evet, vardır, Doktor Bökh," diye bilgi verdi Matz. "Öğretmenlerden biri öğrencinin okuldan çıkma durumunu ayarladığında ya da buna izin verdiğinde."

"Öğretmenlerden hangisi kente gitmeniz için sizi dışarı çıkardı?"

"Hiçbiri," diye karşılık verdi Johnny.

"Kimin izniyle gittiniz?"

"İzinsiz gittik," diye açıkladı Matthias.

"Öyle olmadı," dedi Martin. "Beni izlemelerini onlara ben söyledim. Bütün sorumluluk benim."

"Sorumluluğu üzerine almayı ne kadar sevdiğini çok iyi biliyorum, Martin," dedi Doktor Bökh sertçe. "Bu hakkı kötüye kullanmamalısın!"

Doktor B kh, su lıların yanına geldi.

“Kötüye kullanmadı,” diye haykırdı Sebastian. “Kente inmek zorundaydık. Hem de çok acil olarak.”

“Peki yetkili merci olarak neden benden izin istemediniz?”

“Okul yönetmeliği nedeniyle izin vermekten kaçınırsınız,” dedi Martin. “Biz de her şeye karşın kente inmek zorunda kalırdık! Bu da çok daha kötü olurdu!”

“Nasıl? Benim koyduğum sıkı yasağa karşı mı gelecektiniz yani?”

“Evet!” diye yanıtladı beşi birden.

“Ne yazık ki,” diye ekledi Uli süklüm püklüm.

“Hiçbir dayanakları yok, Doktor Bökh!” dedi Güzel Theodor başını iki yana sallayarak.

“Sizin değerli fikrinizi sorduğumu hatırlamıyorum,” dedi Doktor Bökh. Güzel Theodor kıpkırmızı kesildi. “Niçin kente inmek zorundaydınız?” diye sordu öğretmen.

“Yine rakip okulun öğrencileri yüzünden,” diye bilgi verdi Martin. “Gündüzlü öğrencilerden birine saldırmışlar. Gündüzlü öğrenciyle birlikte, düzeltmesi için Profesör Kreuzkamm’a götürülmesi gereken güzel yazı defterleri ortadan kaybolmuş. Bunu bize başka bir gündüzlü öğrenci söyledi. Bunun üzerine bizim de tutsak edilen arkadaşımızı kurtarmak için kente inmemiz kaçınılmaz oldu.”

“Onu kurtarabildiniz mi?” diye sordu öğretmen.

“Elbette,” diye bağırdı içlerinden dördü. Uli ise susuyordu. Bu soruya olumlu yanıt vermeyi kendine yakıştıramamıştı.

Doktor Bökh, Johnny'nin yarık dudağına ve Matthias'ın şişmiş gözüne baktı. Ardından, "Yaralanan oldu mu?" diye sordu.

"Üzölmeyin," dedi Matthias. "Kimseye bir şey olmadı."

"Sadece yazı defterleri," diyecek oldu Sebastian.

Ama Martin ona öyle bir baktı ki, sözlerini tamamlamayıp yamadı.

"Ne olmuş yazı defterlerine?" diye sordu Justus.

"Bir bodrumda, tutsak alıp bağladıkları arkadaşımızın gözleri önünde yakmışlar," dedi Martin. "Sadece küllerini bulabildik."

"Küller Martin'in cebinde," diye açıkladı Matthias neşeyle. "Ben de bir kül kavanozu alacağım."

Doktor Bökh'ün yüzündeki ifade belli belirsiz değişti. Saniyenin onda biri kadar bir süre boyunca gülümsedi. Sonra yeniden ciddileşti. "Peki şimdi ne olacak?" diye sordu.

"Yarın bir liste çıkaracağım," dedi Martin. "Herkes 29 Eylül'den bu yana güzel yazı defterlerindeki notları bana söyleyecek. Bütün notları kaydedeceğim ve tam listeyi ders başında Profesör Kreuzkamm'a ileteceğim. Henüz kontrol etmediğı son imla sınavını ise bir kez daha olmak zorundayız."

"Rezalet bu, rezalet!" diye fısıldadı Matthias ve silkindi.

"Profesör Kreuzkamm'ın bunu kabul edip etmeyeceğinden emin değilim," dedi Justus. "Bütün notları ezberle bilmeniz mümkün değil. Yine de davranışınızı doğru

bulduğumu belirtmeliyim. Basbayağı kusursuz davranmışsınız, sizi haylazlar!”

Beş çocuğun yüzü dolunay gibi parladı. Güzel Theodor gülümsemeye çalıştı. Ancak beceremedi.

“Yine de okuldan izinsiz ayrıldığınız için,” dedi Bökh, “davranışınız yönetmeliğe aykırı. Kanepeye oturun! Yorulmuşsunuzdur. Ne yapılabilir, bir düşünelim.”

Beş çocuk kanepeye oturup güvenle Justus’a baktı. Son sınıf öğrencisi ayaktaıdı. Doktor Bökh odanın içinde bir aşağı bir yukarı dolandı ve sonunda, “Olay nesnel olarak değerlendirildiğinde, izinsiz dışarı çıkmış olduğunuzu saptamaktan başka bir şey yapılamaz. Bunun için hangi ceza uygun görülür, Sebastian?”

“On dört gün dışarı çıkma yasağı,” diye yanıt verdi çocuk.

“Bununla birlikte çevresel koşullar da göz önünde bulundurulabilir,” diye devam etti Justus. “Kaldı ki koşullar göz önünde bulundurulduğunda, güvenilir arkadaşlar olarak ne pahasına olursa olsun kente gitmek zorunda olmanız, tartışma götürmez. O zaman da işlediğiniz suç, izin almayı unutmuş olmanızla sınırlı kalır.”

Doktor Bökh pencereye yaklaştı ve camdan dışarı baktı. Yüzünü çocuklara çevirmeden, “Niçin bana sormadınız?” dedi. “Bana bu kadar az mı güveniyorsunuz?” Döndü. “O zaman cezayı ben hak ediyorum! Çünkü yaptığınız hatada suç benim.”

“Olur mu hiç öyle şey, Bay Justus?” diye bağırdı Matthias kendini kaybederek. Sonra yaptığı hatayı fark edip hızla düzelitti: “Olur mu hiç öyle şey, Bay Bökh?” dedi

utanıp sıkılarak. “Umarım, biliyorsunuzdur, sizi ne kadar...” Devamını getiremedi. Pencerede duran adamı ne kadar çok sevdiklerini itiraf etmeye utanmıştı.

“Aslında kaçmadan önce size sorup sormamamız gerektiği bir an için aklımdan geçti,” dedi Martin. “Ama bunun ters tepeceğini hissettim. Mesele, güvenip güvenmemek değil, Doktor Bökh. Niye yapmadığımı ben de tam olarak bilmiyorum.”

Bunu açıklamak, on kat daha kurnaz olan Sebastian’a kaldı yine. “Bu durum aslında son derece mantıklı,” diyerek açıklama getirdi. “Sadece iki olasılık vardı: Ya ricamızı geri çevirecektiniz ve biz de koyduğunuz yasağa karşı gelmek zorunda kalacaktık ya da bizi gerçekten gönderecektiniz. O zaman da birinin başına bir şey gelecek olsaydı, siz sorumlu tutulacaktınız. Öbür öğretmenler ve veliler sizin üzerinize geleceklerdi!”

“Buna benzer bir şey işte,” dedi Martin.

“Sorumluluk sahibi olduğunuz belli oluyor!” diye karşılık verdi öğretmen. “Demek beni güç durumda bırakmamak için bana sormadınız. Peki, öyle olsun. Gelelim, dört gözle beklediğiniz cezaya. Tatilden sonraki ilk öğleden sonra izninizi elinizden alıyorum. Böylece okul yönetmeliğinin gereğini de yerine getirmiş oluruz. Öyle değil mi?” Bökh soruyu sorarken, son sınıf öğrencisine bakmıştı.

“Elbette, Doktor Bökh,” diye yanıtladı Güzel Theodor aceleyle.

“Ayrıca cezaya adanacak o öğleden sonra, saat beşte burada, kulede benim konuğum olursunuz. Biraz ge-

vezelik ederiz. Gerçi bu, yönetmelikte yok. Ama buna itiraz edileceğini sanmıyorum. Öyle değil mi?” Yine son sınıf öğrencisine bakıyordu.

“Kesinlikle, Doktor Bök,“ diye şakıdı Güzel Theodor. Bunu söylemektense orta yerinden çatlamayı yeğlerdi.

“Cezayı kabul ediyor musunuz?” diye sordu Bök.

Çocuklar neşeyle başlarını sallayıp dirsekleriyle birbirlerini dürtüklediler.

“Harikal!” diye bağırdı Matthias. “Pasta da olacak mı?”

“Olabilir,” dedi Justus. “Şimdi sizi kovmadan önce, kısa bir öykü anlatacağım. Çünkü sizin bana olan güveninizin arzu ettiğim kadar büyük olmadığını hissediyorum.”

Güzel Theodor arkasını döndü ve parmak uçlarının üzerinde yürüyerek toz olmaya niyetlendi.

“Hayır, hayır, siz de kalın!” diye bağırdı Bök. Sonra çalışma masasının arkasına geçip oturdu ve sandalyeyi pencereden dışarı bakabilecek şekilde çevirdi. Kış akşamına doğru.

“Yirmi yıl kadar önceydi,” diye anlatmaya başladı. “O zamanlar da bu okulda sizin gibi çocuklar vardı. Ve yine son derece sert son sınıf öğrencileri. Elbette bir de sınıf öğretmeni. Şimdi oturmakta olduğumuz bu odada kalırdı o da. Öykü, yirmi yıl önce sizin demir karyolalarınızda uyuyan, sınıfta ve yemekhanede sizin oturduğunuz yerlerde oturan küçük bir dokuzuncu sınıf öğrencisi hakkında. Cesur, çalışkan bir çocuktur. Haksızlıklar karşısında tıpkı Martin Thaler gibi öfkelenirdi. Gerekirse, çevresindeki herkesle dövüşürdü, tıpkı Matthias

Selbmann gibi. Bazen geceleri yatakhanedeki pencerenin pervazında oturur, tıpkı Uli von Simmern gibi evini özlerdi. Tıpkı Sebastian Frank gibi akli başında kitaplar okurdu. Bazen de tıpkı Jonathan Trotz gibi bahçede saklanırdı.”

Çocuklar çıt çıkarmadan kanepede yan yana oturuyor ve dikkatle dinliyorlardı.

Doktor Bökh anlatmaya devam etti: “Bir gün bu çocuğun annesi çok hastalandı. Annesini, evlerinin bulunduğu küçük kasabadan Kirchberg’deki hastaneye getirdiler, yoksa ölecekti. Nerede olduğunu bilirsiniz. Kentin öbür ucundaki hastane. Arkadaki bahçesinde karantina bölümü olan kırmızı tuğlalı büyük yapı.

“Küçük çocuk o günlerde çok huzursuzdu. Sakin geçen tek bir dakikası bile yoktu. Derken bir gün, annesi çok hasta olduğu için, okuldan düpedüz kaçtı, kenti bir uçtan bir uca geçerek hastaneye gitti, orada hasta annesinin başucunda oturup onun ateşler içinde yanan ellerini tuttu. Sonra ona ertesi gün yine geleceğini söyledi; çünkü ertesi gün izinli çıkacaktı. Daha sonra koş a koş a o uzun yolu katedip okula geri döndü.

“Son sınıf öğrencilerinden biri nöbetçiydi ve okulun kapısında onu bekliyordu. Kendisine verilen yetkiyi mantıklı ve hoşgörölü bir şekilde kullanacak olgunluğa erişemeyenlerdendi. Çocuğa nerede olduğunu sordu. Çocuk, ona hasta annesinin yanından geldiğini söylemektense dilini ısırıp susmayı yeğledi. Son sınıf öğrencisi, ceza olarak ertesi günkü iznini elinden aldı.

“Ertesi gün çocuk yine de kaçtı. Çünkü annesi onu

bekliyordu! Kenti bir uçtan bir uca koşarak geçti. Bir saat boyunca annesinin başucunda oturdu. Durumu bir gün öncesinden daha kötüydü. Oğlundan ertesi gün yine gelmesini rica etti. Çocuk, annesine söz verip okula koştu.

“Son sınıf öğrencisi, dışarı çıkması yasaklandığı halde kaçan çocuğu sınıf öğretmenine şikâyet etmişti. Çocuğun, sınıf öğretmenin yanına çıkması gerekiyordu. Kuledeki bu odaya. Çocuk yirmi yıl önce, sizin az önce durduğunuz yerde durdu. Sınıf öğretmeni katı bir adamdı. O da çocuğun güvenilebileceği biri değildi! Çocuk hiçbir şey söylemedi. Öğretmen de ona dört hafta boyunca okuldan dışarı adım atamayacağını bildirdi.

“Ama çocuk ertesi gün yine kaçtı. Geri döndüğünde onu, okul müdürünün yanına çıkardılar. Müdür de ona iki saatlik hapis cezası verdi. Ertesi gün müdür, çocuğu ziyaret edip dua etmeye götürmek için hademeye hapis odasının kapısını açtırdığında, odada bambaşka bir çocuğun oturduğunu gördü. Bu, kaçan öğrencinin arkadaşıydı ve çocuk annesini yine ziyarete gidebilsin diye, kendini onun yerine hapsettirmişti.

“Evet,” dedi Doktor Bökh, “onlar iki arkadaştı! Daha sonra da birbirlerinin yanında oldular. Üniversiteyi birlikte okudular. İçlerinden biri evleninceye kadar da hiç ayrılmadılar. Ama sonra evlenen arkadaşın karısı bir çocuk doğurdu. Çocuk öldü. Kadın da öyle. Cenazenin ertesi günü karısı ölen adam ortadan kayboldu. Ve size burada öyküsünü anlattığım arkadaşı, bir daha ondan hiç haber alamadı.” Doktor Bökh ellerini başına dayamış, çok ama çok üzgün gözlerle bakıyordu.

“Müdür,” diye devam etti sonunda, “hapis odasına gelip de aldatıldığını gördüğünde, öfkeden kendini kaybetti. İşte o zaman öbür çocuk, arkadaşının niçin sürekli olarak kaçtığını anlattı ve böylece her şey tatlıya bağlandı. Bununla birlikte annesi hastanede yatan çocuk, kimseye bütünüyle güvenemediği için acı çektiği bu okula bir gün sınıf öğretmeni olmaya karar verdi. Böylece öğrencilerin bütün dertlerini anlatabilecekleri biri olacaktı.”

Justus ayağa kalktı. Yüzündeki ifade hem dostça hem de ciddiydi. Uzun uzun beş çocuğa baktı. “Peki bu çocuğun kim olduğunu biliyor musunuz?” diye sordu.

“Evet,” dedi Martin usulca. “Johann Bökh.”

Justus başını sallayarak onayladı. “Ama şimdi toz olun bakalım, haydutlar sizi!”

Çocuklar ayağa kalkıp resmi bir tavırla eğildiler ve yavaşça odadan çıktılar. Güzel Theodor başını eğip yanlarından geçti.

Merdivenlerde Matthias, “Yukarıdaki bu adam için gerekirse ipe giderim,” dedi.

Uli sanki gözyaşlarını içine akıtmış gibi görünüyordu, “Ben de,” dedi.

Odalara dağılmadan önce Johnny koridorda durdu. “Biliyor musunuz,” diye sordu, “hapis odasında onun yerine yatan ve cenazenin ertesi günü hiçbir iz bırakmadan kaybolan arkadaşı kim?”

“Hiçbir fikrim yok,” dedi Matthias. “Nereden bilebiliriz ki?”

“Hayır,” dedi Johnny Trotz. “Onu hepimiz tanıyoruz. Buradan o kadar da uzakta oturmuyor, kaldı ki bugün B kh adını duyunca irkildi.”

“Haklısın,” dedi Martin. “Kesinlikle çok haklısın, Johnny! Onun kayıp arkadaşıını tanıyoruz!”

“Söyleyin artık ama, kim?” diye bağırdı Matthias sabırsızlıkla.

“Sigara  mez,” dedi Johnny.

Altıncı Bölüm

Altı atın koşulduğu bir fayton resminden, eski bir şakayla gırgır geçmekten, ön adı Balduin olan birinden, ıslak bir şakadan, bir hayalet kafilesinden, kaşıntı tozu serpen bir hayvandan, ayrıca pencere pervazındaki Johnny ile geleceğe ilişkin planlarından söz ediyor.

Akşam yemeğinden sonra yeniden etüt odalarına çıktılar. Martin ertesi gün için verilen matematik ödenvini yapıp defterlerle birlikte yanan güzel yazı notlarını kaydedeceği listeyi hazırladı. Matthias'a sordu, ama Matthias notlarını hatırlamıyordu. “Benim adımın ya-

nına her sınav için birer 2 yaz, olsun bitsin,” diye önerdi sonunda. “Sanırım, böylece bu işten hâlâ kârlı çıkabilirim.” Ardından Matthias hademeden çekiç ve çivi alıp büyük bir gürültüyle duvarlara Noel süsleri astı. Ta ki yan odanın sakinleri özel ulak yollayıp keçileri kaçırıp ka ırmadıklarını sordurana dek.

9 numaralı odanın etüt ağabeyi olan Güzel Theodor tanınmayacak kadar değişmişti. Martin not toplama işlemi için odaya girip giremeyeceğini sorduğunda, son sınıf   rencisi, “Elbette, delikanlı,” dedi, “ama çok fazla oyalanma.”

 a ıran Matthias, Martin’e bakakaldı. Justus’un yanında neler olup bittiğinden haberi olmayan öbür oda sakinlerinin ağzı bir karış açık kalmıştı. Odadaki başka bir son sınıf öğrencisinin dehşetten neredeyse ağzındaki sigara d  secekti. “N’oldu sana Theo?” diye sordu. “Hasta mısın yoksa?”

Martin bu sahneden hiç hoşlanmamıştı; hızla odadan  ıktı. Dokuzuncu sınıftaki bütün gündüzlü öğrencilere de uğrayıp notlarını listeye kaydettikten sonra, Johnny Trotz’un yanına gitti. Trotz’un etüt ağabeyi kibar bir  ocukt . “Ee, Martin, yine savaş hazırlığında mısın?” diye sordu.

“Hayır,” diye yanıtladı  ocuk. “Bu kez değil. Johnny ile ben hazırlayacağımız bir Noel sürprizi hakkında g r  ce iz.” Sonra iki  ocuk ba  başa verip fısıldaşmaya ba ladılar ve ertesı gün   le yemeğinden sonra Justus’u hobi bahçesine s r kleme  konusunda anlaştılar.

“Umarım, yanılmamı sızdır,” dedi Martin. “Yoksa i -

renç olur. Düşünsene, Sigara İçmez ve Justus aniden birbirlerini hiç tanımadıklarını söylüyorlar!”

“Bu olanaksız,” dedi Johnny emin bir şekilde. “Bu gibi durumlarda hiç yanılmam. Bana güvenebilirsin!” Düşündü. “Şunu da unutma ki, Sigara İçmez vagonuyla gelip bizim okulun yanına rastlantı sonucu taşınmadı! Gerçi yalnız yaşamak istiyordu ve arkasında hiçbir iz bırakmadan kendi çevresini terk etmişti, ama geçmişinden tümüyle kaçması mümkün olmadı. Kaldı ki bizimle sohbet ederken, kendi çocukluğu aklına geliyor. Her şeyi biliyorum, Martin. Sanki kendim yaşamışım gibi.”

“Büyük olasılıkla haklısın!” dedi Martin. “Heyt be, ikisi nasıl da sevinecek! Değil mi?”

Johnny coşkuyla başını salladı. “Haklı olduğumuzu anlar anlamaz,” dedi, “çaktırmadan toz oluruz.”

“Çelik Birlik!” diye mırıldandı Martin. Ardından 9 numaralı odaya döndü. Kendi sırasından anne ve babası için yaptığı resmi aldı. Daha tam olarak bitmemişt; resme devam etti. Resmi, evde Noel ağacının altına koymak istiyordu. Annesinin ona göndereceği yol parası ertesi gün, en geç bir sonraki gün eline ulaşırdı.

Yaptığı resim oldukça dikkat çekiciydi. Resimde yemyeşil bir göl ve karla kaplı yüksek dağlar görülüyordu. Göl kıyısında palmyeler ve dallarında büyük portakallar bulunan portakal ağaçları vardı. Gölde yaldızlı gondollar ve pas rengi yelkenleri olan botlar yüzüyordu. Kıyıya açılan caddede mavi bir fayton gidiyordu. Bu mavi faytonu altı kır at çekiyordu. Martin’in anne ve babası gezmelik giysilerini giymiş, faytonda oturuyorlardı. Ara-

bacı mevkiinde ise Martin'in kendisi oturuyordu. Ama şimdikinden daha büyüktü ve kumral, zarif bir bıyığı vardı. Faytonun yanında güneye özgü, rengârenk giysileriyle insanlar durmuş, el sallıyorlardı. Martin'in anne ve babası dört bir yana dostça selam veriyordu, Martin ise insanları selamlamak için örgü kırbacını indirmişti.

Resim, "On Yıl İçinde" adını taşıyordu. Yaptığı resme bu adı vererek herhalde on yıl içinde anne ve babasını uzak, tuhaf ülkelere yolculuğa çıkarabilecek kadar çok para kazanacağını anlatmak istiyordu.

Matthias resme baktı, gözlerini kısarak, "Seni küçük şeytan!" dedi. "Günün birinde mutlaka Tiziano ya da Rembrandt gibi bir numara olacaksın. Şöyle diyebilmeyi dört gözle bekliyorum: 'Evet, Martin Thaler eskiden bizim sınıfın birincisiydi. Ayrıca şeytanın tekiydi. Birlikte ne haltlar yemiştik.'" Bunu derken, yine acıktığı aklına geldi ve her zaman yiyecek bir şeyler depoladığı sırasına oturdu. Açılır kapanır sıranın iç kapağına bütün dünya boks şampiyonlarının fotoğraflarını yapıştırmıştı.

Güzel Theodor bile Martin'in resmine baktı ve resmin hiç kuşkusuz, bir yeteneğe ait olduğunu söyledi.

Çok hoş bir akşamdı. Altıncı ve yedinci sınıflar baş başa vermiş fısıldaşıyor, birbirlerine Noel için eve yolladıkları armağan listesinde neler yazılı olduğunu itiraf ediyorlardı. Sonra on ikinci sınıflardan Fritsche sabah derste olan bir olayı anlatmaya koyuldu. Sonunda bütün oda sakinleri dinlemeye başladılar.

"Grünkern her yıl düzenli olarak aynı şakayı yapar," diye anlatmaya başladı Fritsche. "Bu şaka, Grünkern on

ikinci sınıfta Ay'ın özelliklerini anlatmaya başladığında gündeme gelir. Her yıl, üstelik de yirmi yılı aşkın bir süredir dersin başında şöyle der: 'Ay'dan söz edeceğiz. Bana bakın!'

"Nasıl bir şaka bu böyle?" diye sordu yedinci sınıflardan Petermann. Ama öbürleri gülüyordu: "Pıst!" Böylece sustu.

Güzel Theodor, "Bizim sınıfta buna tek bir kişi bile gülmedi," dedi.

O sırada yedinci sınıflardan Petermann yüksek sesle gülmeye başladı. Şakayı kavramıştı.

"Ne o, jeton düştü mü?" diye sordu Matthias.

Fritsche, "Her şeyi çok iyi planladık," dedi. "Şakayı bugün yapacağınızı biliyorduk ve her şeyi çok iyi ayarladık. Müdür ünlü cümlesini söyler söylemez, sınıfın en arka sırası gülmeye başladı. Hoşuna gitti elbette. Sonra da kaldığı yerden devam etmeye niyetlendi. O anda ikinci sıradakiler gülmeye başladı. Grünkern'in yine hoşuna gitti.

"Ama yeniden bir şeyler söylemek istediğinde, bu kez de üçüncü sıradakiler gülmeye başladı. Grünkern yüzünü ekşitti. Sonra da dördüncü sıradakiler gülmeye başladı. Grünkern sarardı. O anda en ön sıradakiler gülmeye başladı. Grünkern bitik vaziyetteydi. Sona doğru hızla yaklaşıyordu. 'Şaka hoşunuza gitmedi mi, beyler?' diye sordu. Mühlberg ayağa kalkarak, 'Şaka o kadar kötü değil, Müdür Bey,' dedi, 'ama babam bana bu şakanın, daha kendisi liseye giderken bile emekliye ayrılacak kadar yaşlı olduğunu söyledi. Bir dahaki sefere yeni bir şeyler

bulmaya çalışsanız nasıl olur?’ dedi. Grünkern uzun bir aradan sonra şöyle dedi: ‘Belki de siz haklısınız.’ Sonra da dersin ortasında sınıftan çıkıp gitti ve bizi yalnız bıraktı. Kendi mezarına yayan gidiyormuş gibiydi.”

Fritsche güldü, onunla birlikte birkaç kişi de. Ancak çoğunluk, on ikinci sınıflarla tam olarak aynı fikirde değilmiş gibi görünüyordu. “Bilmiyorum, ama,” dedi içlerinden biri, “bence yaşlı adamı o kadar kızdırmamalıydınız.”

“Nedenmiş?” diye bağırdı Fritsche. “Bir öğretmen kesinlikle değişime açık olmalıdır. Yoksa öğrenciler erkenden yataklarına yatar, derslerini de kasetten dinlerlerdi. Yo, hayır, insan olan öğretmenlere ihtiyacımız var, iki bacaklı konserve kutularına değil! Bizi geliştirmek istiyorlarsa, önce kendileri gelişmek zorunda olan öğretmenlere ihtiyacımız var.”

O sırada kapı açıldı. Okul Müdürü Profesör Doktor Grünkern, 9 numaralı odaya girdi. Öğrenciler oturdukları sandalyelerden ayağa fırladılar.

“Oturun ve çalışmaya devam edin,” dedi müdür. “Her şey yolunda mı?”

“Elbette,” dedi Güzel Theodor. “Her şey yolunda, Müdür Bey.”

“Önemli olan da bu,” dedi yaşlı adam, sonra da yorgun bir tavırla başını sallayıp yan odaya geçti.

“İçeri girmeden önce kapıda durup konuştuklarımızı dinlemiş midir acaba?” diye sordu yedinci sınıf öğrencilerinden biri merakla.

“Bu konuda ona yardımcı olamayacağım,” dedi Fritsc-

he acımasızca. “Madem gençken memur olmak istiyordu, o zaman öğretmen olmasaydı o da.”

Matthias yanında oturan kızıl saçlı altıncı sınıf öğrencisine doğru eğilerek, “Grünkern’in ön adının ne olduğunu biliyor musun sen?” diye sordu. Küçük çocuk bilmiyordu. Matthias, “Balduin,” dedi. “Balduin Grünkern. Adını yazarken her zaman bir B yazıp sonra da nokta koyar. Herhalde utanıyor.”

“Yaşlı adamı rahat bırakın!” dedi Güzel Theodor. “Zıt karakter olarak ona ihtiyacımız var. O olmasaydı, Doktor Bökh’ün değerini anlayamazdık.”

Öteki son sınıf öğrencisinin gözleri yuvalarından uğradı. “Theo,” dedi, “şimdi artık her şey kesinleşti: Beynin sulanmış senin.”

Akşam duasından sonra dışarıdaki büyük merdivenlerden dolapların bulunduğu odaya indiler, giysilerini çıkarıp astılar ve pijamalarını giyip koşarak merdivenlerden çıktılar. Önce banyoya, sonra da yatakhaneye.

Son sınıf öğrencilerinin yatma saati biraz daha geçti. Ancak yatakhane sorumlusu olan son sınıf öğrencilerinin yukarıda kalıp çocukların iyice yıkanıp yıkanmadıklarını, dişlerini fırçalayıp fırçalamadıklarını ve yataklarına hemen yatıp yatmadıklarını denetlemeleri gerekiyordu.

Yataklara yatmak zor bir işlemdi. Önce yatağın içinde dikilip kocaman yorgana sarınmak, sonra da demir karıyolayı zangır zangır titretecek şekilde, kendini yıldırım çarpmışçasına yatağa bırakmak gerekiyordu.

Yatakhane II'de olay çıkmıştı. Şakacının biri, Matthias'ın yatak çarşafının altına ağzına kadar suyla dolu bir leğen koymuştu. Gün içinde yaşadığı maceradan bitkin düşen Matthias, kendini ölü gibi yatağa atınca, sıırıslıklam oldu. Dişleri birbirine vurarak ve ağız dolusu söverek yataktan fırlayıp çarşafın altından leğeni çıkardı. "Kim yaptı bunu?" diye bağırdı öfkeyle. "Terbiyesizlik bu! Bunu yapan alçak ortaya çıksın! Onu öldüreceğim. Leşini kuşlara yem diye atacağım!"

Öbür öğrenciler güldüler. Tasalanan Uli pijamalarıyla ağır ağır gelip yastığını getirdi.

"Korkaklar!" diye gürledi Matthias.

"Yat artık!" diye bağırdı biri. "Yoksa poponu üşüteceksin."

"Sessiz olun!" diye bağırdı bir başkası. "Justus geliyor."

Uli ile Matthias kendilerini yatağa attılar. Doktor Bökh içeri girdi, geniş yatakhane de çıt çıkmıyordu. Çocuklar melekler gibi sıra sıra dizilmiş, yatıyorlardı, gözlerini kısmışlardı. Justus bütün yatakları dolaştı. "Hayret!" dedi yüksek sesle. "Belli ki bir şeyler yolunda değil! Çocuklar bu kadar sakinse, mutlaka bir şeyler olmuş demektir. Martin, çıkar şu dilinin altındaki baklayı!"

Martin gözlerini açıp, "Bir şey yok, Doktor Bökh. Sadece birazcık muziplik ettik."

"Başka bir şey olmadı mı yani?"

"Hayır."

Bökh kapıya yöneldi. "İyi geceler, haylazlar!"

"İyi geceler, Doktor Bökh!" diye bağırdılar hep bir

ağızdan. Ardından da sakın sakın yataklarında yattılar. Matthias bir aslan gibi esnedi. Uli'nin yastığını kendisiyle çarşafın ıslanan tarafı arasına koyup anında uykuya daldı. Kısa süre sonra öbürleri de uykuya daldılar.

Sadece Uli uyanıktı. Birincisi, yastığı yoktu. İkincisi de, cesaretini nasıl olup da kanıtlayabileceğini düşünüyordu yine. Sonra karşıdaki kışladan trompetle yat borusu çalındığını duydu; kışlaya dönen askerlere acele etmeleri gerektiği bildiriliyordu. Uli şimdi anne ve babasını, kardeşlerini ve üç gün içinde evde olacağını düşünüyordu. Bunun üzerine gülümseyerek uykuya daldı.

Uyuyan çocuklar bir saat sonra dehşetle ayağa fırladılar. Yatakhane I'den acayip sesler geliyordu. Sonra anırsızın Yatakhane II'nin kapısı görünmez bir el tarafından açılıverdi. Sesler giderek yükseliyor, gittikçe dayanılmaz bir hal alıyordu. Yaşça küçük oğlanlardan birkaçı kafalarını yorganlarının altına sokmuş ya da elleriyle kulaklarını tıkamışlardı.

Sonra kapkaranlık yatakhanenin içinde birdenbire bembeyaz cadılar ve hortlaklar dolaşmaya başladı. İçlerinden bazılarının elinde titrek alevli mumlar vardı. Bazıları da teneke tencere kapaklarını birbirine vuruyordu. Yine bazıları ise aç öküzler gibi böğürüyordu. En arkadan da bembeyaz kocaman bir canavar salına salına yürüyor, kimi çocukların yorganlarını kaldırıp büyük bir torbanın içinden yataklara esrarengiz bir toz serpiyordu. Altıncı sınıftan birkaç öğrenci korkudan ağlamaya başlamıştı.

“Ağlayıp durma!” dedi Uli yanındaki yatakta yatan çocuğa. “Bunlar sadece son sınıf öğrencileri. Noel’den birkaç gün önce kılık değiştirirler hep. Sen sadece yatağına kaşıntı tozu serpmemelerine dikkat et, yeter.”

“Çok korkuyorum,” diye fısıldadı altıncı sınıftaki çocuk hıçkırarak. “En arkada yürüyen bu büyükbaş da neyin nesi?”

“Birleştirdikleri birkaç çarşafın altına girmiş son sınıf öğrencileri onlar.”

“Yine de korkuyorum,” dedi küçük çocuk.

“Alışırısın,” diye çocuğu avuttu Uli. “İlk yılımda ben de ağlamıştım.”

“Sahi mi?”

“Evet,” dedi Uli.

Maskeli hayalet kafilesi arka kapıdan çıkıp gitti. Ortalık yavaş yavaş eski sakinliğine kavuştu. Yalnızca ilk sırada yatanlar kaşınıp durdular ve bir süre daha dudaklarını yastıklarına bastırıp sövdüler. Kaşıntı tozu etkisini göstermişti. Ama sonunda onlar da yatıştılar.

Matthias uyanmamıştı bile. Gözlerini yumduğunda, yanında top patlasa uyanmazdı zaten.

Sonunda biri dışında hepsi uyudu. Bir tek Johnny Trotz uyumuyordu. Yataktan kalkıp büyük pencereye doğru süzüldü. Bir sıçrayışta pencerenin geniş pervazına oturdu, bacaklarını yukarı çekip pijama gömleğinin altına soktu ve aşağıdaki kente baktı. Pencerelerin çoğunda hâlâ ışık vardı ve sinemalarla danslı barların bulunduğu kent merkezinde gökyüzü kıpkırmızıydı. Kar yeniden yağmaya başlamıştı.

Kapkaranlık yataxhanenin içinde,
birdenbire cadılar ve hortlaklar dolaşmaya başladı.

Johnny araştıran gözlerle kente doğru baktı. “Her çatının altında insanlar yaşıyor,” diye düşündü. “Bir kentte ne kadar da çok çatı var! Ülkemizde de ne kadar çok kent! Gezegelimizde ise ne kadar çok ülke var! Dünyada da ne kadar çok yıldız! Mutluluk, sonsuzluğa dağıtılmış. Mutsuzluk da öyle... İleride kesinlikle köyde yaşayacağım. Kocaman bahçesi olan küçük bir evde. Ve beş çocuğum olacak. Ama onlardan kurtulmak için, denizler aştırmayacağım onlara. Babamın bana kızdığı gibi de kızmayacağım. Karım da annemden daha iyi biri olacak. Annem şimdi nerededir acaba? Acaba yaşıyor mudur hâlâ?

“Belki Martin de benim yanıma taşınır. O resim yapar. Ben de kitap yazarım. Yaşamak güzel olmasa,” diye düşündü Jonathan Trotz, “gülünç olurdu!”

Yedinci Bölüm

Profesör Kreuzkamm'ın yaptığı bir tanımdan, tüyler ürpertici bir olaydan, çocukların beş kez yazmak zorunda kaldıkları bir cümleden, teneffüste verilen esrarengiz bir haberden, Doktor Bökh'le çıkılan bir gezintiden, hobi bahçesinde yeniden karşılaşmadan, ayrıca çitteki tokalaşmadan söz ediyor.

Ertesi sabah dersin başlamasından az önce Martin sınıftan koridora çıktı. Elinde güzel yazı notlarının bulunduğu liste vardı ve sınıfa girmeden önce Almanca öğretmenleri Profesör Kreuzkamm'a bir önceki gün baş-

larına gelen talihsiz olay hakkında bilgi vermek istiyordu. Öğretmenin oğlu Rudi Kreuzkamm, babasının henüz hiçbir şeyden haberinin olmadığını söylemişti.

Koridor boştu. Ama sınıflardan gelen gürültü koridora taşıyor ve bütün koridorda boğuk boğuk çınlayıp vızıldıyordu. Koridordaki ses, kavanoza konmuş sineklerin vızıltısını andırıyordu.

Öğretmenler birinci kattan inmeye başlamıştı. Keyifleri yerindeydi, kahkahalar atıyorlardı. Herkes kendi sınıfına girdi, koridordaki sesler de giderek azaldı. Son olarak Profesör Kreuzkamm görüldü. Her zamanki gibi sanki baston yutmuşçasına dimdik yürüyordu. Yanında Doktor Bökh vardı ve Profesör Kreuzkamm'a ilgi çekici bir şeyler anlatıyordu. Profesör ilgiyle dinliyor ve her zamankinden daha da sert görünüyordu.

Bu Bay Kreuzkamm tuhaf bir adamdı. Ondan birazcık korkarlardı. Gülmeyi bilmiyordu. Kuşkusuz, gülmek istemiyor da olabilirdi! Oğlu Rudi, babasının yüzünün evde bile gülmediğini anlatmıştı.

Bu, zamanla alışılabilir bir şeydi. Ama asıl sorun, kendisi hiç gülmese de, insanı güldürecek şeyler söylemesiydi ve bu durumu daha da zorlaştırıyordu.

Söz gelimi birkaç hafta önce, imla yazılısının kâğıtlarını öğrencilere geri verirken Matthias'a, "Bir önceki sınavda kaç almıştın?" diye sormuştu.

"2," diye yanıtlamıştı Matthias.

"Öyle mi?" demişti profesör. "Bu kez çok daha iyi bir not aldın."

Matz sevinmişti.

Ama sonra profesör, “Bu kez daha güzel bir 2 aldın,” deyivermişti.

Bir keresinde de sınıftaki dolabın kapısı açık duruyordu. Kreuzkamm şöyle seslenmişti: “Fridolin, dolabın kapısını kapa! Cereyan yapıyor!” Kaldı ki çocuklar ne zaman gülmek isteseler, aptal gibi görünüyorlardı çünkü kürsüden onlara sert sert bakıyor ve sanki karnı ağrıyormuş gibi yüzünü buruşturuyordu. Ne yapacağını hiç kestiremiyorlardı. Çünkü yüzü duygularını asla ele vermiyordu.

Ama dersinde çok şey öğreniyorlardı. Bu da az şey sayılmazdı doğrusu.

Şimdi de Martin’in ona güzel yazı defterlerinin yandığını itiraf etmesi gerekiyordu. Justus, yedinci sınıfın bulunduğu yöne doğru çark etti; Kreuzkamm ise hızlı adımlarla Martin’e doğru yürüdü. “Bir şey mi var?” diye sordu sertçe.

“Evet, Profesör Kreuzkamm,” dedi Martin süklüm püklüm. “Rakip okulun öğrencileri dün öğleden sonra güzel yazı defterlerimizi yaktılar.”

Öğretmen kalakaldı. “Bunu yapmalarını onlardan siz mi istediniz?” diye sordu.

Martin yine gülüp gülmemesi gerektiğini bilemedi. Sonra başını iki yana salladı ve olayı bir çırpıda özetleyip listeyi profesörün eline tutuşturdu. Profesör kapıyı açtı, Martin’i önüne katıp sınıfa girdi.

Martin kapıda beklerken, tüyler ürpertici bir şey olmuştu!

Georg Kunzendorf'un ayarttığı birkaç gündüzlü öğrenci, Uli'yi çöp sepetine oturtmuş, çöp sepetini de haritaları asmaya yarayan çengele geçirerek bir güzel yukarı çekmişti. Dört çocuk ise sırasında oturan Matthias'ı sıkı sıkı tutmuş, bırakmıyorlardı. Uli şimdi tavanda asılı duruyor, kıpkırmızı bir suratla sepetin içinden aşağıya bakıyordu. Martin neredeyse fenalık geçirmek üzereydi.

Profesör Kreuzkamm, bu rezaleti fark etmemiş gibi davrandı ve istifini bile bozmadan kürsünün arkasına geçti, önünde duran ve Martin'in düğüm yaptığı mendilini açıp içindeki küllere baktı. "Bu ne anlama geliyor?" diye sordu.

"Bunlar bizim güzel yazı defterlerimiz," diye yanıt verdi Martin sıkılgan bir tavırla.

"Ya," dedi Profesör Kreuzkamm. "Tanınmayacak haldeler. Peki defterler dün öğleyin kime teslim edilmişti?"

Profesörün oğlu Rudi Kreuzkamm ayağa kalktı.

"Defterleri daha iyi koruyamaz mıydın?"

"Ne yazık ki hayır," dedi Rudi. "Fridolin ile bana saldıranlar neredeyse yirmi kişiydi. Kaldı ki defterleri yakmadan önce, beni bodrumda bir iskemleye bağladılar."

"Peki bodrumda ne kadar kaldın?" diye sordu babası.

"Yaklaşık saat dörde kadar."

"Annenle baban bir şey fark etmediler mi?"

"Hayır," diye yanıtladı çocuk.

"Çok hoş insanlarmış doğrusu," dedi Profesör Kreuzkamm kızgınlıkla.

Birkaç öğrenci güldü. Ama profesörün kendi kendisine kızması da komikti doğrusu.

“Peki öğle yemeğinde yokluğunu hissetmemişler mi?” diye sordu.

“Hayır,” diye karşılık verdi Rudi. “Onlara öğle yemeği için bir arkadaşına davetli olduğum söylendi.”

Profesör sertçe, “Babana benden selam söyle, çok rica ederim, bundan sonra sana daha iyi göz kulak olsun!” dedi.

Şimdi bütün sınıf gülüyordu. Uli dışında. Ve de öğretmeninin dışında.

“Babama söylerim,” diye karşılık verdi Rudi Kreuzkamm. Bunu söyler söylemez, bütün sınıf yeniden gülmeye başladı.

“Bu sizinkisi nazik bir durum,” dedi profesör. “Ayrıca Martin’in hazırladığı listeye de ihtiyacım yok. Not defterimde bütün notlar var. Ama iki listeyi birbiriyle karşılaştıracam. Umarım, kimse hile yapmaya kalkmamıştır. Bu ortaya çıkar nasıl olsa. Ayrıca size şimdiden söyleyeyim: Bir daha uygunsuz davranışta bulunacak olursanız, size öyle bir imla sınavı yaparım ki, neye uğradığınızı şaşırırsınız.”

Sanki komut verilmişçesine herkes Uli’ye baktı. Al başına belayı!

“Çöp sepetinin tavanda ne işi var?” diye sordu profesör. “Bu saçmalıkları bir kenara bırakın artık!”

Birkaç çocuk çöp sepetini indirmek için fırladı.

“Hayır!” diye bağırды profesör sertçe. “Bırakın asırlı kalsın! Her şeyin bir sırası var.” Gerçekten de Uli’yi görmemiş miydi acaba? “Devam etmeden önce,” dedi, “dünkü imla dersinde çalıştığımız birkaç sözcüğün üze-

rinden geçeceğiz. Dresuar nasıl yazılır? Sebastian!”

Sebastian Frank kalıtım kuramı üzerine okuduğu kitabı sıranın altına iterek sözcüğün yazılışını doğru olarak söyledi.

Profesör başıyla onayladı. “Peki gramofon nasıl yazılır? Uli!”

Bütün sınıf dehşetten donakaldı.

Profesör sinirli bir tavırla parmaklarını kürsüye vurmaya başladı. “Evet, Uli? Çabuk, çabuk!”

Çöp sepetinden titrek bir ses duyuldu:

“G...r...a...m...” Uli devamını getiremedi.

Profesör sanki büyülenmişçesine yukarı bakıp ayağa kalktı. “Bu sınıf ne zamandan beri lunapark oldu? O münasebetsiz salıncakta ne yaptığını bana açıklar mısın, lütfen? Delirdiniz mi siz? Derhal aşağıya in!”

“İnemem,” dedi Uli.

“Kim astı bu çocuğu tavana?” diye sordu profesör. “Pekâlâ. Söylemeyeceksiniz demek. Matthias!”

Matz ayağa kalktı.

“Niye bu olaya engel olmadın?”

“Çok kalabalıktılar,” diye açıkladı Uli yukarılardan.

“İşlenen her suçta, suç sadece o suçu işleyende değildir, suçun işlenmesini engellemeyen de suçludur,” diye açıklama getirdi profesör. “Herkes bu cümleyi gelecek derse kadar beş kez yazacak.”

“Elli kez mi?” diye sordu Sebastian alaycı bir tavırla.

“Hayır, beş kez,” diye karşılık verdi profesör. “Bir cümle elli kez yazılırsa, sonunda unutulur gider. Sadece Sebastian Frank elli kez yazacak. Cümle neydi, Martin?”

Profesör Kreuzkamm, bu rezaleti
fark etmemiş gibi davrandı.

Martin, “İşlenen her suçta, suç sadece o suçu işleyen de değildir, suçun işlenmesini engellemeyen de suçludur,” dedi.

“Ne kadar haklı olduğunu bir bilsen!” dedi profesör ve arkasına yaslandı. “Bu, trajedinin ilk bölümüydü. Şimdi şu ufaklığı salıncağından indirelim!”

Matthias atıldı. Onu birkaç çocuk izledi. Sonunda Uli ayaklarının altında yeniden sağlam bir zemin buldu.

“Ve şimdi,” dedi profesör, “trajedinin ikinci bölümü başlıyor.” Sonra da onlara unutulmayacak bir imla sınavı yaptı. Yabancı sözcükler, küçük ve büyük harf kullanımları, kullanılması zor noktalama işaretleri; insanın çıldırası geliyordu. Dokuzuncu sınıf öğrencileri yarım saat boyunca ter döktüler. Üstelik kış olmasına ve kar yağmasına karşın. (Yıllar sonra bile bu imla sınavından söz edildi. Üçün üzerinde not alan çıkmadı.)

“Rezalet bu, rezalet!” diye fısıldadı Matthias yanındaki arkadaşına. “Rakip okulun öğrencileri Rudi’ye bir kez daha saldırsalar keşke!”

Ama güzel yazı defterlerini bu kez Profesör Kreuzkamm yanına aldı. “Önlem önlemdir,” dedi ve geldiği gibi ciddi ve dimdik, sınıftan çıkıp gitti.

Teneffüste Uli kürsüye tırmanarak, “Sessiz olun!” diye bağırdı. Ama öbürleri gürültü yapmaya devam ediyordu.

“Sessiz olun!” diye bağırdı ikinci kez. Sesi kulağa acı çeken birinin çığlığı gibi geliyordu. Birden herkes sustu. Uli’nin suratı kâğıt gibi bembeyazdı. “Buna daha fazla katlanamayacağımı,” dedi alçak sesle, “size bildirmek

istiyorum. Bu beni hasta ediyor. Bir korkak olduğumu düşünüyorsunuz. Ama göreceksiniz. Sizden bugün saat üçte spor sahasına gelmenizi istiyorum. Saat üçte. Sakın unutmayın!” Sonra kürsüden inip yerine geçti.

“Bu da ne demek oluyor böyle?” diye sordu Matthias. Martin ile Johnny de yanlarına gelmiş, Uli’nin aklından ne geçtiğini öğrenmek istiyorlardı.

Uli neredeyse düşmanca bir tavırla başını iki yana sallayarak, “Gitmeme izin verin. Neler olacağını göreceksiniz,” dedi.

Öğle yemeğinden önce, yemekhane sorumlusu olan öğrenci, gelen mektupları dağıtıyordu. Matthias ile birlikte birçok öğrenciye ailelerinden para gelmişti. Bekledikleri yol parasıydı bu. Martin annesinden bir mektup almıştı. Mektubu cebine koydu. Yeterince uzun süredir yatılı okulda olmasına karşın, mektuplarını onca gürültünün içinde ve çevresindekilerin meraklı bakışları altında, masada oturup okumayı hâlâ beceremiyordu. Hayır, tiyatro provasından sonra bahçeye çıkmak ya da yalnız kalabileceği bir piyano odasına gitmek, mektubu açtığında tek başına olmak istiyordu. Mektubu eliyle yokladı. Çok şişkin değildi. Anlaşılan annesi ona on lira göndermişti. Yol parası sekiz lira tutuyordu. Geriye iki lira kalırdı, böylece anne ve babası için bir-iki ufak armağan da alabilirdi. Onlar için yaptığı resim çok güzel olmuştu. Bununla birlikte tek bir resmi anne ve babasına layık görmüyordu.

Yemek sona erdiğinde, Matthias alacaklılarını yanına çağırıp onlara olan borcunu dağıttı; karnı acıktığında

ona para çıkan arkadaşlarıydı bunlar. Ardından da koşarak uzaklaştı. Bir koşu Scherf Pastanesi'ne gitmesi gerekiyordu. O gün zengin bir adam olduğu için, Noel'de oynayacakları piyesin bütün oyuncularına kek almak istiyordu. Elbette kendisine de; ne de olsa piyeste o da oynuyordu.

Yemekhane boşalmıştı. Sadece Martin ile Johnny kapıda durmaya devam ediyorlardı. Arka tarafta, yemekhanenin en dibindeki küçük bir masada Justus oturuyordu, sigarasını yakmıştı. Çocuklar ona doğru yürüdüler. Justus dostça selam verip meraklı gözlerle onlara baktı. “Çok resmi görünüyorsunuz,” dedi. “Yine ne işler karıştırıyorsunuz?”

“Bizimle küçük bir gezintiye çıkmanızı önerecektik,” diye açıklama getirdi Martin. “Size bir şey göstermemiz gerek.”

“Öyle mi?” dedi Justus. “Gerekıyor demek?”

İkisi de hararetle başını salladı. Justus ayağa kalkarak onlarla birlikte yemekhaneden çıktı. Sanki onlara karşı çıkmayacakmış gibi Justus'u okul kapısına kadar götürdüler. “Nasıl?” dedi Justus, “Dışarı mı çıkıyoruz yoksa?” Yine başlarını salladılar. “Çok merak ettim doğrusu,” dedi Justus. Okulun demir parmaklıkları boyunca yürüyerek tepeye yöneldiler. Justus, tiyatro provaalarının nasıl gittiğı hakkında onlardan bilgi aldı.

Johnny Trotz, “Rollerimizi ezbere biliyoruz,” dedi. “Hatta Matthias bile yarın akşamki Noel kutlamalarında takılıp kalmayacak. Yarın öğleden sonra genel provamız var. Kostümlü prova.”

Justus genel provaya gelip gelemeyeceğini sordu. Elbette gelebileceğini söylediler. Ama Justus çocukların buna pek de istekli olmadıklarını fark edince, merakını ilk gösteriye kadar bastırabileceğini söyledi.

“Beni nereye götürüyorsunuz böyle?” diye sordu Doktor Bökh.

Sorusuna yanıt vermeyip gülümsemekle yetindiler, çok heyecanlıydılar.

Johnny birden, “Geçen akşam sözünü ettiğiniz arkadaşınızın mesleği neydi?” diye sordu.

“Doktordu,” dedi Doktor Bökh. “Karisına ve çocuğuna yardım edememek ona bu yüzden bu kadar dokunmuş olsa gerek. Kaldı ki çok titiz bir doktordu. Ama kader karşısında eğitimin hiçbir yardımı olamıyor.”

“Piyano çalar mıydı?” diye sormayı sürdürdü Johnny.

Justus çocuklara şaşkınlıkla bakakaldı. “Evet,” dedi sonunda. “Hem de çok iyi çalardı. Ama nereden aklına geldi bunlar?”

“Hiç, öylesine sordum işte,” dedi Johnny. Bu arada Martin de hobi bahçesindeki yerleşimin kapısını açıyordu.

“Buraya mı giriyoruz?” diye sordu öğretmen. Başlarını sallamakla yetindiler ve Justus’u karla kaplı küçük bahçelerin önünden geçirdiler.

“Yirmi yıl önce burası ormandı,” dedi Doktor Bökh. “Bir şeyler yapmayı düşündüğümüzde, çitlerin üzerinden atlayıp buraya gelirdik.”

“Biz de öyle yapıyoruz,” dedi Martin. Bunun üzerine gülmeye başladılar.

Sonra çocuklar oldukları yerde durdular.

“Burada gerçek bir tren vagonunda oturan biri var!” diye bağırdı Justus şaşırarak.

“Evet,” dedi Johnny. “Vagonda oturan adam, bizim arkadaşımız. Onu neredeyse sizin kadar çok seviyoruz. Bu nedenle artık onunla tanışmanızı istedik.”

Martin bahçeye girip vagonun önünde durdu ve kapıyı üç kez tıklattı. Kapı açıldı ve Sigara İçmez dışarı çıktı. Martin’le tokalaştı. Ardından bahçe kapısına doğru baktı, Johnny Trotz ile öğretmen orada duruyordu.

Justus birden derin bir iç çekti, parmaklığın kapısını hızla açıp Sigara İçmez’e doğru koştu. “Robert!” diye seslendi kendini kaybetmişçesine.

“Johann!” dedi Sigara İçmez ve arkadaşına elini uzattı.

Usluca sıvışmak için iki çocuğun fazla bir şey yapmasına gerek kalmadı; çünkü iki adam taş kesilmiş gibi karda öylece duruyor ve gözlerini kırpmadan birbirlerine bakıyordu.

“İhtiyar delikanlı!” dedi Justus. “Sonunda seni yeniden buldum!”

Martin ile Johnny hiç konuşmadan bahçelerin arasından koştular. Soluk soluğa okulun çitlerinin yanında durdular. Tek kelime bile etmiyorlardı. Çitlerin üzerinden atlamadan önce tokalaştılar.

Sanki birbirlerine sessiz bir söz vermiş gibiydiler. Kelimelerle anlatılamayacak bir söz.

Sekizinci Bölüm

Bir yığın kekten, “Uçan Sınıf”ın bir sonraki provasından, Uli’nin yanında bir şemsiye getirme nedeninden, spor salonundaki ve okul binasındaki müthiş heyecandan, Doktor Bökh’ün avutucu sözlerinden, ayrıca III numaralı piyano odasından söz ediyor.

“Uçan Sınıf”ın son dan bir önceki provas ı, aşırı miktarda kek yiyerek başladı. Matthias bir yığın kek almıştı ve her şeyi silip süpürmeye özen gösteriyordu.

Uli gecikmeyle geldi. Koltuğunun altında bir şemsiye vardı. “Bu koca sopayı niye taşıyorsun?” diye sordu

Sebastian. Ama Uli hiçbir şey söylemedi, arkadaşları da soru sormayı bıraktılar.

Sebastian, “Uli bu sabah acayip değişti,” dedi. “Tıpkı bir çalar saat gibi. Fazla kurulmuş sanki. Zembereği sürekli dönüyor.”

Uli şemsiyeyi bir köşeye koydu. Martin çok rica etmesine karşın, kesinlikle kek yemek istemiyordu; provanın başlama zamanının geldiğini söyledi.

Ardından Johnny’nin Noel için hazırladığı piyesin provalarına başladılar. İlk perdeden beşinci perdeye kadar hiç takılmadan oynayınca, çok mutlu oldular. “İşte gördünüz!” dedi Matthias gururla. “Ne kadar çok yersem, belleğim o kadar iyi çalışıyor.” Sonra bir kez daha kostümler ve sahne aksesuarları hakkında konuştular. Uli’nin takacağı sarı örgülü peruğu Fridolin berberden o gün alacak ve ertesi sabah yanında getirecekti. Genel prova için her şey hazırды. Hatta Noel ağacını bile yerleştirmişlerdi. Her yanını ampullerle süslemişlerdi. Hade-me de dallara kilolarca pamuk yapıştırmıştı.

“Umarım, yarın akşam her şey yolunda gider,” dedi Johnny. “Özellikle de sahne korkusuna kapılmamalısınız. Provadaki gibi, spor salonunda yalnız olduğumuzu düşünün.”

“Üzülme, her şey yolunda gidecek,” dedi Martin. “Ama sahne dekorlarını yerleştirme işini biraz daha çalışmamız gerek. Çünkü resimlerden biri, örneğin piramitler ya da Kuzey Kutbu, düşecek olursa, biz daha ağzımızı bile açmadan izleyiciler gülmeye başlarlar. Sonra da oyunu oynamamıza gerek bile kalmaz.” Johnny, Martin’e

hak verdi. Bu nedenle de Martin'in boyadığı büyük kartonları köşeden alıp hızla barfikslerin üzerine yerleştirdiler. Sonra da kartonun arkasında saklanan çocukların barı nasıl ittiğini izleyiciler görmeden uçağı yerinden kaldırıp kaldıramayacaklarını denediler.

“Bu iş tereyağından kıl çeker gibi olacak!” diye bağırdı Martin. “Sahne bir dakika içinde hazır ve nazır olacak!” Resimleri ve barı yeniden köşeye itip bir kez daha çıkardılar. Kalifiye sahne işçileri gibi elleriyle çalışıyor ve bu arada da sövüyorlardı. Uli kimse fark etmeden spor salonundan sıvışmıştı. Planını bozacaklarından korkuyordu. Böyle bir şey olmamalıydı.

Elliden fazla çocuk karla kaplı buz pateni alanında toplanmış, merakla Uli'yi bekliyordu. Hepsi de küçük sınıflardandı. Büyüklere bir şey söylenmemişti. Çocuklar sıradışı ve yasak bir şeyin olacağını hissetmişlerdi. Elleri paltolarının cebinde, tahmin yürütüyorlardı. “Belki de hiç gelmez,” dedi biri.

Ama Uli geldi. Tek kelime etmeden çocukların yanından geçerek sahanın öteki ucunda bulunan demirden tırmanma direğine doğru yürüdü. “Şemsiyeyi ne yapacak ki?” dedi biri. Öbürleri “Pıst!” diyerek susmasını istediler.

Tırmanma direğinin yanında yüksek bir merdiven vardı. Hani şu bütün okullarda bulunan jimnastik merdivenlerinden. Uli merdivene yaklaşıp buz tutmuş basamakları tırmanmaya başladı. Sondan bir önceki basamağa geldiğinde, durup aşağıdaki kalabalığa baktı. Baş dönüyormuş gibi bir-iki sallandı. Sonra kendini toplayıp

yüksek sesle, “Buraya kadar. Şimdi bu şemsiyeyi paraşüt niyetine kullanarak aşağıya atlayacağım. Geri çekilin ki kimsenin kafasının üstüne uçmayayım,” dedi.

Birkaç çocuk, Uli’nin tastamam sapıttığını söyledi. Ama çoğu sessizce geri çekildi, Uli’nin gösterisini sabırsızlıkla bekliyorlardı.

Spor salonunda çalışan dört çocuk, sahne dekorları ile barı o günlük köşeye iterek işlerini bitirmişlerdi. Sebastian, “işlenen suçlar hakkındaki” cümleyi elli kez yazacağı için Profesör Kreuzkamm’a sövüp duruyordu. “Hem de Noel kutlamalarından bir gün önce!” dedi incinmiş bir ses tonuyla. “Bu adam kalpsiz.”

“Sen de,” dedi Johnny.

O sırada Matthias bir şeyler arıyormuşçasına arkasını döndü. “Ufaklık nerede peki?” diye sordu. “Gitmiş!”

Johnny saatine baktı. “Üçü geçmiş,” dedi. “Uli saat üçte bir şeyler yapmayı planlıyordu.”

“Tabii ya!” diye bağırdı Matthias. “Dışarıdaki spor sahasında. Merak ettim şimdi.”

Salondan çıkıp spor sahasına doğru koşmaya başladılar. Köşeyi döndüklerinde, öylece kalakaldılar, oldukları yere kök salmışlardı sanki. Spor sahası öğrenci kaynıyordu. Herkes jimnastik merdiveninde güçlkle dengesini korumaya çalışan Uli’ye bakıyordu. Şemsiyeyi açmış, kafasının üzerinde tutmaya devam ediyordu.

“Aman Tanrım!” diye fısıldadı Martin. “Aşağıya atlayacak!” Bunu söyler söylemez, spor sahasına doğru koşmaya başlamıştı bile, ötekiler de onu izlediler. Yerde kar olmasına rağmen saha son derece kaygandı. Johnny kayıp düştü.

“Uli!” diye seslendi Matthias. “Sakın yapma!”

Ama aynı anda Uli aşağıya atladı. Şemsiye anında tersyüz oldu. Uli ise karla kaplı zemine düşmüştü. Boğuk bir ses eşliğinde düşmüş, öylece yatıyordu.

Kalabalık, çıkışlar atarak dört bir yana kaçışmaya başladı. Dört arkadaş ise kazazedenin yanına gitmişti. Uli karın içinde ölü gibi bembeyaz bir suratla baygın yatıyordu. Matthias, Uli’nin yanına diz çökmüş, sürekli olarak arkadaşının alnını okşuyordu.

Ardından Johnny, yatılı okulun hemşiresini getirmek için okula koştu. Martin de çitlere koşmuş, öbür tarafa atlayıp Sigara İçmez’i alarma geçirmişti. Ne de olsa Sigara İçmez doktordu. Yardım etmek zorundaydı. Kaldı ki Justus da hâlâ onun yanındaydı.

Matthias başını iki yana salladı. “Küçük dostum,” dedi baygın yatan çocuğa. “Bir de senin korkak olduğunu söylerler!” Bunun üzerine geleceğin dünya boks şampiyonunun küçük gözlerinden iri iri yaşlar akmaya başladı. Gözyaşları karın içine damlıyordu. Bazıları da Uli’nin ölü gibi bembeyaz suratına düşüyordu.

Matthias, Martin, Johnny ve Sebastian reviri bekleme salonundan ayıran camın önünde tek kelime etmeden bekliyorlardı. İçeri girmeleri yasaktı. Uli’nin nesi olduğunu henüz öğrenememişlerdi. Sigara İçmez, Justus, hemşire ve Müdür Grünkern içerideydi. Eskiden sağlık müşavirliği görevinde bulunan okul doktoru Hartwig de gelmişti.

Sonunda Martin, “Merak etme, bir şey olmamıştır, Matz,” dedi.

Ama aynı anda Uli aşağıya atladı.

“Olmamıştır,” dedi Johnny.

“Nabzına baktım, normaldi,” diye anlatmaya başladı Sebastian. Aynı şeyi üçüncü kez anlatıyordu. “Yalnızca sağ bacağını kırmıştır, o kadar.”

Sonra yine sustular ve gözlerini bembeyaz örtüyle kaplı bahçenin görüldüğü pencereye diktiler. Ama gözlerinin bir şey gördüğü yoktu. Karmakarışık düşünceler gözlerini kör etmişti sanki. Şu beklemek yok muydu, sonsuza kadar sürecekti herhalde!

O anda kapı yavaşça açıldı. Justus dışarı çıktı ve telaşla yanlarına geldi. “Çok kötü değil,” dedi. “Bacağını kırmış, tedavisi zor değil. Ayrıca göğüs kafesinde hafif ezilme var. Beyin sarsıntısı geçirmemiş. Yani: Cesaret, beyler!”

Çocuklar derin bir nefes aldılar. Matz yüzünü pencere camına bastırdı. Omuzları sarsıldı. Justus, bu iriyarı afacanın saçlarını okşamak istermiş gibi yaptı. Ancak cesaret edemedi. “Dört hafta içinde iyileşecek,” dedi Doktor Bökh. “Ama şimdi hemen anne ve babasına telefon edip Uli’nin Noel’i burada geçireceğini söylemeliyim.”

Doktor Bökh tam gitmek üzereydi ki, “Uli’nin bu aptalca düşünceye, şemsiyeyle merdivenden atlama düşüncesine nereden kapıldığını bana söyleyebilir misiniz, lütfen?” diye sordu.

“Onu hep kızdırırlardı,” diye anlatmaya koyuldu Matthias burnunu çekerek. “Korkağın biri olduğunu söylerlerdi ya da buna benzer şeyler.” Matthias mendilini çıkarıp burnunu temizledi. “Eşegin tekiyim ben; dün

ona insanların saygısını kazanabileceği bir şeyler yapmasını öğütledim.”

“Başarılı da oldu,” dedi Justus. “Siz de kendinizi toplayın artık biraz! Unutmayın ki, kırık bir bacak, ufaklığın bütün ömrü boyunca başkalarının kendisini ciddiye almadıklarından korkması kadar kötü değildir. Ayrıca bunun baştan düşündüğüm kadar aptalca olduğunu da sanmıyorum.”

Sonra Uli’nin anne ve babasına telefon edip olanları haber vermek için telaşla merdivenlere yöneldi.

Dört çocuk, Sigara İçmez dışarı çıkıp da Uli’nin bir ay içinde yeniden sapasağlam olacağına dair güvence vermeden hiçbir yere kıpırdamadı. Matthias oradan ayrılan son kişiydi. Hâlâ Uli’nin yanına girip giremeyeceğini soruyordu. Ama Sigara İçmez bunun kesinlikle yasak olduğunu, nasıl olsa ertesi gün onu ziyaret edebileceklerini söyledi. Bunun üzerine Matthias da etüt odasına gitti.

Martin merdivenlerden inerken, annesinden gelen mektubun cebinde hışırdadığını hissetti.

III numaralı piyano odasına girdi. Pencerenin pervazına oturup zarfı yırttı. Zarfın içinde gördüğü ilk şey, bir yığın pul oldu. Pulları zarfın içinden çıkarıp aceleyle saydı. Yirmi beş kuruşluk yirmi pul vardı. Yani sadece beş lira!

Martin’in neredeyse kalbi duracaktı. Sonra mektubu eline alıp arkasını çevirdi. Zarfı yokladı, arayan gözlerle dibine baktı. Ama başka bir şey yoktu. Sadece beş lira değerinde pul vardı.

Martin'in dizlerinin bağı çözüldü. Dizleri titriyordu. Mektubu okumaya başladı:

"Sevgili güzel oğlum!

"Bu gerçekten de üzücü bir mektup. Bense nasıl başlayacağımı bilemiyorum! Çünkü seni düşünüyorum, güzel çocuğum, bu kez sana yol parası olarak sekiz lira gönderemiyorum! Para yetişmedi; zaten baban da işsiz, biliyorsun. Noel'de okulda kalman gerektiğini düşündükçe, perişan oluyorum. Düşünüp durdum. Emma Teyzene bile gittim. Ama boşuna. Baban da eski bir arkadaşına gitti. Ama onda da para yokmuş. Tek bir kuruş bile.

"Hiç yolu yok, küçüğüm. Bu kez okulda kalmak zorundasın. Birbirimizi Paskalya'dan önce göremeyeceğiz. Bunu düşündükçe – ama düşünmemeliyiz; çünkü faydası yok.

"Aksine. Son derece cesur olacağız ve dişimizi sıkacağız, tamam mı? Tek bulup buluşturabildiğim, beş lira oldu. Terzi Rockstroh'dan. Yılbaşına kadar. Sonra geri istiyor.

"Martin, bir kafeye gidip kendine sıcak çikolata ısırtla ve yanında da pasta ye. Ve sürekli okulda kalıp odanda oturma. Anladın mı? Belki oralarda bir yerde kızakla kayabileceğin bir yer vardır. Mutlaka dışarı çık. Bana söz ver, olur mu?

"Yarın'da postadan bir paket alacaksın, içinde armağanlar var, aslında evde Noel ağacının altında durması gereken armağanların. Belki Noel ağacımız bile olmayacak. Ama sen olmayınca, bir anlamı da yok zaten.

“Sana gönderdiklerimiz, çok bir şey değil. Ama hiç param olmadığını biliyorsun. Çok üzücü, ama yapacak bir şey yok. Sevgili, güzel çocuğum, hepimiz Noel’de çok cesur olacağız ve hiç ağlamayacağız. Sana söz veriyorum. Sen de bana söz ver, olur mu? Seni çok seven annenden kucak dolusu sevgiler, öpücükler.

“Baban selam söylüyor. Diyor ki, uslu durmalıymışsın. Ama sen zaten uslusundur, öyle değil mi? Sana para yerine posta pulu gönderiyorum. Onları paraya çevirt.”

Martin Thaler gözlerini mektuba dikti. Annesinin yazısı pek seçilmiyordu. Mektubu yazarken ağladığı belli oluyordu. Mürekkepyer yer dağılmıştı.

Martin pencerenin mandalını sıkı sıkı tuttu ve yorgun, gri gökyüzüne bakarak, “Anneciğim, benim güzel anneciğim!” diye fısıldadı.

Sonra gözyaşlarını tutamadı, oysa ağlamaması gerekiyordu.

Dokuzuncu Bölüm

Sebastian'ın korku hakkındaki temel açıklamalarından, rollerden birinin başkasına verilmesinden, revire yapılan gizli bir ziyaretten, "Son Damlasına Kadar" adlı restoran ile sıcak bir akşam yemeğinden, postacıyla karşılaşmadan, ayrıca Martin'in eve yazdığı mektuptan söz ediyor.

Uli'nin atlayışı, tüm etüt odalarında günün konusu olmuştu. Yaygın kanı ise küçük Simmern'in ne yaman çıktığı, kimsenin günün birinde onun ölümü hiçe sayacak kadar yürekli olabileceğini tahmin etmediği yönündeydi.

Bu düşünceye sadece Sebastian karşı çıkıyordu. “Bu atlayışın yüreklilikle en ufak bir ilgisi bile yok,” diyordu söylenenleri reddederek. “Uli, merdivenin tepesinden atlarken, eskisinden daha cesur değildi. Onun aşağıya atlamasına neden olan şey, ümitsizlikti.”

“Ümitsizliğin verdiği cesaret,” diye bağırdı onuncu sınıflardan biri. “Arada fark var. Merdivenin tepesinden atladığını rüyasında görse inanmayacak o kadar çok korkak vardır ki. Elbette atlayacak kadar ümitsizliğe kapılmadıysa.”

Sebastian başını sallayarak onayladı. “Bu doğru,” dedi. “Ama onlar ile Uli arasındaki fark, cesaret konusunda değil.”

“Nerede peki?”

“Aradaki fark, Uli’nin onlara oranla kendisinden daha çok utanmasında. Uli yalın, naif bir çocuk. Cesaretinin olmayışı en çok onu rahatsız ediyor!” Sebastian bir an düşündü. Sonra sözlerine devam etti: “Aslında şimdi söyleyeceklerim sizi hiç ilgilendirmez, ama olsun. Benim cesur olup olmadığımı hiç düşündünüz mü? Korkak olduğum hiç dikkatinizi çekti mi? Hiç dikkatinizi çekmedil Size bir sır vereyim mi? Aslında ben son derece korkağım. Ama akıllı bir insanım ve bunu fark ettirmiyorum. Cesaretimin olmayışı beni o kadar rahatsız etmiyor. Kendimden utanmıyorum. Bu da benim akıllı olmamdan ileri geliyor. Herkesin hatalarının ve zayıf noktalarının olabileceğini biliyorum. Önemli olan, bu hataları göstermemek.”

Sebastian’ın söylediklerini elbette herkes anlamadı. Özellikle de yaşları daha küçük olan öğrenciler.

“Ben kendimden utanmayı yeğlerim,” dedi onuncu sınıftaki çocuk.

“Ben de,” dedi Sebastian usulca. Bugün dikkati çekecek kadar konuşkandı. Uli’nin geçirdiği kaza yüzündendi herhalde. Yoksa genelde sadece alaycı ve yadırgatıcı şeyler söylerdi. Hiç dostu yoktu. Şimdiye kadar onun dosta ihtiyacı olmadığını düşünmüşlerdi hep. Ama şimdi yalnız olduğundan dolayı acı çektiğini hissediyorlardı. Çok da mutlu biri olmasa gerekti. “Ayrıca,” dedi Sebastian birden soğuk bir tavırla, “ayrıca kimse cesaretimin olmayışını komik bulmaya kalkmasın. Yoksa sırf karizmayı çizdirmemek için, bir tane patlatırım. O kadar da korkak değilim.” Sebastian böyleydi işte! Bir de ona acıyacaktı az kalsın. Onlara yine sırtını dönmüştü bile.

“Sessiz olun!” diye bağırdı etüt ağabeyi. Birazcık kestirmiş, ama şimdi uyanmıştı.

Sebastian ise işlenen suçlar hakkındaki cümleyi elli kez yazmakla meşguldü.

Biraz sonra Johnny’nin bulunduğu etüt odasına girdi. “Yarın akşam Uli’nin rolünü kim oynayacak?” diye sordu.

Johnny’nin başından aşağı kaynar sular döküldü. “Uçan Sınıf” gösterisinin Uli’nin geçirdiği kazayla birlikte suya düştüğü aklına bile gelmemişti.

“Çok büyük bir rol değil,” dedi Sebastian. “Yarın öğlene kadar rolü ezberleyebilecek birini bulmamız gerekiyor. Ayrıca bu zavallının küçük, sarışın bir kız çocuğu gibi görünebilmesi de gerekiyor.”

Sonunda akıllarına sekizinci sınıftan Stöcker geldi. Uli'nin yerini alıp almayacağını ona sormadan önce, bu konuyu Martin'le görüşmek için 9 numaralı odaya gittiler.

9 numaralı oda, yas tutulan bir evi andırıyordu. Matthias, Justus'un yanına gidip Noel tatilini okulda geçirip geçiremeyeceğini sormuştu. Çünkü aksi takdirde Uli yapayalnız kalacaktı. Ama Justus, böyle bir şeye kesinlikle izin veremeyeceğini söylemişti. Matthias kendisini dört gözle bekleyen anne ve babasının yanına gitmeliydi. Ayrıca Johnny de okulda kalacaktı. Kaldı ki Uli'nin anne ve babası telefon edip Noel akşamı birkaç günlüğüne Kirchberg'e geleceklerini söylemişlerdi. Matthias gözlerini yere indirmişti, Noel'de eve gitmesi gerektiği için öfkelenmişti.

Birkaçsıra ötede oturan Martin ise Noel'de okulda kalacağı için son derece üzüntülüydü. Son bir saattir kendi kendine Johnny ile Uli'nin de okulda kalacağını söyleyip duruyordu. Ama onunkisi farklıydı. Johnny kaptanın kız kardeşinin yanında ne yapacaktı ki zaten? İnsanın babası kötü biriyse ve ayrıca Amerika'daysa, burada kalmak marifet sayılmazdı. Uli'nin anne ve babası da onu ziyaret etmek için okula gelecekti. En azından bu da bir şeydi. Ayrıca: İnsan bacasını kırdığında, elbette yolculuğa da çıkamazdı.

"Ama ben," diye düşündü Martin, "ben sapaşağlamım! Bacayı kırmadım, ama yine de yerimden kıpırdayamıyorum. Annemi ve babamı çok seviyorum, onlar da beni çok seviyorlar, yine de Noel akşamı birlikte ola-

mıyoruz. Peki ama neden? Parasızlık yüzünden. Peki niye bizim paramız yok? Benim babam öbür adamlardan daha mı az çalışkan? Hayır. Bizler kötü insanlar mıyız? Hayır. Neden peki? Adaletsizlikten, pek çok insan adaletsizlikten dolayı acı çekiyor. Gerçi bunu değiştirmek isteyen iyi insanlar var, ama Noel akşamı da yarın. O zamana kadar bunu beceremezler.”

Martin eve yürüyerek gitmeyi bile düşündü. Üç gün sürerdi. Kışın ortasında. En erken, tatilin ikinci günü orada olabilirdi. Acaba beş lira, yemek yemeye ve konaklamaya yeter miydi? Ama tatil bitince, yine okula dönecekti! Anne ve babasının o zaman da ona verecek yol parası olmayacaktı!

Olmuyordu. Ne yaparsa yapsın: Bu kez okulda kalması gerekiyordu.

Johnny ile Sebastian odaya girip Uli'nin yedeği olarak sekizinci sınıftan Stöcker'i uygun bulup bulmadığını sorduklarında, onları duymadı bile. Johnny, Martin'i omuzlarından tutup sarsarak karanlık düşüncelerinden sıyrıldı. Sebastian soruyu yineledi.

Martin kayıtsızca, “Tabii,” dedi. Başka da hiçbir şey söylemedi.

İkisi birden şaşkınlıkla ona baktı. “Neyin var senin?” diye sordu Sebastian. “Uli'nin geçirdiği kaza yüzünden mi? O kadar düşünmene gerek yok. Çok, çok daha kötüsü olabilirdi.”

“Tabii,” dedi Martin.

Johnny eğilerek, “Bir şeyin mi var? Hasta mısın? Yoksa başka bir şey mi oldu?” diye fısıldadı.

“Tabii,” diye karşılık verdi Martin. Herhalde başka sözcük kalmamıştı. Sırasının kapağını kaldırıp mektup kâğıdı aldı.

İki çocuk, Martin’in yanından ayrıldı. “Bu da ne demek oluyor?” diye sordu Johnny kaygıyla koridorda.

“Hiçbir fikrim yok,” dedi Sebastian. “Belki de başı ağrıyordur.”

Ardından sekizinci sınıftan Stöcker ile konuştular. Çocuk çok hevesliydi. Elbette kız giysileri giyip örgülü peruk takacağını duyunca coşkusu gözle görülür şekilde azaldı. Ama ona dokuzuncu sınıfı yarı yolda bırakamayacağını söylediler. Johnny, “Uçan Sınıf”ın metnini çocuğun eline tutuşturdu. Sebastian da, “Yarın öğlene kadar rolünü ezberlemiş olacaksın!” diye buyurdu.

Çocuk derhal büyük bir gayretle çalışmaya koyuldu.

Matthias daha fazla dayanamamış ve bir bahane uydurarak sıvışmıştı. 9 numaralı odanın etüt ağabeyi Güzel Theodor, hâlâ Doktor Bökh’ün önceki gün anlattığı öykünün etkisi altındaydı ve hoşgörü küpü kesilmişti. Matthias revirin yakınlarındaki bir koridorda, bir sütunun arkasında saklanarak pusuya yatmıştı.

Şanslıydı. Hemşire birkaç dakika sonra odadan çıkmış, mutfaktan bir şeyler almak için merdivenlerden aşağıya inmişti. Matthias dikkatle çevresine bakındı.

Bir dakika sonra Uli’nin başucundaydı. Çocuk uyuyordu. Ortalık ilaç kokuyordu. Matthias’ın kalbi yerinden fırlayacakmış gibi atıyordu. Küçük arkadaşının solgun yüzüne bakarken duygulanmıştı.

O sırada Uli gözlerini açtı ve yüzünde yorgun, küçük bir gülümseme belirdi.

Matthias başını salladı. Boğazına bir şeyler düğüm-
lenmişti.

“Çok canım yanmadı,” dedi Uli. “Gerçekten. Annem-
ler de yarından sonra geliyorlar.”

Matthias yine başını salladı. Ardından, “Tatilde bu-
rada kalmak istedim,” dedi. “Ama Justus izin vermedi.”

“Çok teşekkür ederim,” diye fısıldadı Uli. “Sen eve
git. Hem döndüğünde, ben neredeyse iyileşmiş olu-
rum.”

“Elbette,” dedi Matthias. “Artık herhalde canın yan-
mıyordur, değil mi?”

“Çelik Birlik!” diye fısıldadı Uli. “Öbür çocuklar ne
diyor?”

“Basbayağı şaşkınlık,” diye bilgi verdi Matthias. “Sana
inanılmaz saygı duymaya başladılar.”

“Görüyorsun işte,” diye fısıldadı Uli. “Sen haklıydın.
Korkunun ecele faydası yok.”

“Ama ufaklık,” dedi Matz, “ben dün bunu demek is-
tememiştim ki. Her şey çok daha kötü olabilirdi. Ben
gerçekten de korkak tavşan değilim. Bana bir milyon
verseler de, o merdivenden atlamam.”

Uli’nin yüzü sevinç ve gururla aydınlandı. “Sahiden
mi?”

“Hayatta atlamam,” dedi Matthias. “Arkamdan söv-
sünler daha iyi.”

Uli halinden memnundu. Ağrılarına ve dört hafta bo-
yunca yatakta dinleneceğine aldırmadan, “Komodinin

üzerinde çikolata var,” diye fısıldadı. “Grünkern’den. Al onu!”

“Hayır, teşekkürler,” dedi Matthias. “Aç değilim.”

Uli gülmek istedi. Ama göğsü acıdı. “Aç değil misin?” diye fısıldadı. “Ama Matz! Sana çikolatayı yemeni emrediyorum. Yoksa üzülürüm. Sigara içmez de bana her türlü üzüntüyü yasakladı.”

Matthias çikolatayı çabucak aldı. Matz ağzına birkaç parça çikolata atıncaya kadar Uli’nin yüzündeki sert ifade değişmedi. Ama sonra Matz’ın gönlünü alırcasına gülümsedi.

O anda kapı açıldı ve hemşire odaya girdi. “Derhal dışarı çıkacak mısın sen!” diye bağırdı Matz’a. “İnsanın inanası gelmiyor: Bu büyük haylaz, hasta küçüğün çikolatasını götürüyor!”

Matthias kıpkırmızı kesildi. “Ama yememi bana o emretti,” dedi bir yandan da ağzındakileri çiğnerken.

“Çabuk çık buradan!” diye bağırdı hemşire.

İki çocuk birbirlerine başlarını sallayarak vedalaştı. “Geçmiş olsun, Uli!” dedi Matthias ve odadan çıktı.

Justus akşam duasının ardından bütün öğrencilere küçük bir konuşma yaptı. “Küçük Uli’nin giriştiği deney bir felaketle değil de kazayla sonuçlandığı için,” dedi, “şükranlarımızı sunalım. Daha kötü şeyler olabilirdi. Ne olur ne olmaz diye, burada bulunanlardan cesaretin bu türünün moda olmamasına kesinlikle dikkat etmelerini istiyorum. Herkesten ricam, cesaretin de cesaretsizliğin de olabildiğince sade bir şekilde gösterilmesi. Okulun

adına kendi adınızımışçasına özen göstermelisiniz. Kırılan bacaklar, okulun bir öğretmeni olma sıfatıyla benim kesinlikle reddetmem gereken türden kanıtlar arasında. Ayrıca bu konu hakkında pek de iyi şeyler düşünmediğimi belirteyim. İşte böyle. Artık bunun üzerine bir sünger çekelim! Bu akşam dışarı çıkıyorum. Bir bardak bira içeceğim. Beni son sınıftan Henkel temsil edecek. Düzgün davranın. Bugün gürültü yapacak olursanız, benim bir daha dışarı çıkamayacağımı aklınıza getirin. Herhalde bir bardak birayı bana çok görmezsiniz. Evet, şimdi hepinize iyi geceler!”

“İyi geceler, Doktor Bökh!” diye bağırdılar.

Doktor Johann Bökh kente indi. Gideceği yer uzaktaydı. “Son Damlasına Kadar” adındaki restoran kentin dışındaki banliyölerden birindeydi. Sigara İçmez, orada piyano çaldığını söylemişti.

“Konser ve dans, içki içme mecburiyeti yoktur” diye yazıyordu kapıda. Justus içeri girdi. Burası seçkin lokallerden değildi. Müşteriler de bir hayli pervasız görünüyordular. Sigara İçmez akordu bozuk bir piyanonun başında oturuyor ve birbiri ardına liste başı parçalar çalıyordu.

Bökh küçük bir masaya oturdu, bir bardak bira ısıtarlayıp bir sigara yaktı. Sigara İçmez onu fark etmişti, başıyla selam verdi. Justus, arkadaşı tuşlara basarken, çevresini dikkatle gözden geçirdi. Gerçekten de tuhaf bir lokaldi burası! Erkekler dans ederken şapkalarını çıkarmıyorlardı. Her türlü vardı.

Sigara İçmez yaklaşık yarım saat sonra Bökh'ün masasına geldi. "Büyük teneffüs!" dedi ve keyifle güldü. Garson ona biftek ve patates kızartması ile küçük bir bardak bira getirdi. "Sıcak akşam yemeği!" dedi Sigara İçmez ve önündekileri afiyetle yemeye başladı.

"Sakin beni yanlış anlama, Robert," dedi Justus. "Ama bu iş sana göre değil! Medeni hayata dönmek istemez misin?" Arkadaşı yanıt vermeyince, "Hatırım için!" dedi Bökh.

Sigara İçmez başını iki yana salladı. "Amacın ne, Johann?" dedi. "O acayip tren vagonunda hayatımdan bütünyle memnunum. İlkbaharda çiçekler yeniden açacak. Çok paraya ihtiyacım yok. Ayrıca düşünmek ve kitap okumak için, senin kayıp yıllar olarak değerlendirdiğin bu son yıllarda olduğu kadar zamanım olmamıştı hiç. O zamanlar yaşadığım felaketin bir anlamı vardı. Benim gibi garip adamlar da olmak zorunda. Doktor değil, bahçıvan olmalıymışım. Ama ne yazık ki bunun için artık çok geç. Kaldı ki burada, bu gürültülü ve sıradan lokalde, sanki bir ormandaymışım gibi kendimi olağanüstü yalnız hissediyorum."

"Söyleyeceklerime kulak ver, Robert," dedi Justus. "Okul doktorumuz, Sağlık Müşaviri Hartwig artık çok yaşlandı. Okulda büyük bir muayenehanesi var. Okulumuz için kendi ardılı olarak seni önermesinin onun açısından sakıncası olacağını sanmıyorum. Piyanist olarak kazandığın kadar da para kazanırsın. Ayrıca tren vagonunda oturmaya da devam edebilirsin. Hı? Ne diyorsun bu öneriye? Yaşlı Hartwig'e sorayım mı?"

“Bence hava hoş!” diye karşılık verdi Sigara İçmez. “Eğer seni mutlu edecekse, sor bakalım. Ama günün birinde yeniden aspirin reçetesi yazacağım için daha mutlu olacağımı sanma. Ayrıca insanın bir amacı olmadan yaşamayacağı savıyla da karşıma çıkma sakın. Aslında benim yaşadığım gibi yaşayan çok çok az insan var. Elbette hepsinin şüpheli lokallerde piyanist olması gerektiğini söylemek istemiyorum. Ama önemli olan şeyin ne olduğunu hatırlayacak daha çok insan olmasını arzu ederdim. Para, mevki, şöhret, bunların hepsi çocukça şeyler! Bunlar oyuncak, başka bir şey değil. Gerçek yetişkinlerin bunlarla işi olmaz. Haksız mıyım, dostum?” Bir an için sustu. “Ama senin öğrencilerinin sağlığıyla ilgilenebilseydim – elbette bu kötü bir uğraş sayılmaz. Biri hasta olduğunda, yapmam gereken tek şey, çitlerin üzerinden atlamak. Ayrıca çiçeklerimi yetiştirip kitaplarımı da okuyabilirim. Pekâlâ, senin şu ihtiyar sağlık müşavirine sor bakalım! Eğer hayır diyecek olursa, ben de burada tuşlara basmaya devam ederim. Ne olursa olsun, Martin, Johnny, Matthias, Uli ve Sebastian mezun olmadan hobi bahçemden ayrılmayacağım.”

“Ben de kuledeki odamdan,” dedi Justus. “Harika çocuklar onlar.”

Sonra şerefe kadeh kaldırdılar.

“Uli’nin kısa zamanda iyileşmesini!” diye bağırdı Sigara İçmez. Ardından kadehlerini tokuşturdular. Sonra da birbirlerine çocukların rakip okulun öğrencileriyle yaptığı savaş hakkında bildiklerini anlattılar.

Justus arkadaşına gülümsedi. “Bu haylazlar ikimizi de seviyorlar,” dedi.

Sigara İçmez keyifle başını sallayarak, “Sence haksızlar mı?” dedi.

Sonra yine akordu bozuk piyanonun başına geçmesi gerekti. Bayanlar ve baylar dans etmek istiyorlardı.

Gece yarısından sonra kenti bir uçtan bir uca geçerek eve döndüler. Gençlik günlerinden pek çok anı geldi akıllarına. Ne kadar çok zaman geçmişti! Hepsi de buradaydı! O gece dolaştıkları bu caddelerde! Peki ya yirmi yıl önce onlarla birlikte okuyan öteki arkadaşlarına ne olmuştu? Bazılarından haberleri vardı. Ama öbürleri ne yapıyordu? Başlarının üzerindeki gökyüzünde yıldızlar parlıyordu. O zamanki yıldızlardı bunlar.

Nord Caddesi’nin köşesinde bir postacı posta kutusundaki mektupları boşaltıyordu.

“Bu posta kutusuna ne kadar da çok koşup mektup atardık!” dedi Justus.

“En azından haftada iki kere,” dedi Sigara İçmez düşüncelere dalarak. “Daha seyrek yazsam, annem başıma bir şey geldiğini sanırdı.”

Postacının boşalttığı posta kutusunda, Hermsdorf’taki Bay ve Bayan Thaler’e de bir mektup vardı. Zarfın arka yüzünde, “Gönderen: Martin Thaler, Johann Sigismund Lisesi, Kirchberg,” yazıyordu.

“Posta kutusu hâlâ aynı,” dedi Justus. “Ama postacı değişmiş.”

Yukarıda sözü edilen mektupta şunlar yazıyordu:

“Sevgili güzel anneciğim!

“Mektubu alınca, dehşete düştüğümü tahmin ediyorsundur. Ama bir şey değişmeyeceği için, yapılabilecek bir şey de yok. Ayrıca hiç gözyaşı dökmedim. Tek bir damla bile. Sana ve babama söz veriyorum. Pasta ve sıcak çikolatayı Scherf Pastanesi’nden alırım. Matthias, orasının çok ucuz olduğunu söylüyor. Eğer sizi sevindirecekse, kızak kaymaya da giderim. Mutlaka. Bundan emin olabilirsin. Ayrıca para için de çok ama çok teşekkürler. Noel günü postaneye gidip pulları paraya çevirteceğim.

“Bu, birbirimizi görmediğimiz ilk Noel ve elbette bu da çok üzücü. Ama beni tanırırsınız. Sırtımın yere gelmesini istemiyorsam, gelmez. Yoksa niye erkek olunur ki? Yarın gelecek paketi merakla bekliyorum. Sıramın üzerine birkaç çam dalı koyacağım, mum da var. Benden başka Johnny de burada kalıyor. Niye olduğunu zaten biliyorsunuz. Uli de sağ bacağını kırdı. Bu çok daha sinir bozucu, öyle değil mi? Johnny, bir arada olmanın o kadar da kötü olmadığını söyledi. İşte böyle.

“Bu kez sana ve babama armağan alamadığımı biliyorsun, anneciğim. Belki önümüzdeki yıl okula yeni başlayacak altıncı sınıf öğrencilerinden birine ders veririm, o zaman da çok param olur. Ne iyi, değil mi?

“Ama sizin için bir resim yaptım. Resmin adı ‘On Yıl İçinde’; ne anlama geldiğini anlayacaksınız. Resimde, sizi mavi bir faytonla Alpler’e götürüyorum. Resmi zarfın içi-

ne koyacağım; ama iki kez katlamak zorundayım, yoksa sığmayacak. Umarım resmimi beğenirsiniz. Daha güzelini yapamadım, bunun için de on dört gün uğraştım. Şimdi, güzel anneciğim, mektubumu bitirmek zorundayım; çünkü akşam yemeği zili çaldı, sonra da mektubu atmak için posta kutusuna koşmam gerek.

“Noel’de eve gelemesem de, beni sevmeye devam edin. Ve sakın üzölmeyin! Ben de üzölmeyeceğim. Emin olun! Hayır, kızak kaymaya gideceğim ve hep sizi düşüneceğim. Çok eğlenceli olacak. Sana ve babama çok, çok, çok selam ederim.

Uslu oğlunuz Martin.”

Posta kutusundaki mektupları boşaltan postacı, kocaman çantasına ne kadar çok acı düştüğünü bilmiyordu. Doktor Bökh ile Sigara İçmez de bilmiyorlardı.

Onuncu Bölüm

Tatilden önceki son dersten, Kirchberg'de bir gezintiden ve rastlaşmalardan, Matthias için bir paket daha çıkolatadan, spor salonundaki Noel kutlamalarından, beklenmedik bir izleyiciden, ona verilen armağanlardan ve söylediklerinden, ayrıca Martin'in başucunda yaşanan bir andan söz ediyor.

Ertesi gün, okulun son günüydü. 23 Aralık günü hiçbir öğretmen öğrencilerinden elektrik akımının oluşumuna ya da eylem soylu sözcüklere, faiz hesabına ya da İmparator Heinrich'e gereken ilgiyi göstermesini

bekleyemezdi. Dünyadaki hiçbir öğretmen bunu isteyemezdi!

İsteyen de yoktu zaten. Kirchberg'deki Johann Sigismund Lisesi'nde de durum farklı değildi. Yatılı öğrencilerin çoğu bavullarını toplamaya başlamıştı bile. Spor salonunda düzenlenecek Noel kutlamalarını sevinçle bekliyorlardı. Ertesi gün yapacakları tren yolculuğunu ise iple çekiyorlardı. Evlerine gidince alacakları armağanlara kavuşmayı da dört gözle bekliyorlardı. Anne ve babaları ile kardeşlerine götürecekleri armağanlar için de mutluydular.

Sevinçten uçuyorlardı, çok neşeliydiler ve dersin ortasında sıraların üzerine çıkıp dans etmemek için kendilerini zor tutuyorlardı.

Öğretmenler yatılı okulda okuyan öğrencilerinin hesap yapma konusunda ansızın baş gösteren zihinsel özürlerini mecburen göz önünde bulundurarak masal ya da destan okutuyor ya da akıllarına gelirse, kendileri öyküler anlatıyorlardı.

Dokuzuncu sınıfın son dersi, Doktor Bökh'ün coğrafya dersi idi. Doktor Bökh, yanında, dünya edebiyatından en güzel fablların toplandığı bir kitap getirmiş, hayvanlardan söz ederken çoğunlukla insanları kasteden bu kısa, anlamlı öyküleri öğrencilerine sırayla okutturuyordu.

Martin'e de sıra geldi. Martin kekeledi. Dili sürçtü. Okurken iki satırı atladığını fark etmedi. Okumayı sanki dün sökmüş gibi okuyordu. Birkaç öğrenci güldü. Johnny, Martin'in bulunduğu yana kaygıyla baktı.

“Parlak bir başarı gösterdin,” dedi Justus. “Anlaşılan aklın Hermsdorf’taki Noel ağacının altında. Biraz sabret. Tam vaktinde annenlerin yanında olacaksın!”

Martin başını önüne eğmiş, kendi kendine, “Ağlamak kesinlikle yasaktır! Ağlamak kesinlikle yasaktır! Ağlamak kesinlikle yasaktır!” diye emir yağdırıyordu. Önceki gece de uykusu kaçtığında, bu cümleyi kendi kendine mırıldanıp durmuştu. En azından yüz kez.

Justus, fabl kitabını bir sonraki öğrenciye verdi, sınıf birincisine dersin sonuna kadar pek çok kez baktı, şaşır-mış görünüyordu.

Martin gözlerini sırasına dikmişti, başını kaldırmaya cesaret edemiyordu.

Postacı öğleyn annesinin mektupta sözünü ettiği paketi getirdi. İçinde Noel armağanları bulunan paketi! Martin, paketin içinde ne olduğuna bakmadı bile, paketi koltuğunun altına sıkıştırıp dolapların bulunduğu odaya götürdü. Tam dolabı açıp paketi yerleştiriyordu ki, Matthias geldi. Büyük bir bavul sürüklüyordu. Eşyalarını toplayacaktı.

“Aa, nereden geldi bu paket bugün böyle?” diye sordu.

“Evden,” diye yanıt verdi Martin.

“Oraya gitmeden bir gün önce sana niye paket gönderiyorlar ki?”

“Annem bana temiz çamaşır göndermiş,” diye yalan attı Martin, “ocak ayında geri dönerken yanımda çok fazla eşya sürüklemek zorunda kalmayayım diye.”

“Aslında çok pratik,” dedi Matthias. “Evet, şimdi bavu-

lumu toplayacağım. Gerçi burada kalmayı yeğlerim. Ama Justus buna karşı. Ailenin değerli üyelerini sevindirip Frankenstein'daki Selbmannların evinde Noel ağacının altına oturmalıymışım. Bana göre hava hoş. Noel'i evde geçirmek her zaman çok eğlencelidir. Sizde de öyle mi olur?"

"Elbette," dedi Martin. "Hem de çok eğlenceli."

Matthias, Martin'i rahat bırakmıyordu. "Öğle treniyle mi gidiyorsun?"

"Hayır, daha sonra."

"17.12'dekiyle mi?"

"Evet, 17.12'dekiyle."

"Sen de öğle treniyle gelsene," diye rica etti Matthias. "En azından elli kişi aynı trende olacağız. Bir vagona doluşur, eğleniriz. Süper olur! Evet mi? Bizimle geliyor musun?"

Martin daha fazla dayanamadı. Dolabın kapısını çarparak, "Hayır!" diye bağırdı ve koşarak odadan çıktı.

Matthias başını iki yana sallayarak, "Keçileri kaçırmış," dedi.

Öğleden sonra çoğu öğrenci, bir koşu gidip öteberi almak ya da sırf oyuncakçılarının önünde takılmak için kente indi. Sabah saatlerinde kar yağmıştı ve şimdi de hava çok soğuktu. Köşebaşlarında Noel ağacı satanlar, ellerinde kalan son ağaçlardan kurtulmaya bakıyordu. Alıcılarla pazarlık ediyorlardı.

Martin postaneye gidip gişedeki memurdan, elindeki pulları paraya çevirmesini rica etti. Adam gerçi homurdandı, ama sonunda beş adet bir liralık bozuk parayı

uzattı. Martin kibarca teşekkür ederek paraları cebine soktu ve caddelerde biraz gezindi.

Wilhelm Meydanı'nda rakip okulun eski kumandanı Egerland'a rastladı. İki düşman ordunun savaştan sonra Riviera sahillerinde karşılaşan generalleri gibi selamlaştılar. Uzlaşmamış, ama saygı dolu bir şekilde.

Sonra Martin, Kaiser Caddesi'nde Sebastian'a rastladı. Sebastian utanmıştı. Elindeki birkaç paketi işaret ederek, "N'aparsın?" dedi. "Âdet böyle. Sen de mi alışveriş yapıyorsun?"

"Hayır," diye karşılık verdi Martin.

"Her zaman yumurta kapıya dayanıncaya kadar beklerim," dedi Sebastian. "Hiç yapmak istemem. Ne de olsa Nuh nebiden kalma bir âdet bu, değil mi? Ama sonra her defasında koşturup dururum. Bu işin içinde bir iş var ama, neyse. Sonunda da başkalarına bir şeyler armağan etmek hoşuma bile gider. Sen ne dersin?"

"Bence," dedi Martin, "çok güzel bir âdet." Sonra da alt dudağını ısırды. Tek kelime daha etseydi, ağlayabilirdi. Ağlamak kesinlikle yasaktır, diye düşündü, Sebastian'a başıyla selam verip hızla yürümeye devam etti. Neredeyse koşuyordu. Tek düşündüğü, kaçmaktır! Bu Noel havasından uzaklaşmak! Nord Caddesi'nin köşesinde durup Scherf Pastanesi'nin vitrinini inceledi.

Demek ertesi gün burada sıcak çikolata içip pasta yiyecekti. Feci olacaktı. Ama annesi öyle istiyordu, ona söz vermişti.

"Aman Tanrım," diye düşündü. "On dört gün boyunca bir kere bile ağlamadan nasıl dayanacağım?"

Sonra okula doğru yola koyuldu. Beş adet bir liralık cebinde şingırdıyordu.

“Uçan Sınıf”ın genel provası kostümlü yapıldı. Çocuklar, küçük Stöcker’in rolünü unutacağından korkuyorlardı. Ama Stöcker onları şaşırttı. Herkese parmak ısırtacak kadar iyi oynuyordu! Berber Krüger’den aldıkları sarı örgülü peruk ve Uli’nin giysileriyle dış görünüşü tamamdı. Kılık değiştirdiğini bilmeyen biri, onu kız sanabilirdi. “Son sınıf öğrencileri, sana umutsuzca âşık olacak!” diye bağırdı Sebastian.

Uli’nin Stöcker’den daha iyi olduğunu düşünen yalnızca Matthias’tı. Ama bu da çok doğaldı. Sonuçta bu kadarını da arkadaşına borçluydu.

Oyunu iki kez prova ettiler. En çok zorlanan, Matz’tı. Özellikle de dördüncü ve beşinci perde arasındaki kısa ara, onu endişelendiriyordu. Çünkü bir dakika içinde bir aydan Aziz Petrus’a dönüşmek zorundaydı ve bu da kolay bir iş sayılmazdı. Ama bunun da olması gerekiyordu.

“Bugünlük bu kadar yeter,” dedi Johnny Trotz. “Bu akşam için hepinize bol şanslar.” Sonra üç kez birbirlerinin giysilerine tükürürmüş gibi yaptılar. Sebastian, oyuncuların bunu hep yaptığını söylemişti.

Johnny, Martin’e yaklaştı. “Neyin var senin?” diye sordu. “Gerçi metnini ezbere biliyorsun, ama sanki aklın başka bir yerdeymiş gibi oynuyorsun.”

“Bu akşam daha iyi olurum,” dedi sınıf birincisi. “Dün akşam pek iyi uyuyamadım.”

Üzerlerini değiştirip kostümleri, peruk ve sakalları atlama tahtalarının bulunduğu dolaba koydular. Sonra okul binasına girip revire çıktılar. Uli'yi ziyaret etmelerine izin verilmişti.

Uli'ye nasıl olduğunu sorduktan sonra, ona gösterinin kesinlikle başarılı geçeceğini söylediler. Matthias, sekizinci sınıftan Stöcker'in yararlı olmaktan da öte olduğunu söyledi. Elbette Uli ile kıyaslanamazdı. Ama ne olursa olsun. Öbürleri başlarını salladı.

"Sevindim," dedi Uli. "Yarın da hepimiz yola çıkıyorsunuz. Johnny ile benim dışımda. Bir sürü armağan almaya bakın." Sonra Matthias'a yatağının kenarına gelmesini işaret etti ve eline gizlice bir paket çikolata tutuşturdu. "Grünkern yine uğradı," diye fısıldadı. "İştahın nasıl?"

"Açılıyor," dedi Matz.

"Gördün mü," dedi Uli. "Her zaman afiyetle yiyeceksin."

"Evde işim çok zor olacak," dedi Matthias ve çikolatayı cebine soktu. "Annem çok şaşıyor. Silip süpüreceğim her şeyin yasalara aykırı olduğunu söylüyor."

"Üzülme," dedi Sebastian. O gün her zamankinden daha hoşgörülüydü. "İnsanın neye ihtiyacı varsa, almalı!" Ardından Uli'ye dönüp babacan bir tavırla başını okşadı. "Sen bizim kardeşimizsin," dedi. "Spor sahasında bir kilise kulesi olmadığı için gerçekten şanslıyız. Herhalde sen oradan da atlardın."

Uli'nin hasta yatağının çevresinde duruyor ve bir sürü şey konuşmalarına karşın, ne diyeceklerini bile-

miyorlardı. Yatakta yatan arkadaşları, onlar için artık yıllardır tanıdıkları küçük Uli değildi.

“Ne yazık ki bu akşam bizimle birlikte olamayacak-sın,” dedi Johnny. “Olsun, yarın sana her şeyi bütün ayrıntılarıyla anlatırım.”

Martin pencerenin kenarında duruyordu. Aslında arkadaşlarına kendisinin de orada kalacağını söylemek istiyordu. Ama yüreği elvermedi. Arkadaşlarının varlığına rağmen kendini terk edilmiş hissediyordu. Bütün-nüyle terk edilmiş.

Noel kutlamaları bütün beklentilerin üzerindeydi. İlk olarak, son sınıflardan iki öğrenci piyano çaldı. Bili-nen Noel şarkılarının varyasyonlarıydı çaldıkları. Sonra Okul Müdürü Profesör Doktor B. Grünkern küçük bir konuşma yaptı. Gerçi konuşması ömrü boyunca yaptığı bütün Noel konuşmalarına benziyordu, ama sözlerini noktalarken, çocukları duygulandıran yeni birkaç şey de söyledi. Müdür şunları söylemişti: “Kimi zaman bir Noel Baba olduğumu düşünüyorum. İçine gizlendiğim si-yah cüppeme ve beyaz bir sakalım olmamasına rağmen. Neredeyse onun kadar yaşlıyım. Her yıl yeniden geliyo-rum. Elimdeki sopayla gözdağı verdiğimde, kendisiyle alay edilen biriyim ben. Son olarak da çocukları seven biri. Lütfen bunu hiç unutmayın. Çünkü bu pek çok şeyi affettirir.”

Yerine geçip mendiliyle gözlüğünün camlarını temiz-ledi. Onuncu sınıf öğrencileri başlarını önlerine eğdiler. Yaşlı adamla alay ettikleri için utanmışlardı. Öte yandan

Noel ağacı, üzerindeki ampullerle öyle güzel parlıyordu ki, orada bulunan herkes tam bir kutlama havasına girdiğini hissediyordu.

Müdürün konuşmasını “Uçan Sınıf”ın prömiyeri izledi. Hemen belirtelim: Gösteri son derece başarılı geçti. “Ders yerinde keşfe dönüşür” dizesi söylenir söylenmez, öğretmenler, tam da Sebastian’ın düşündüğü gibi, kendilerini tutamayıp güldüler. Martin elbette formunda değildi. Sekizinci sınıftan Stöcker ise tam tersine bir izlenim bıraktı. Sekizinci ve dokuzuncu sınıftakilerden başka onu tanıyan olmadı. Herkes ciddi ciddi onun küçük, sevimli bir kız çocuğu olduğunu sandı ve bir kızın nasıl olup da buraya girebildiğine bir türlü anlam veremediler. Gerçi Stöcker son perdede bulttan biraz erken indi, ama bundan sonra söyledikleri ve herkesin katıldığı Noel şarkısı, bu durumu kurtardı. Herkes coşmuştu.

Grünkern, cüppesinin uçuşan etekleriyle oyunculara doğru yelken açtı ve her birinin elini sıktı. Johnny Trotz’a dönerek coşkuyla, “Sen gerçek bir şairsin, oğlum!” dedi. “Nasıl mutlu olduğumu bir bilsen!” Çocuk, müdürün önünde eğildi. Martin’in sahne dekorları da çok övgü almıştı.

“Peki ya sen kimsin, küçük kız?” diye sordu müdür kız oyuncuya.

İzleyiciler heyecanla kulak kesilmişlerdi. Özellikle de son sınıf öğrencileri kulaklarını dört açmışlardı.

Küçük kız sarı örgülü peruğunu başından çıkardı. Aynı anda da iki yüzü aşkın öğrenci kahkahalarla gül-

meye başladı, öyle ki kahkahalarından duvarlar sarsıldı. “Stöcker!” diye bağıyorlardı.

Sakinleşmek bilmiyorlardı.

Sebastian birden arkadaşlarına dönerek, “Peki buna ne diyorsunuz?” diye sordu. “Öğretmenlerin arasında kimin oturduğunu biliyor musunuz? Justus’un yanında? Sigara İçmez!”

Sebastian haklıydı. Lacivert takım elbisesiyle Sigara İçmez öğretmenlerin arasında oturuyordu! Bunun nasıl olduğunu yalnızca Martin ile Johnny anlamıştı. Aynı anda Johnny de spor salonundan koşarak dışarı çıkmıştı.

Doktor Bökh ayağa kalkıp salonun ortasına geldi. Herkes sustu. “Şurada, benim oturduğum koltuğun yanında,” dedi Justus, “pek çoğunuzun tanımadığı bir adam oturuyor. O adam benim tek dostum. Bundan yirmi yıl önce bu spor salonunda yan yana otururduk. Elbette öğretmenlerin arasında değil, sizin oturduğunuz sıralarda. Yıllar önce dostumun izini kaybettim. Ama dün onu yeniden buldum! İçinizden iki arkadaşınız bizi bir araya getirdi. Ömrüm boyunca bundan daha güzel bir Noel armağanı almadım. Dostumun adı Robert Uthofft; kendisi doktor. Ben gelecekte de onunla bir arada olmak istediğim için, bugün Eski Sağlık Müşavirimiz Hartwig ile konuştum.”

Sigara İçmez dimdik oturuyordu.

Justus sözlerine devam etti: “Sağlık Müşaviri Hartwig’e, dostum Doktor Uthofft’un lisemizde okul doktoru olarak görev yapması için Kirchberg Belediye

Meclisi'nde aracılık edip edemeyeceğini sordum. Onun ve benim dost olduğumuz bu okulda ikimiz yeniden bir arada olacağız. O doktorunuz olarak, bense öğretmeniniz olarak. İkimiz de bu okula aitiz, tıpkı bu binanın temel direkleri gibi, karla kaplı bahçedeki yaşlı ağaçlar gibi. Biz buraya aitiz. Size aitiz. Eğer bizi, bizim sizi sevdiğimizizin yarısı kadar bile severseniz, o zaman bu çok güzel bir şey olur. Daha fazlasını istemiyoruz. Haksız mıyım, Robert?"

Sigara İçmez ayağa kalktı ve uygun birkaç söz söylemek için Justus'un yanına gitti.

Ama sadece dostunun elini sıktı. Başka bir şey yapmadı.

O sırada Johnny telaşla koşarak geldi. Elinde birkaç paket vardı, Sigara İçmez'e doğru koştu, önünde eğilerek, "Sevgili Bay Sigara İçmez ya da adınız her neyse!" dedi. "Bu akşam Noel kutlamalarımızı izlemeye geleceğinizi tahmin etmemiştik. Martin, Uli, Matthias ve Sebastian beni yarın, Noel akşamı, tren vagonunuzda size armağan vermekle görevlendirmişlerdi. Görünüşe bakılırsa, artık siz de bizden birisiniz ve bu nedenle armağanlarımızı size bugünden vermek istiyorum."

Johnny aldıkları çorapları, sigaraları, tütünü ve kazağı Doktor Uthoff'un eline tutuşturdu. "Kazak uymazsa," dedi çocuk, "sorun değil. Mağazadan değiştirme sözü aldık, değiştirme kartı da işte burada."

Sigara İçmez armağanlarını koltuğunun altına sıkıştırdı. "Teşekkür ederim, Johnny," dedi. "Ayrıca arkadaşlarına da teşekkür ederim, onlar benim de arkadaşım.

Gösteri oldukça başarılı geçti.

Beni tanımayanlar, bir süre sonra bana alışıacaklardır. Bundan hiç şüphem yok.” Çevresine baktı. Sonra, “Johann Bökh, Justus’unuz ve ben bazı şeyler öğrendik. Bu okul sıralarından ve dışarıdaki hayattan. Ama öğrendiğimiz hiçbir şeyi unutmadık. Gençliğimizi anılarımızda canlı tuttuk, asıl önemli olan da bu. Duygulandığım için beni bağışlayın. Umarım, bunu anlıyorsunuzdur. Hatta umarım, siz de biraz olsun duygulanmışsınızdır. Böyle şeyler bulaşıcıdır. Ama bacağınızı kırdığınızda ya da zatürree olduğunuzda, hiç duygulanmam. Bunu göreceksiniz. Bu, bacağınızı kırmanız için bir çağrı değil. Kesinlikle!”

Sigara İçmez, Justus’un koluna girdi. “Asıl önemli olan şeyi unutmamanız için,” diye açıkladı, “unutmayaçağınızı ümit ettiğim bu dakikalarda sizden şunu rica ediyorum: Gençliğinizi unutmayın! İnsan sizin gibi henüz çocukken, bu sözler gereksiz gelebilir. Ama gereksiz değil. Bize inanın! Biz yaşlandık, ama yine de genç kaldık. Bunu kesinlikle biliyoruz, ikimiz de!”

Doktor Bökh ile Doktor Uthofft birbirlerine baktılar.

Çocuklar da bu ânı asla unutmamayı içlerinden geçirdi.

Justus yatakhaneleri dolaşırken, vakit bir hayli ilerlemişti. Parmak uçlarında yürüyordu. Tahta döşemeler yavaşça gıcırdadı. Küçük duvar lambaları ise attığı her adımla birlikte titreşiyordu.

Yatakhane II’ye gelince, Martin’in başucunda durdu. Bu çocuğun ne derdi olabilirdi? Ne olmuştu böyle?

Martin huzursuz uyuyordu. Yatakta dönüp duruyor ve sürekli aynı cümleyi mırıldanıyordu.

Doktor Bökh öne doğru eğilip kulak kabarttı.

Bu çocuk uykusunda ne fısıldayıp duruyordu? “Ağlamak kesinlikle yasaktır,” mı diyordu?

Justus nefesini tuttu.

“Ağlamak kesinlikle yasaktır! Ağlamak kesinlikle yasaktır!” Tekrar tekrar. Tekrar tekrar.

Tuhaf bir rüya görüyor olmalıydı. Ağlamanın kesinlikle yasak olduğu bir rüya!

Doktor Bökh usulca yataktan çıktı.

On Birinci Bölüm

Eğlenceli bir tren istasyonundan, öğrencisiz bir okuldan, açık havada oynanan ve bowling türü bir oyun olan kiy oyunu sahasındaki bir keşiften, gizlice çitlerin üzerinden atlayan bir öğretmenden, Uli'ye yapılan ziyaretten, Johnny'nin insanın anne ve babasını seçemeyeceğine ilişkin iddiasından, ayrıca aynı beyaz yalanın ikinci kez söylenmesinden söz ediyor.

24 Aralık, Johann Sigismund Lisesi'nde korkunç bir curcunayla başladı. Çocuklar merdivenlerden vahşiler gibi çılgınca bir hızla inip çıkıyordu. Biri diş fırçasını

yanlışlıkla banyoda bırakmıştı. Bir başkası tırım tırım bavlunun kilidini arıyordu. Bir üçüncüsü, patenlerini bavluna koymayı unutmuştu. Dördüncüsü, bavulu ağızına kadar dolu olduğu ve üzerine ancak üç adam otursa kapanacağı için destek arıyordu.

Gerçi son sınıf öğrencileri onlar kadar aceleleri yokmuş gibi davranıyorlardı, ama kimse onlara bakmadığı zaman, koridorlarda tıpkı küçükler gibi çılgınca bir hızla koşturuyorlardı.

Sabah saat ona doğru okul yarı yarıya boşalmıştı. Daha geç gidecek olanlar gerçi yeterince gürültü yapıyorlardı, ama bilenler bilir, göçün başladığı hissedilebiliyordu.

İkinci birlik, öğle vakti sonuna kadar açık olan büyük kapıdan çıktı. Kasketler yukarı kaldırılmıştı. Ağır bavullarını karda sürüklüyorlardı.

Matthias birkaç dakika sonra karda bata çıka geldi. Uli'nin yanında olduğu için gecikmişti. Johnny kapıda duruyordu, tokalaşmak için elini Matthias'a uzattı.

“Ufaklığa göz kulak ol!” dedi Matthias. “Ona sık sık yazacağım. Sen de kendine iyi bak!”

“Sen de öyle,” dedi Johnny Trotz. “Ona göz kulak olurum. Ama sen de topukla artık. Sebastian çoktan çıktı bile.”

“Yolum uzun,” diye yakındı Matz. “Daha Scherf Pastanesi'ne gideceğim. Yoksa trende açlıktan ölürüm. Bunu bizimkilere yapamam. Baksana, şairlerin kralı Martin Thaler nerelerde? Onunla vedalaşmak istiyordum. Ama onu hiçbir yerde bulamadım. Onsuz olmaz ki. N'apalım

artık, benden selam söyle. Bana bir kart atsın ki, okula hangi trenle döneceğini bileyim.”

“Peki,” dedi Johnny. “Söylerim. Ama şimdi çeneni kap ve yola koyul!”

Matz bavulunu sol omzunun üzerine kaldırıp, “Heyt be, yumruk torbam olacak!” diye bağırdı ve antrenmanlı bir bavul taşıyıcısı gibi basıp gitti.

İstasyon öğrenci kaynıyordu. Kimileri kuzeye, kimileri doğuya gidecekti. Bu arada bekledikleri iki tren, Kirchberg’den peş peşe geçmiş, istasyona yaklaşıyordu.

Son sınıf öğrencileri, dans dersindeki damlarıyla peron boyunca yürüyor ve birer centilmen gibi sohbet ediyorlardı. Herkes birbirine çiçekler ve baharatlı Noel çörekleri veriyordu. Güzel Theodor, Bayan Malwine Schneidig adındaki tango eşinden, kaplaması neredeyse gerçekmiş gibi görünen bir sigara kutusu almıştı. Gururla öbür son sınıf öğrencilerine gösteriyordu. Kıskançlıktan sapsarı olmuşlardı.

Yakınlarda bir yerde duran ve çevresine alt sınıflardan bir yığın çocuğu toplamış olan Sebastian son sınıflarla dalgasını geçiyor, çevresindekileri güldürmeyi çok iyi beceriyordu.

Sonunda Matthias da geldi. Bavulunun üzerine oturup altı dilim kek yedi. Trenlerden biri perona girmişti. Kuzeye gidecek olan öğrenciler, düşmanın kalesine saldırırcasına trene hücum ettiler. Sonra da kompartimanların pencerelerinden sarkarak, hâlâ tren bekleyen aşağıdakilerle avazları çıktığı kadar bağırarak sohbet

etmeye koyuldular. Onuncu sınıflardan bir çocuk trenin içinden küçük bir yazı tahtası uzatmıştı. Tahtanın üzerinde “Parolamız: Memleket” yazıyordu! Altıncı sınıftan bir öğrenci kendini feryat figân trenden attı. Küçük çılğın, bavulunu peronda unutmuştu. Neyse ki bavulunu buldu ve trene vaktinde binebildi.

Tren hareket ettiğinde, herkes kasketini salladı. Dans dersindeki damlar ise küçük mendillerini sallıyordu. Herkes birbirine, “Mutlu Noeller!” diye bağıırıyordu. Bazıları da “Şerefe Yeni Yıl!” diye ortalığı inletiyordu. Sebastian da, “Mutlu Paskalyalar!” diye bağırdı. Sonra tren gardan ayrıldı.

Olağanüstü eğleniyorlardı. İstasyon şefi dışında herkesin keyfi yerindeydi. Ancak ikinci tren de dumanlar çıkara çıkara perondan ayrılıp ortalıkta tek bir öğrenci bile kalmayınca, rahat bir nefes alabildi. Kendi açısından haklıydı elbette.

Okul binası terk edilmiş gibiydi. Öğleden sonra gidecek olan bir avuç öğrencinin varlığı hissedilmiyordu bile.

Justus paltosunu üzerine geçirip bembeyaz karlarla kaplı sakin bahçeye indi. Bahçenin yolları kardan kaplanmıştı. Karlar bozulmamıştı hiç. Gürültü ve kahkaha sesleri kesilmişti. Johann Bökh durup rüzgârın dallardan üflediği karın sesini dinledi. Büyük huzur ve büyük yalnızlık artık başlayabilirdi!

Yan yollardan birine saptığında, kardaki ayak izlerini fark etti. İzler, bir çocuğun ayakkabılarına aitti. Parkta tek başına dolaşan kim olabilirdi ki?

Ayak izlerini takip etti. İzler kiy sahasına kadar iniyordu. Justus odun deposunun kenarından yürüyerek, karların içinde parmak uçlarına basa basa, sessizce yaklaştı ve köşeden kafasını uzatıp pürdikkat çevresine bakındı. Oyun sahasının kenarını çevreleyen alçak duvarda bir çocuk oturuyordu. Başını tahta bir direğe dayamış, gözlerini kar yüklü bulutların geçtiği gökyüzüne dikmişti.

“Merhaba!” diye seslendi Justus.

Çocuk irkildi ve dehşetle arkasını döndü. Martin Thaler’di bu. Martin bir sıçrayışta saha kenarını çevreleyen alçak duvardan aşağıya atladı.

Öğretmen yaklaştı. “Ne yapıyorsun burada böyle?” diye sordu.

“Yalnız kalmak istemiştım,” dedi çocuk.

“Öyleyse rahatsız ettiğim için özür dilerim,” dedi Justus. “Ama sana rastladığımı iyi oldu. Dünkü derste verdiğim fablı niye o kadar kötü okudun, bakayım?”

“Aklım başka yerdeydi,” diye yanıt verdi Martin sıkılgan bir tavırla.

“Bu sence geçerli bir özür mü? Dün akşam oyundaki performansın niye o kadar kötüydü peki? Hem sonra, dün ve bugün yemekhanede niçin neredeyse hiçbir şey yemedin?”

“Aklım yine başka yerdeydi, Doktor Bökh,” diye karşılık verdi Martin utancından yerin dibine geçerek.

Tren hareket ettiğinde herkes şapkasını salladı.

“Demek öyle. Aklın neredeydi peki? Noel’de mi?”

“Evet, Doktor Bökh.”

“Pek sevinmiş gibi görünmüyorsun ama!”

“Hayır, pek değil, Doktor Bökh.”

“Peki eve ne zaman gidiyorsun? Öğleden sonra treniyle mi?”

Aynı anda dokuzuncu sınıfın birincisinin gözlerinden iki iri damla yaş süzüldü. Ardından iki damla yaş daha. Ama Martin dişlerini sıkıp gözyaşlarını tuttu. Sonunda, “Ben eve gitmiyorum, Doktor Bökh,” dedi.

“Hoppala,” dedi Justus. “Tatili okulda mı geçireceksin yani?”

Martin başını sallayıp elinin tersiyle gözyaşlarını sil-di.

“Annenler gelmeni istemiyor mu?”

“Hayır, Doktor Bökh, istiyorlar.”

“E, öyleyse!” dedi Justus. “Bu da ne demek oluyor şimdi? Onlar istiyor! Sen istiyorsun! Ama yine de burada mı kalıyorsun? Neden peki?”

“Bunun nedenini söylemek istemiyorum, Doktor Bökh,” dedi Martin. “Şimdi gidebilir miyim?” Martin arkasını dönüp gitmeye niyetlendi. Ama öğretmen onu yakaladı. “Bir dakika, oğlum!” dedi. Ardından çocuğa doğru eğilip sanki ağaçların duymasından çekinirmişçesine usulcacık sordu: “Yoksa yol paran mı yok?”

Martin’in cesur tutumundan eser kalmamıştı artık. Başını salladı. Sonra yüzünü kiy sahasını çevreleyen karla kaplı alçak duvara gömüp hıçkırığa hıçkırığa ağlamaya başladı. Ağlarken omuzları sarsılıyordu.

Justus donakalmıştı. Bir süre bekledi. İnsanları hemen avutmaya çalışmanın yersiz olduğunu biliyordu. Sonra mendilini çıkardı ve çocuğu kendine çekerek yüzünü sildi. “Hadi, hadi,” dedi. “Hadi, hadi.” O da duygulanmıştı. Sesinin titremesini engellemek için birkaç kez öksürdü. Ardından, “Tren bileti ne kadar tutuyor?” diye sordu.

“Sekiz lira.”

Justus cüzdanından para çıkararak çocuğa uzattı, “İşte sana yirmi lira,” dedi. “Bu para gidişe de yeter dönüşe de.”

Martin aval aval paraya baktı. Sonra başını iki yana salladı. “Hayır, Doktor Bökh, olmaz,” dedi.

Justus parayı Martin’in cebine sokarak, “Sözümü dinleyecek misin sen benim?” dedi.

“Bende de beş lira var,” diye mırıldandı Martin.

“Peki anne ve babana bir şey almayacak mısın?”

“Çok isterim, ama...”

“Tamam o zaman,” dedi öğretmen.

Martin bir süre kendi kendisiyle mücadele etti. Ama sonra, “Çok çok teşekkür ederim, Doktor Bökh,” dedi. “Ama annemlerin bu parayı size ne zaman geri ödeyebileceklerini bilmiyorum. Babam işsiz. Paskalya’da ders verebileceğim bir altıncı sınıf öğrencisi bulmayı ümit ediyorum. O zaman versem olur mu?”

“Çenenen kapayacak mısın sen?” dedi Doktor Bökh sertçe. “Ben sana borç değil, Noel armağanı veriyorum. Olamaz mı yani?”

Martin Thaler, ne yapacağını, nasıl teşekkür edeceği-

ni bilemeden öğretmeninin yanında öylece duruyordu. Sonunda çekingen bir tavırla adamın elini hafifçe sıktı.

“Hadi bakalım, bavulunu topla artık!” dedi Justus. “Annenle babana da benden selam söyle. Özellikle de annene. Onu tanıyorum ne de olsa.”

Çocuk başını salladı. Sonra, “Siz de lütfen annenize çok selam söyleyin,” dedi.

“Ne yazık ki bu mümkün değil,” dedi Doktor Bökh. “Annem altı yıl önce öldü.”

Martin, öğretmeninin boynuna sarılmaya yeltendi. Ama sonra vazgeçerek saygıyla geri çekildi ve Justus’a sevgiyle uzun uzun baktı.

“Pekâlâ,” dedi Doktor Bökh. “Siz de bana Sigara İçmez’i armağan ettiniz. Noel’i bu akşam onunla kutlayacağım. Tren vagonundan yaptığı villasında. Hem, Uli ile anne ve babası, ayrıca Johnny Trotz’la da ilgilenmem gerekecek. Gördüğün gibi, yalnız kalmak için çok fazla zamanım olmayacak.” Sonra oğlanın omzuna vurup dostça başını sallayarak, “İyi yolculuklar, Martin,” dedi.

“Tekrar teşekkür ederim,” dedi Martin alçak sesle. Sonra arkasını dönüp koşmaya başladı. Okula doğru yokuş yukarı. Bavulunu hazırlamaya.

Justus ise karla kaplı sakin bahçede dolaşmaya devam etti. Ta ki çitlerin bulunduğu yere gelinceye kadar. Justus çitin bulunduğu yere geldiğinde, pürdikkat çevresini kolaçan etti. Sonra tıpkı gençken yaptığı gibi, çitlerin üzerinden atlayıverdi. Hiç fena sayılmazdı. “N’aparsın, insan bir öğrendiğini bir daha unutmuyor,” dedi

soğuktan tir tir titrerken, bir yandan da kendisini merakla izleyen serçeye.

Sonra Sigara İçmez'i görmeye gitti. Sigara İçmez kendisine küçük bir Noel ağacı almıştı. Beraberce Noel ağacının üzerine gelin telleri ve yaldızlı süsler astılar.

Martin bavulunu toplarken, Johnny dolapların bulunduğu odaya geldi. "Yine eski Martin olmuştun!" diye bağırdı. "Matz seninle vedalaşmak istedi. Ona yazıp hangi trenle döneceğini bildirecekmisin."

"Yazarım," dedi Martin keyifle.

"Giderek normale dönmeye başlıyorsun," dedi Johnny neşeyle. "Çıldırıldığını düşünmeye başlamıştım. Neyin vardı? Ha?"

"N'olur bana soru sorma," diye rica etti Martin. (Çünkü bir evi bile olmayan Johnny'ye derdini anlatamazdı!) "Sana yalnızca şu kadarını söyleyebilirim ki, Justus eşi benzeri olmayan bir insan."

"Bunu yeni mi anlıyorsun?" diye sordu Johnny.

Martin toplanırken, "Yalnız Adam"ı buldu. Sigara İçmez için yaptığı resimdi bu. "Aman Tanrım!" dedi. "Bu resmin çok da anlamı kalmadı. Çünkü o artık yalnız bir adam değil. Bizim okulun doktoru. Ama belki yine de sevinir, ne dersin?"

"Elbette," dedi Johnny. "Bu onun için bir anı. Yalnız geçirdiği yılın anısı. Resmi bu akşam ona veririm."

Sonra Uli'nin yanına çıktılar. Ufaklığın ziyaretçileri vardı. Yatağında mutlu mesut yatıyordu, yanında anne ve babası vardı.

"Olacak şey değil," dedi Bay von Simmern.

“Bir daha olmayacak zaten,” dedi Martin.

Uli’nin annesi ellerini başına götürdü. “Bir bu eksiktil” dedi.

“Çok daha kötüsü de olabilirdi,” dedi Johnny Trotz. “Eğer Uli bacağına kırmasaydı, herhalde çok daha kötü hastalanacaktı.”

Uli’nin annesi ve babası aval aval Johnny’ye baktı.

“Johnny bir şairdir,” dedi Uli.

“Ha,” dedi babası. “O zaman başka tabii.”

İki çocuk, çok fazla oyalanmadan Uli’nin yanından ayrıldı. Uli, Martin’e olabildiğince çabuk iyileşeceğine dair söz verdi.

Johnny ile Martin bahçe kapısında ayrıldılar. Johnny, Martin’in kendisine bir şey sormak istediğini, ama sormaya cesaret edemediğini hissetti.

“Zamanla her şeye alışılıyor,” dedi Johnny. “İnsan anne ve babasını seçemiyor. Bazen günün birinde beni almak için ortaya çıkacaklarını hayal ediyorum, ama sonra yalnız kalabildiğim için ne kadar mutlu olduğumu fark ediyorum. Ayrıca kaptan da 3 Ocak’ta Hamburg’a geliyor, beni alıp iki günlüğüne Berlin’e götürecektir. Müt-hiş olacak.”

Başını salladı. “Endişelenme. Çok mutlu olduğumu söylersem, yalan söylemiş olurum. Ama mutsuz da sayılmam.”

Tokalaştılar. “Paketin içinde ne var?” diye sordu Johnny. Çünkü Martin Noel paketini bavuluna yerleştirmemişti.

“Çamaşırlarım,” diye karşılık verdi Martin. Önceki

gün Matthias'a verdiği yanıtı bu. Annesinin kendisine gönderdiği Noel armağanlarını eve götürdüğünü, Hermsdorf'taki Noel ağacının altında bulmak yerine armağanları Kirchberg'den alıp götürdüğünü Johnny'ye söyleyemezdi!

Kente indiğinde, babası için bir kutu puro aldı. Kutunun içinde yirmi beş adet puro vardı. İnce kuşaklı ve üstü Havana yaprağıyla sarılan cinstendi. Annesine ise bir mağazadan üzeri sıcacık yünden yapılmış terlikler aldı. Devetüyü terlikleri atılacak kadar eskimişti. Ama annesi, "Daha on yıl dayanır," deyip dururdu. Sonra da elleri kolları yüklü, istasyona gitti.

Gişede, "Hermsdorf'a üçüncü mevkiden bir bilet" istedi.

Gişedeki memur ona biletini verdi. Ayrıca para üstü de verdi.

Martin her şeyi özenle çantasına koyduktan sonra, "Çok teşekkürler, bayım," dedi ve gözlerinin içi gülerek adama baktı.

"Niçin bu kadar sevinçlisin?" diye sordu memur.

"Noel olduğu için," diye yanıt verdi Martin.

On İkinci Bölüm

Birçok Noel ağacı ile küçük bir kızılçamdan, bir tanesi iki kilo gelen portakallardan, gözyaşlarından, tekrar tekrar çalınan bir kapıdan, aynı anda hem ağlayıp hem gülmekten, yeni, renkli kalemlerden ve ilk kez kullanılışlarından, gece postasına verilen bir mektuptan, ayrıca kayan bir yıldızdan söz ediyor.

Noel akşamıydı ve saat sekize yaklaşıyordu. Meteoroloji bütün Orta Avrupa'da yoğun kar yağışı görüleceğini bildirmişti. Şimdiyse gökyüzü, hava konusunda meteorolojinin ne kadar bilgili olduğunu doğruluyordu. Ger-

çekten de bütün Orta Avrupa'da kar yağıyordu.

Hermesdorf'ta da kar yağıyordu. Bay Hermann Thaler, küçük bir odadaki pencerenin kenarında oturuyordu. Oda karanlıktı. Çünkü elektrik yakmak demek, para demektir. Thalerlerin ise tutumlu davranması gerekiyordu.

"Yıllardır Noel'de bu kadar çok kar yağmamıştı," dedi Bay Thaler.

Bayan Thaler kanepede oturuyordu. Başını sallamakla yetindi. Kocasını da bir yanıt beklememişti zaten. Sadece ses olsun diye konuşuyordu.

"Neumannlarda armağanlar dağıtılmaya başlandı bile," dedi. "Aa, Mildeler de mumları yaktılar! Büyük, güzel bir çam ağacı almışlar. Ee, ne de olsa durumları düzeldi."

Bay Thaler caddeye baktı. Aydınlanan pencerelerin sayısı her dakika artıyordu. Kar taneleri ise havada kelebekler gibi uçuşuyordu.

Bayan Thaler kımıldadı. Eski pelüş kanepenin gıcırdağı. "Acaba Martin şimdi ne yapıyor?" diye sordu. "O bomboş büyük okulda."

Adam sessizce iç geçirdi. "Kendini bu kadar üzme," dedi. "Birincisi, Johnny Trotz orada. Martin onu çok seviyor. Sonra öbür çocuk da var, hani bacağını kıran şu küçük asilzade. Herhalde şimdi onun başucunda oturmuş, eğleniyorlardır."

"Söylediklerine kendin bile inanmıyorsun," dedi karısı. "Oğlumuzun şu anda eğlenemeyeceğini sen de benim kadar iyi biliyorsun. Herhalde bir köşeye sinip ağlamaktan gözleri şişmiştir."

“Eminim ki ağlamıyordur,” diye karşılık verdi adam. “Ağlamayacağına söz vermiş. Onun gibi bir çocuk verdiği sözü tutar.” Gerçi Bay Thaler söylediği şeyden o kadar da emin değildi, ama başka ne diyebilirdi ki?

“Söz vermişmiş!” dedi Martin’in annesi. “Ne olacak yani, ben de ona söz verdim. Ama yine de ona mektup yazarken hüngür hüngür ağladım.”

Bay Thaler cama sırtını çevirdi. Işıl ışıltıdan Noel ağaçları sinirine dokunmuştu. “Işığı açsana!”

Karısı ayağa kalkıp ışığı açtı. Gözleri ağlamaktan kıpkırmızı olmuştu.

Yuvarlak masanın üzerinde küçücük bir kızılçam duruyordu. Bu küçük kızılçamı onlara Noel için pazarda çam ağacı satan dul Bayan Riedel hediye etmişti. “Oğlunuz Martin için,” demişti. Artık Thalerlerin bir çam ağacı bile vardı, ama Martin evde değildi!

Bay Thaler mutfığa gidip uzun süre sağı solu karıştırdı ve sonunda elinde küçük bir kutuyla geri döndü. “Önceki yıldan kalan mumlar,” dedi. “Sonuna kadar yakmamışız.” Sonra kızılçamın dalları arasına on iki küçük Noel mumunu yerleştirdi. Sonunda ağaçlık adamakıllı güzel görünmeye başlamıştı. Ama bu, Martin’in anne ve babasını daha da hüzünlendirdi.

Yan yana kanepeye oturdular. Bayan Thaler, Martin’in mektubunu beşinci kez okudu. Ara sıra durup eliyle gözlerini siliyordu. Okumayı bitirince, Bay Thaler mendilini çıkarıp gürültüyle burnunu sildi. “Kader böyle olunca,” dedi, “küçücük bir çocuk da parasızlığın ne kadar kötü bir şey olduğunu öğreniyor. Umarım, anne

babasını hiçbir işe yaramayıp bu kadar yoksul kaldıkları için suçlamıyordur!”

“Saçma sapan konuşma!” dedi Bayan Thaler. “Böyle bir şeyi nasıl düşünebilirsin? Gerçi Martin daha bir çocuk, ama beceriklilik ile zenginliğin aynı şey olmadığını gayet iyi bilir.”

Sonra altı atın çektiği mavi fayton resmini aldı ve küçük Noel ağacının altına özenle yerleştirdi.

“Sanattan anlamam,” dedi Martin’in babası, “ama bu resim çok hoşuma gidiyor. Belki ileride ünlü bir ressam olur! O zaman onunla gerçekten de İtalya’ya gidebiliriz. Yoksa İspanya mı olsun?”

“Sağlıklı olsun da!” dedi annesi.

“Kendi burnunun altına yerleştirdiği şu bıyığa da bak!”

Martin’in anne ve babası hüznle gülümsediler.

Annesi, “Bizi gösterişli bir arabaya değil de altı atlı bir faytona yerleştirmesi çok güzel. Çok daha şiirsel.”

“Ya şu portakallar!” dedi babası. “Bu kadar büyüklemini hiç görmemiştim. Her biri en azından iki kilo geliyordur!”

“Kırbacını ne kadar da hünerli sallamış,” dedi annesi. Ardından yine sustular, gözlerini bile kırpmadan “On Yıl İçinde” adlı resme bakıp küçük ressamı düşündüler.

Martin’in babası öksürdü. “On Yıl İçinde!” dedi. “O zamana kadar kim bilir neler olur.” Cebinden kibriti çıkarıp mumları yaktı, sonra da ışığı söndürdü. Thalerlerin küçük odası Noel’e ışıltılı girecekti.

“Bu yıl,” dedi Bay Thaler karısına, “birbirimize hediye veremedik. Daha fazlasını dileyelim.” Karısının yanağına bir öpücük kondurdu. “Mutlu Noeller!”

“Mutlu Noeller!” dedi karısı da. Sonra da ağladı. Sanki hiç susmayacakmış gibi ağlıyordu.

Kim bilir, o eski pelüş kanepede öylece ne kadar oturdular. Mumlar giderek küçüldü. Komşular, “Sessiz Gece, Kutsal Gece”yi söylüyorlardı. Beyaz kar taneleri ise pencerinin önünde uçuşmaya devam ediyordu.

Ansızın kapı çaldı!

Karı koca yerlerinden kıpırdamadılar. Dertleriyle başa kalmak istiyorlardı.

Ama kapı bir kez daha çaldı. Hızla ve sabırsızca.

Bayan Thaler ayağa kalkarak yavaşça koridora yöneldi. İnsanı Noel akşamında bile rahat bırakmıyorlardı!

Kapıyı açtı ve öylece kalakaldı. Sonra, “Martin!” diye bağırdı. Sesi, merdiven sahanlığında çınladı.

Martin mi? Nasıl olur? Babası yerinden fırladı. Koridora koştu, gözlerine inanamıyordu!

Karısı eşikte diz çökmüş, Martin’e sıkı sıkı sarılmıştı.

O sırada Bay Thaler’in gözlerinden bir damla yaş gelirdi gibi oldu. Çaktırmadan gözlerini silip yere öylece atılmış bavulu kaldırarak, “Aman Tanrım, nasıl geldin sen buraya?” diye sordu.

Küçük odalarına geçmeleri bir hayli zaman aldı. Ana-oğul hem ağlıyor hem de gülüyordu; Martin’in babası ise en azından on kez, “Olamaz, olamaz,” deyip durdu. Sonra yerinden fırladı. Heyecandan kapıyı kapamayı unutmuşlardı.

Martin'in ağzından çıkan ilk söz, "Dönüş param var," oldu.

Sonunda üçü de sakinleşti, Martin de niye Kirchberg'de değil de evde olduğunu anlatabildi. "Kendimi gerçekten de toplamıştım," diye anlatmaya koyuldu. "Ağlamadım da. Yani ağladım, ama buraya gelebileceğimi öğrendikten sonra. Öğretmenimiz Doktor Bökh, her şeye karşın bir şeylerin yolunda gitmediğini anlamıştı. İşte böyle. Sonra da bana yirmi lira verdi. Bahçenin aşağı tarafında. Kiy sahasında. Bana armağan olarak verdi ve size çok selam söylememi istedi."

"Sağ olsun," dedi annesi ve babası koro halinde.

"Hatta size armağan bile alabildim," dedi Martin gururla. Sonra da ince kuşaklı ve üstü Havana yaprağıyla sarılı puroları babasına verdi. Annesine de yün terlikleri uzattı. Çok sevindiler. "Armağanlarımız hoşuna gitti mi?" diye sordu annesi.

"Daha onlara bakmadım," diye itiraf etti Martin. Ardından anne ve babasının Kirchberg'e yolladıkları paketi açtı. İçinde çok güzel şeyler vardı: annesinin ona diktiği yeni bir pijama, iki çift yün çorap, üzeri çikolata kaplı bir paket Noel çöreği, Akdeniz hakkında müthiş bir kitap, bir resim defteri ve en güzeli de bir kutu iyi cins renkli kalem.

Martin çok sevinmişti ve anne babasını öpücüklere boğuyordu.

Daha güzelini düşünemeyeceği bir Noel akşamıydı. Gerçi minik Noel ağacındaki mumlar bir süre sonra yana yana bîtmmişti, ama ışığı açmışlardı. Annesi kahve pi-

şirmişti. Babası ise bir Noel purosunu içiyordu. Ardından da Noel çöreği yiyip kendilerini bütün canlılardan ve milyarlarca ölüden daha mutlu hissettiler. Ayrıca annesi yeni terliklerini deneyerek daha önce hiç bu kadar güzel terliklerinin olmadığını da söyledi.

Daha sonra Martin istasyondan aldığı düz bir kartpostalı çantasından çıkarıp boyamaya başladı. Renkli yeni kalemleriyle elbette!

Anne ve babası birbirlerine gülümseyerek bakıyorlardı, sonra Martin'i izlemeye koyuldular. Ceketinin arkasından meleklerinki gibi iki kanat çıkan genç bir adam çizdi. Bu tuhaf adam, bulutlardan iniyordu. Aşağıda da gözlerinden iri damlalar süzülen bir çocuk vardı. Kanatlı adam elinde tuttuğu kalın cüzdanı çocuğa uzatıyordu.

Martin arkasına yaslandı, işini bilen bir ressam gibi gözlerini kısıtı, bir an düşündükten sonra kartın üzerine başka şeyler de çizdi: öncelikle bir sürü kar tanesi ile lokomotifinden süslü bir Noel ağacı çıkan bir tren. İstasyon şefi trenin yanında durmuş, hareket sinyali vermek için elini kaldırmıştı. Martin resmin alt tarafına da büyük harflerle şunları yazdı: "Bökh adında bir Noel meleği."

Kartpostalın arka tarafına anne ve babası da birkaç satır karaladı.

"Sayın Doktor Bökh," diye yazdı Bayan Thaler. "Oğlumuz sizi bir melek olarak çizmekte gerçekten haklı. Ben resim yapamam. Size sadece sözcüklerle teşekkür edebilirim. Bize verdiğiniz bu canlı Noel armağanı için çok, çok teşekkürler. Siz iyi bir insansınız. Bütün öğren-

cilerinizin iyi birer insan olmalarını hak ediyorsunuz! Bunu size sonsuz teşekkür borçlu bir anne olarak dile-
rim. Margarete Thaler.”

Babası homurdandı: “Bana hiç yer bırakmamışsın.” Gerçekten de adından başka bir şey yazamadı. Son olarak Martin de adresi yazdı.

Sonra paltolarını giyip hep birlikte istasyona gittiler. Kartı, Justus tatilin ilk günü erkenden alabilsin diye, gece postasına verdiler. Sonra sokaklarda dolaşa dolaşa evlerine gittiler. Martin, anne ve babasının koluna girmiş, ikisinin arasında yürüyordu.

Olağanüstü bir gezintiydi bu! Gökyüzü sonsuz bir mücevher dükkânı gibi pırıl pırıl parlıyordu. Kar durmuştu. Bütün evlerde Noel ağaçları ıslıl ıslıldı.

Martin durup gökyüzünü gösterdi. “Şimdi gördüğümüz yıldızların ışığı,” dedi, “binlerce yıllık. Işık ışınları bizim gözlerimize ulaşıncaya dek bu kadar çok zamana ihtiyaç duyuyorlar. Yıldızların çoğu belki de İsa doğmadan çok önce söndü. Ama ışıkları hâlâ yolculukta. Gerçekte çoktan soğumuş ve karanlığa gömülmüş olmalarına karşın, bizim için ışıldamaya devam ediyorlar.”

“Yaa,” dedi babası. Annesi de şaşırmıştı. Yürümeye devam ettiler. Ayaklarının altında ezilen karların sesi, ahenksiz bir müziği andırıyordu. Martin anne ve babasının kollarını sıkı sıkı kendine bastırdı. Mutluydu.

Evlerinin önüne geldiklerinde, babası kapıyı açarken, Martin bir kez daha gökyüzüne baktı. Tam o sırada kayan bir yıldız karanlığın içinden koparak gökyüzünden yavaşça ufka doğru süzüldü.

Sonra paltolarını giyip hep birlikte istasyona gittiler.

Martin, “Şimdi bir şeyler dileyebilirim!” diye düşündü ve yıldızın kayışını gözleriyle takip ederken içinden şunları geçirdi: “Annemin ve babamın, Justus’un ve Sigara İçmez’in, Johnny, Matz ve Uli’nin, ayrıca Sebastian’ın hayatta çok, çok ama çok mutlu olmalarını dilerim! Kendimin de tabii!”

Gerçi bu oldukça uzun bir dilekti, ama dileğinin yerine gelebilmesi için yeterince haklı bir gerekçesi vardı. Ne de olsa Martin’in ağzından, yıldız kayarken tek kelime bile çıkmamıştı.

Ve bilindiği gibi, bu konuda asıl önemli olan da buydu.

Sonsöz

Otobüslerden ve tramvaylardan, özlemle anılan Gottfried'den, tavus benekli kelebekten ve Eduard adındaki buzağıdan, Johnny Trotz ile kaptana rastlamaktan, Justus ile Sigara İçmez'e gönderilen selamlardan, ayrıca bu kitabın sonundan söz ediyor.

İşte böyle. Artık Noel öykümü anlatmış bulunuyorum! Öykümü yazmaya başladığımda, büyük bir çayırda oturduğumu hatırlıyor musunuz? Önümde bacakları boyuna sallanıp duran bir masa, küçük bir bankta oturduğumu? Sıcaktan piştiğimde, Zug Dağı'nın karla kaplı

yüksek kayalıklarına bakardım. Zaman akıp gidiyor, sanki “ondan kaçıyormuşuz gibi.”

Bu sonsözü yazarken, yine Berlin'deyim. Burada küçük bir evim var. Dört basamakla çıkılan, bahçe içinde bir ev. Annem ziyaretime geldi, bu nedenle öğle yemeği için tam vaktinde evde olmam gerek. Yemekte sosisli makarna var. En sevdiğim yemeklerden biri.

Şu anda Kurfürstendamm'da bir kafenin önünde oturuyorum. Artık sonbahar geldi. Rüzgâr estiğinde, asfalta sarı ve kahverengi yapraklar düşmekte.

Gottfried adını verdiğim ve beş hafta boyunca neredeyse her öğleden sonra ziyaretime gelen o rengârenk kelebek nereye uçup gitti? Kelebekler yaşlanmaz. Gottfried ölmüş olmalı. Ne kadar da dost canlısı, vefalı bir kelebekti. Huzur içinde yatsın!

Peki ya her akşam beni çayırdan almaya gelen ve aşağıda, göl kıyısındaki otele kadar bana eşlik eden o güzeller güzeli kahverengi buzağı ne yapıyor acaba? Bir öküz olmuş mudur şimdi? Yoksa ondan şnitzel mi yaptılar? Ah, Eduard ne kadar da sevimliydi! Şimdi Kurfürstendamm'ı boydan boya geçip oturduğum sandalyenin önünde dursa, samimi gözleriyle bana bakıp küçük boy-nuzlarıyla beni itse, sevinçten bağırmaya başlardım. Hep benimle kalsın diye onu mutlaka yanıma alırdım. Belki balkonumda oturabilirdi. Onu samanlarla beslerdim. Akşamları da onunla Grunewald'de gezmeye çıkarırdım.

Ama şimdi oturduğum bu yerden buzağılar geçmiyor. Olsa olsa birkaç koyun ve gergedan, o da ara sıra.

Tramvaylar zillerini alıyor, otobüsler tangır tungur geçiyor. Arabalar boğazları yırtılırcasına bağılıyor. Herkesin acelesi var. İşte böyle. Yeniden büyük şehirdeyim.

Zug Dağı'nın eteklerinde kır çiçekleri mis gibi kokuyordu. Burası ise otomobil lastiğı ve benzin kokuyor. Yine de: İster am ağaçları olsun ister fabrika bacaları, gökdelenler ya da hiç erimeyen karlarıyla dağlar, buğday tarlaları ya da yeraltı istasyonları, pastırma yazı ya da telefon telleri, tıklım tıklım dolu sinema salonları ya da yemyeşil dağ gölleri, kent ya da kır, her ikisini de seviyorum. Her ikisi de seilmeyi hak ediyor. Biri olmadan öbürü olabilir miydi zaten?

Sözlerimi noktalamadan önce, size az önce yaşadığım bir karşılaşmayı da anlatmalıyım. Gelip geçen bir yığın insanın arasında ticaret filosundan bir subay da vardı. Altın rengi sırma şeritleri ve yıldızlarıyla mavi üniforması içinde yaşlıca bir beydi bu. Yanında da okuduğı okulun kasketini takmış bir çocuk yürüyordu. Yanılmış olmam olanaksızdı: Bunlar Jonathan Trotz ile kaptandı.

“Johnny!” diye seslendim.

Çocuk döndü. Kaptan durdu. Yanlarına gidip kaptanın önünde eğildim. “Sen Kirchberg'deki Johann Sigmund Lisesi'nden Johnny Trotz'sun, değil mi?” diye sordum çocuğa.

“Evet!” diye karşılık verdi çocuk.

“Memnun oldum,” dedim. “Ve siz de Johnny'ye babası gibi bakan kaptan olmalısınız,” dedim denizci üniforması içindeki adama.

Kibarca başını salladı, tokalaştık.

“Sizler hakkında bir kitap yazdım,” dedim çocuğa. “İki yıl önce Noel zamanı yaşadığınız ilginç şeyler hakkında. Şimdi on birinci sınıf öğrencisisin ve aslında sana siz diye hitap etmem gerek. Ama bunu yapmayacağım. Zaten sen de istemezsin. Rakip okulun öğrencilerinin güzel yazı defterlerinizi Egerlandların bodrumunda yaktığını hatırlıyor musun?”

“Hem de çok iyi hatırlıyorum,” dedi Johnny. “Yoksa bunu mu yazdınız?”

Başımı salladım. “Ayrıca Uli’nin bacağını kırdığı atlayışı.”

“Bunu da mı biliyordunuz?” diye sordu şaşırarak.

“Elbette,” dedim. “Bunu ve başka pek çok şeyi. Herkes nasıl? Matthias hâlâ o kadar çok yiyor mu?”

“Yemiyor,” dedi Johnny. “Silip süpürüyor! Haftada iki kere de spor okulunda boks dersine gidiyor.”

“Harikal Sebastian ne yapıyor?”

“Şu sıralar kimya ile ilgileniyor. Elektron kuramı, kinetik gaz kuramı, kuantum kuramı ve buna benzer şeyler hakkında son derece zor kitaplar okuyor. Bilgin olup atomların içinde ne olduğunu bulmak istiyor.”

“Peki senin arkadaşın ne yapıyor?”

“Martin hâlâ sınıf birincisi. Biri haksızlığa uğrayınca, hâlâ öfkeleniyor. Geri kalan zamanda da resim yapıyor. Ama herhalde bunu biliyorsunuzdur. Resimleri çok güzel. Güzel Sanatlar Akademisi’nden bir profesör ona ressam olması gerektiğini yazdı. Babası da yeniden bir iş buldu.”

“Bunu duyduğuma çok sevindim,” dedim. “Peki ya Uli?”

“Uli ayrıksı biri,” dedi Johnny. “Hâlâ sınıfın en küçükü. Ama eskisinden çok farklı. Matthias ona sesini çıkaramıyor. Aynı şey bizim için de geçerli. Uli gerçi küçük kaldı, ama içinde kimsenin karşı koyamadığı bir güç saklı. Uli bunu istemiyor. Ama birine baktığında da, kimse ona karşı koyamıyor.”

“Uli kendine karşı koymayı öğrendi,” dedi kaptan düşünceli bir tavırla. “Gerisi boş.”

“Öyle olmalı.” Yeniden Johnny’ye döndüm. “Yine eski gibi bir şeyler yapıyor musun?”

Kaptan gülümsedi. “Evet. Masallar, dramlar ve şiirler yazıyor. Göz atmanız için yazdıklarını size gönderebilir mi? Bakabilir misiniz?”

“Çelik Birlik!” dedim. “Ama yalnızca çalışmalarına bakabilirim, yoksa yeteneğin olup olmadığına değil. Yani yalnızca yazıp yazamadığına bakabilirim, ileride yazar olup olmayacağına değil. Bu daha sonra belli olur.”

“Bekleyeceğim,” dedi Johnny usulca.

“Marifetli bir oğlan,” diye düşündüm. Ardından, “Kirchberg’e döndüğünde, özellikle Justus ile Sigara İçmez’e selam söyle!” dedim.

“Onları da mı tanıyorsunuz?” diye sordu Johnny afallayarak. “Rica etsem, kimden selam söyleyeceğimi de belirtebilir misiniz?”

“Berlinli dostlarından,” dedim. “Kim olduğumu onlar anlar. Çocuklara da selam söyle!”

“Memnuniyetle. Selamlarınızı ileteneğim. Peki kitap basılınca bize de göndereceksiniz, değil mi?”

“Doktor Bökhe göndereceğim,” dedim. “Uygun bulursa, size artık o verir. Onun dışında yalnızca Martin Thaler’e göndereceğim.”

Sonra vedalaşmak için birbirimize ellerimizi uzattık. Kaptan ile evlat edindiği oğlu yürümeye devam ettiler. Johnny arkasına dönüp el salladı.

Ama artık 1 numaralı otobüsle eve gitmeliyim. Yoksa makarnalar soğuyacak.

Johnny Trotz ile kaptana rastladığımı söylediğimde, annem az şaşırmayacak.

ERICH KÄSTNER

UÇAN SINIF

Bolca mizah, bitmeyen eğlence...
Bir kez okumak yetmeyecek!

Bu romanın kahramanları, yatılı bir okulun çocukları... Yılbaşına az bir zaman kalmıştır. Çocuklar, "Uçan Sınıf" adında bir oyun hazırlamaya karar verirler ama çalışmaları bir anda yarım kalır. Çünkü bir başka okulun öğrencileri, hem oyunda rol alan oyunculardan birini, hem de çocukların alıştırmayı kitaplarını kaçırmıştır! İşte o andan sonra rekabet kaçınılmazdır...

Alman çocuk edebiyatında çığır açıcı yazarlarından biri olarak nitelendirilen Erich Kästner'in ilk olarak 1933'te yayımlanan kitabı *Uçan Sınıf*, dayanışma ve arkadaşlığın gücüyle yaşamın zorluklarını alt eden çocukların unutulmaz hikâyesini konu alıyor.

20 TL | roman

YAŞ	8	9	10	+
-----	---	---	----	---

cancocuk.com

